ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
& ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Οδηγοί συγχωνεύσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Επιχειρήσεων των Δήμων

Β΄ έκδοση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.)

Πράξη 301035: «Υποστήριξη των Δήμων και των Περιφερειών στην εφαρμογή των ρυθμίσεων του Νόμου 3852/2010 για τα Νομικά Πρόσωπα Δ.Δ. και Ι.Δ. αυτών»

Υποέργο 2: «Οδηγός συγχωνεύσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και πρότυποι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας Ν.Π.Δ.Δ.»

Υποέργο 3: «Οδηγός συγχωνεύσεων των επιχειρήσεων ΟΤΑ και πρότυπος κανονισμός εσωτερικών υπηρεσιών κοινωφελών επιχειρήσεων»

Παραδοτέα: «Οδηγοί συγχωνεύσεων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Επιχειρήσεων ΟΤΑ»

Δικαιούχος: Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ 6

2. ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ 7

3. ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ 12

4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ 15

5. ΒΗΜΑΤΑ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ 18

5.1. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου 18

- Κατάργηση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου 20
- Συγχώνευση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου 20
- Μεταφορά δραστηριοτήτων Ν.Π.Δ.Δ. στον Δήμο 21
- Διαδικασίες διατήρησης αυτοτελούς Ν.Π.Δ.Δ. σε νέο Δήμο 22

5.2. Ιδρύματα 23

- Συγχώνευση ιδρυμάτων με Ν.Π.Δ.Δ. 23

5.3. Κοινωφελείς επιχειρήσεις 24

- Δραστηριότητες των νέων κοινωφελών επιχειρήσεων 26
- Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων 27

5.4. Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ 28

- Συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιρειών 29
- Διαδικασίες συγχώνευσης 31

5.5. Αστικές εταιρείες με κερδοσκοπικού χαρακτήρα 36

➢ Δραστηριότητες αστικών εταιρειών 36

➢ Επιπτώσεις 38

6. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ 39

6.1. Προσωπικό 39

Συγχώνευση δύο ή περισσότερων Ν.Π.Δ.Δ. 41

Συγχώνευση δύο ή περισσότερων κοινωφελών επιχειρήσεων / ανωνύμων εταιρειών 41

Μεταφορά προσωπικού από αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα 42

Μεταφορά πλεονάζοντος προσωπικού 43

6.2. Ευρωπαϊκά προγράμματα 44

Μεταφορά προγραμμάτων 45

6.3. Σύσταση και λειτουργία νέας κοινωφελούς επιχείρησης 46

Έναρξη δραστηριότητας 46

Απογραφή στο Ι.Κ.Α. 47

6.4. Έλεγχοι Ελεγκτικού Συνεδρίου 47

7. ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ 50

7.1. Διαδικασίες και τρόποι συγχωνεύσεων 50

Εισαγωγή 50

Τρόποι συγχωνεύσεων 50

Πλαίσιο συγχωνεύσεων 50

Διαδικασία συγχώνευσης με απορρόφηση 52

7.2. Φορολογικά κίνητρα για τις συγχωνεύσεις επιχειρήσεων 63

Ο Ν. 2166/93 για τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων 65

8. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 68

8.1. Ν. 3852/10 «Ρυθμίσεις για τα νομικά πρόσωπα των Δήμων» 68

8.2. Ν. 3463/06 «Ρυθμίσεις για τα νομικά πρόσωπα των Δήμων και των Κοινοτήτων» 76

9. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ 119

1. Πρόλογος

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013», η Ε.Ε.Τ.Α.Α. ανέλαβε την υλοποίηση της πράξης «*Υποστήριξη των Δήμων και των Περιφερειών στην εφαρμογή των ρυθμίσεων του Ν.3852/10 για τα Νομικά Πρόσωπα Δ.Δ. και Ι.Δ. αυτών*»

Το δεύτερο και το τρίτο υποέργο της πράξης αναφέρονται στην εκπόνηση οδηγών συγχωνεύσεων για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τις Επιχειρήσεις των Δήμων,. Αν και πρόκειται για διαφορετικά υποέργα, επιλέχθηκε η ενιαία παρουσίαση των δύο οδηγών, αφού οι επιβαλλόμενες αλλαγές με βάση τις ρυθμίσεις του Ν. 3852/10, επηρεάζουν και τις δύο κατηγορίες νομικών προσώπων και επιβάλλεται ενιαία στρατηγική από πλευράς Δήμων που τα έχουν συστήσει.

Ο συνθετικός αυτός οδηγός αναλύει τις ενέργειες που πρέπει να υλοποιήσουν οι νέοι Δήμοι, ώστε να προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις των θυγατρικών νομικών τους προσώπων. Έχει ως στόχους την ενημέρωση και υποστήριξη των Δημάρχων και των Δημοτικών Συμβουλίων για να λάβουν τις απαραίτητες αποφάσεις, και των στελεχών που έχουν αναλάβει την υλοποίησή τους.

Στην εκπόνηση του οδηγού συμμετείχαν οι Χριστόδουλος Κουτσουλιάνος, Διευθυντής της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Κοινωνικής Πρόνοιας και Αρωγής Καλαμαριάς, Γιάννης Γούπιος, Διευθυντής Οικονομικών και Ανάπτυξης της Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου δικηγόρος, Αγγελική Σκορδίλη και Στέφανος Χαντζιάρας, στελέχη της εταιρείας και Τάσος Σαπουνάκης επιστημονικός της συνεργάτης.

Ευχαριστίες οφείλονται στο Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ. Κων/νο Θεοδωρόπουλο, στη Διευθύντρια κα. Αρετή Μπελιά, στην Τμηματάρχη κα. Μ. Μωϋσίδου και στα στελέχη του τμήματος Νομικών Προσώπων, Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων ΟΤΑ.

Ράλλης Γκέκας

Διευθύνων Σύμβουλος της Ε.Ε.Τ.Α.Α.

2. Οι αλλαγές στα Νομικά Πρόσωπα των Δήμων

Ο Ν. 3852/10 επέφερε σημαντικές αλλαγές στους σκοπούς των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και στην επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ. Ταυτόχρονα η νέα αρχιτεκτονική της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με την συνένωση των δήμων και κοινοτήτων σε νέους μεγάλους Δήμους, συνοδεύεται από ανακατατάξεις και μετασχηματισμούς σε όλα τα νομικά τους πρόσωπα.

Αυτές οι θεσμικές αλλαγές συνεπάγονται πρώτον **ποσοτικές μεταβολές** στον αριθμό των νομικών προσώπων και δεύτερον **θεσμικές μετατροπές** στα χαρακτηριστικά και στις δράσεις τους. Συνοπτικά έχουν ως εξής:

Οι νέοι Δήμοι μπορούν να συστήνουν ή να μετέχουν σε:

1. Δύο **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου** (Ν.Π.Δ.Δ.) **ή**
2. Ένα **Ν.Π.Δ.Δ.** και μία **κοινωφελή** δημοτική επιχείρηση.
3. Δύο **σχολικές επιτροπές** με τη μορφή του Ν.Π.Δ.Δ., μία για τα σχολεία της **πρωτοβάθμιας** και μία για τα σχολεία της **δευτεροβάθμιας** εκπαίδευσης.
4. **Ιδρύματα**, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κ.Δ.Κ.
5. Μία **δημοτική επιχείρηση ύδρευσης - αποχέτευσης** (Δ.Ε.Υ.Α.) ή να συμμετέχουν σε διαδημοτική Δ.Ε.Υ.Α.
6. Ένα **δημοτικό λιμενικό ταμείο** με τη μορφή του Ν.Π.Δ.Δ.
7. **Συνδέσμους** ΟΤΑ.
8. Ένα **δημοτικό περιφερειακό θέατρο** (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.) με τη μορφή της **κοινωφελούς επιχείρησης** ή της **ανώνυμης εταιρείας ΟΤΑ** του άρθρου 265 του Κ.Δ.Κ.
9. Μία **ανώνυμη αναπτυξιακή εταιρεία** που έχει συσταθεί από την αντίστοιχη περιφέρεια (άρθρο 194 του Ν.3852/10).

Οι νέοι Δήμοι είναι δυνατό να συνεχίσουν να λειτουργούν / μετέχουν σε:

1. **Μία επιχείρηση ραδιοφωνικού / τηλεοπτικού σταθμού**[1].
2. Μία **δημοτική ανώνυμη εταιρία** του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. (μονομετοχική)
3. Σε **ανώνυμες εταιρείες** του Κ.Δ.Κ.

Εφόσον και στις τρεις περιπτώσεις, οι αντίστοιχες επιχειρήσεις λειτουργούσαν πριν τη δημοσίευση του Ν.3852/10.

4. **Διαδημοτικές επιχειρήσεις** μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη ή μέχρι την **04/06/2030**.
5. **Αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα** μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.
6. **Επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης** ή να τις συγχωνεύσουν με Δ.Ε.Υ.Α., με βάση το Ν.1069/80
7. **Συνδέσμους / Αναπτυξιακούς Συνδέσμους** μαζί με άλλους Δήμους[2].

---

[1] *Οι επιχειρήσεις αυτές εξακολουθούν, μέχρι τις 30.6.2011, να λειτουργούν με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που τις διέπει (Ν. 3905/10, άρθρο 51, παρ. 4).*

[2] *Άρθρο 271, παρ. 6 του Κ.Δ.Κ. «Υφιστάμενοι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι συνεχίζουν να λειτουργούν έως τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις, με τις οποίες ιδρύθηκαν, καθώς και από τους όρους του καταστατικού τους. Η παρ. 4 του άρθρου 250 εφαρμόζεται και για το προσωπικό των ανωτέρω Συνδέσμων (μεταφορά προσωπικού στους ΟΤΑ - μέλη)»*

Οι νέοι Δήμοι οφείλουν να προχωρήσουν άμεσα:

1. Στην λύση των **αμιγών** και των **διαδημοτικών** επιχειρήσεων με αντικείμενο την **καθαριότητα** μέχρι την 28/02/11 και να τις θέσουν υπό εκκαθάριση[3].
2. Στην ενσωμάτωση των **Συνδέσμων** και των **Αναπτυξιακών Συνδέσμων** στους οποίους συμμετείχαν δήμοι και κοινότητες που απαρτίζουν το νέο Δήμο.
3. Στην **ενσωμάτωση** των **κοινωφελών δράσεων** των **αστικών εταιρειών** στην δημοτική **κοινωφελή** επιχείρηση, εφόσον στην πρώτη συμμετείχαν δήμοι και κοινότητες (ή και νομικά τους πρόσωπα) που απαρτίζουν το νέο Δήμο.
4. Υπενθυμίζεται ότι οι **επιχειρήσεις ΟΤΑ** του **Π.Δ. 410/95** (αμιγείς επιχειρήσεις, ανώνυμες εταιρείες, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) όφειλαν να προσαρμοστούν στις διατάξεις του Κ.Δ.Κ. μέχρι την **31/12/10**. Σε αντίθετη περίπτωση, οι παραπάνω επιχειρήσεις **λύονται και τίθενται υπό εκκαθάριση**[4] από τους νέους Δήμους που αποτελούν καθολικούς διαδόχους των ΟΤΑ, οι οποίοι είχαν συστήσει ή συμμετείχαν στις επιχειρήσεις αυτές.

---

[3] *Στις συστατικές πράξεις των επιχειρήσεων αυτών είχε περιληφθεί η καθαριότητα των κοινοχρήστων χώρων και η αποκομιδή των απορριμμάτων.*

[4] *Βλέπε εγκύκλιο Α.Π. 9373, 25/02/2011 «Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 39/2011 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναφορικά με την αυτοδίκαιη λύση επιχειρήσεων του Π.Δ. 410/1995.*

Οι νέοι Δήμοι πρέπει να προχωρήσουν στην συγχώνευση των νομικών τους προσώπων μέχρι την 28/02/2011:

1. Όλων των **Ν.Π.Δ.Δ.** σε δύο (ή σε ένα, εφόσον στο δήμο λειτουργεί κοινωφελής επιχείρηση).
2. Όλων των **Σχολικών Επιτροπών** σε δύο.
3. Όλων των **Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων** σε ένα.
4. Όλων των Κ**οινωφελών Επιχειρήσεων** σε μία.
5. Όλων των **Δ.Ε.Υ.Α.** σε μία.
6. Των **Ανωνύμων Εταιρειών της ίδιας κατηγορίας** σε μία, εφόσον **το σύνολο των μετοχών** τους ανήκει στο Δήμο και σε νομικά του πρόσωπα:

   * ***Μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες***
   **** Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες***
   **** Κοινές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ***

Εξαιρέσεις

1. Δήμοι με πληθυσμό πάνω από 300.000 κατοίκους μπορούν να συστήσουν μέχρι **τέσσερα** (4) **Ν.Π.Δ.Δ.** και **μία κοινωφελή** επιχείρηση
2. Δήμοι με πληθυσμό πάνω από 300.000 κατοίκους μπορούν να συστήσουν μέχρι **δύο** (2) **σχολικές επιτροπές** ανά **δημοτική κοινότητα**

3. Τα **ιδρύματα**[5], που είχαν συσταθεί από πρώην δήμους και κοινότητες, περιέρχονται στο νέο Δήμο, χωρίς καμία αλλαγή στους σκοπούς και τη λειτουργία τους και **δεν συνενώνονται**.
4. Ένα επιπλέον **Ν.Π.Δ.Δ.** μπορεί να παραμείνει **αυτοτελές** εφόσον:

* Ληφθεί η σχετική απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο με πλειοψηφία 2/3

* Εγκριθεί από τον Υπουργό ΕΣ.Α.Η.Δ. και

* Συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) Η δραστηριότητα του είναι ευρύτερα αναγνωρίσιμη,

β) Το αντικείμενο του εξειδικευμένο,

γ) Λειτουργεί πολλά χρόνια,

δ) Η προσφορά του είναι γενικότερα καταξιωμένη και η εμβέλειά του υπερβαίνει τα τοπικά όρια.

---

[5] *Τα δημοτικά ιδρύματα - βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, μουσεία - συνιστώνται, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού ΕΣ.Α.Η.Δ. του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις. Επειδή συνήθως συστήνονται με αφορμή δωρεές ή κληροδοτήματα, οποιαδήποτε αλλαγή στους σκοπούς και τη λειτουργία τους πρέπει να συμβαδίζει τους σχετικούς όρους που έχουν τεθεί.*

3. Οι δραστηριότητες των νομικών προσώπων των δήμων

Οι συγχωνεύσεις των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου των Δήμων, συνοδεύονται από **ανακατανομή των δραστηριοτήτων** τους, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Ν.3852/10.

Όταν ένας Δήμος διαθέτει, μετά την συγχώνευση, **δύο μόνο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου** τότε:

- **Το ένα ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας - αλληλεγγύης και παιδείας**
- **Το άλλο ασκεί αρμοδιότητες πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος**

Το περιεχόμενο των αρμοδιοτήτων αυτών αναφέρεται αναλυτικά στο άρθρο 75 του Κ.Δ.Κ., όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3852/10. Με την κατανομή αυτή είναι σαφές ότι επιδιώκεται η **αναβάθμιση των Ν.Π.Δ.Δ.** ως **φορέων παροχής δημοτικών υπηρεσιών** (βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών μέσω της εξειδίκευσης, δημιουργία οικονομιών κλίμακας, καλύτερη οργάνωση, στελέχωση με επιστημονικό προσωπικό, ουσιαστική λειτουργία των διοικητικών τους συμβουλίων, αυτοτέλεια των υπηρεσιών τους, κυρίως των διοικητικών και οικονομικών κ.α.).

Όταν ένας Δήμος διαθέτει, μετά την συγχώνευση, **ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου** και **μία κοινωφελή επιχείρηση** τότε:

- **Το Ν.Π.Δ.Δ. είναι δυνατό να ασκεί αρμοδιότητες και των δύο κατηγοριών**
- **Η κοινωφελής επιχείρηση είναι δυνατό να ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 254, παρ. 1, 2 και 3 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων**

Με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται η **διάκριση των αντικειμένων - σκοπών** των νομικών προσώπων των Δήμων, με κριτήρια την **ορθολογική κατανομή** των παρεχόμενων υπηρεσιών και την **καλύτερη εξυπηρέτηση** των κατοίκων. Τα Δημοτικά Συμβούλια με βάση την πραγματική κατάσταση των νομικών προσώπων και τις οικονομικές δυνατότητες του Δήμου έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν διάφορες εναλλακτικές λύσεις.

Οι δραστηριότητες των κοινωφελών επιχειρήσεων[6] καθορίζονται στον Κ.Δ.Κ. και καλύπτουν ευρύτερα πεδία δράσεων, τα οποία είναι δυνατό να συνεχίσουν να ασκούνται π.χ. δημοτική συγκοινωνία, προγράμματα απασχόλησης κ.α.

Τα **ιδρύματα** συνιστούν ιδιαίτερη περίπτωση, αφού περιέρχονται στους νέους Δήμους χωρίς υποχρέωση συγχώνευσης με άλλα νομικά πρόσωπα ή συνένωσής τους. Άλλωστε η σύστασή τους γίνεται με προεδρικό διάταγμα[7], αφού τηρηθούν οι ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα, δεν τίθεται θέμα κατανομής, αφού:

- Οι **Δ.Ε.Υ.Α.** αποτελούν επιχειρήσεις ειδικού σκοπού με εξειδικευμένα αντικείμενα και η μόνη δυνατότητα που παρέχεται είναι η συγχώνευσή τους με επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης.
- Οι επιχειρήσεις **ραδιοφωνικού / τηλεοπτικού σταθμού** αποτελούν επίσης επιχειρήσεις ειδικού σκοπού που παραμένουν αυτοτελείς.
- Η κατανομή των σχολικών μονάδων μεταξύ των δύο **σχολικών επιτροπών** είναι δεδομένη (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

---

[6] *Με βάση το άρθρο 254 παρ. 1 του Κ.Δ.Κ.: «Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συστήσει δημοτική ή κοινοτική κοινωφελή επιχείρηση με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με τις αρμοδιότητες τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.*

Σκοπός των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορεί να είναι επίσης η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας, η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής τους.»

[7] *Η σύσταση ιδρυμάτων γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργό, αφού τηρηθούν οι ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις. Η σύσταση Ν.Π.Δ.Δ. γίνεται με απλή πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας.*

- Τα δημοτικά **λιμενικά ταμεία** παραμένουν αυτοτελή Ν.Π.Δ.Δ.
- Τα **ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.** παραμένουν επίσης αυτοτελή, με τη μορφή της κοινωφελούς επιχείρησης ή της ανώνυμης εταιρείας ΟΤΑ.
- Οι **ανώνυμες εταιρείες** των Δήμων συγχωνεύονται ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσονται π.χ. δύο ή περισσότερες κοινές ανώνυμες εταιρείες συγχωνεύονται σε μία κοινή Α.Ε., δύο ή περισσότερες μονομετοχικές Α.Ε. συγχωνεύονται σε μία μονομετοχική Α.Ε. κ.λπ., εφόσον βέβαια μέτοχοι τους είναι μόνο ο Δήμος και νομικά του πρόσωπα.

Όσον αφορά τις **αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα**, αν οι εταίροι τους μετά τη συνένωση είναι διαφορετικοί νέοι Δήμοι, λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και τοπικοί φορείς, τότε παραμένουν ως έχουν και συνεχίζουν τη λειτουργία τους. μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.

Όταν όμως σε μία αστική εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μετά τη συνένωση, συμμετέχει **μόνο ένας Δήμος και νομικά του πρόσωπα**, τότε οι **δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα** περιέρχονται στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου Δήμου μέχρι 28/02/2011. Η αστική εταιρεία συνεχίζει τη λειτουργία της ως έχει, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική της πράξη.

Τέλος οι **διαδημοτικές επιχειρήσεις**[8] που είχαν συσταθεί με τη συμμετοχή δήμων ή και κοινοτήτων που συνενώνονται όλοι σε ένα νέο Δήμο, συνεχίζουν τη λειτουργία τους ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.

---

[8] *Υπενθυμίζεται ότι οι διαδημοτικές επιχειρήσεις με αντικείμενο την καθαριότητα λύονται υποχρεωτικά μέχρι 28/02/2011.*

4. Διαμόρφωση στρατηγικής για τα νομικά πρόσωπα των Δήμων

Με βάση τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/06) και το Ν. 3852/10, οι Δήμοι μπορούν να συνιστούν ή να μετέχουν σε νομικά πρόσωπα δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου. Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, οι νέοι Δήμοι μπορούν πλέον να:

1) Αναθέτουν αρμοδιότητες τους σε **Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου**.

2) Αναθέτουν αρμοδιότητες τους σε **Ιδρύματα**, αξιοποιώντας ταυτόχρονα περιουσιακά στοιχεία ιδιωτών.

3) Να ασκούν υποχρεωτικά, συγκεκριμένες αρμοδιότητες τους, μέσω **σχολικών επιτροπών** και **δημοτικών λιμενικών ταμείων**.

4) Να συνεργάζονται με άλλους Δήμους ή και με τις Περιφέρειες με σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους, συστήνοντας **συνδέσμους πρωτοβαθμίων ΟΤΑ** και **διαβαθμιδικούς συνδέσμους Δήμων και Περιφερειών**.

Όλοι οι παραπάνω φορείς αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

5) Να συστήνουν **δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις** με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών με τις αρμοδιότητες τους στους τομείς της κοινωνικής προστασίας - αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Σκοπός των επιχειρήσεων αυτών μπορεί να είναι επίσης η δημοτική συγκοινωνία, η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας - τεχνολογίας και προώθησης της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο.

6) Να ιδρύουν **Δ.Ε.Υ.Α.** για την άσκηση των αρμοδιοτήτων ύδρευσης – αποχέτευσης, να μετέχουν σε διαδημοτικές Δ.Ε.Υ.Α. ή σε συνδέσμους με αντίστοιχο αντικείμενο.

7) Να λειτουργούν **δημοτικά περιφερειακά θέατρα** (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.) με τη μορφή της κοινωφελούς επιχείρησης ή της ανώνυμης εταιρείας ΟΤΑ.

8) Να λειτουργούν τις υφιστάμενες επιχειρήσεις **ραδιοφωνικών / τηλεοπτικών σταθμών**, αλλά να μην μπορούν να συστήσουν νέες.

9) Να λειτουργούν τις υφιστάμενες **μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες** και **κοινές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ**, αλλά να μην μπορούν να συστήσουν νέες.

10) Να συμμετέχουν πρώτον σε υφιστάμενες **αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες** και δεύτερον σε νέες/υπάρχουσες **περιφερειακές αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες**.

11) Να συμμετέχουν σε υφιστάμενες **διαδημοτικές επιχειρήσεις** μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.

12) Να συμμετέχουν σε υφιστάμενες **αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα** μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη ή να συμμετέχουν σε νέες, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από ειδική νομοθετική ρύθμιση ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

Όλοι οι παραπάνω φορείς αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου

Είναι σαφές ότι οι νέοι Δήμοι διαθέτουν πολλές επιλογές για να αναθέσουν δραστηριότητες ή και αρμοδιότητες τους σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Οι επιβαλλόμενες αλλαγές από το ν. 3852/10 - υποχρεωτικές συγχωνεύσεις, αλλαγές σκοπών, μεταφορές δραστηριοτήτων, περιορισμός και λύση νομικών προσώπων - τους δίνουν τη δυνατότητα **να επανεξετάσουν** τις επιλογές των πρώην δήμων και κοινοτήτων που απαρτίζουν πλέον το νέο Δήμο, όσον αφορά τους **σκοπούς** και τον **αριθμό** των νομικών τους προσώπων. Να διαμορφώσουν δηλαδή μία **στρατηγική** για το ρόλο και τις αρμοδιότητες των νομικών τους προσώπων.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η **μεθοδολογία** που ακολουθεί, για να καταλήξει κάθε Δήμος σε μία νέα πρόταση που θα περιλαμβάνει:

- Τις δραστηριότητες – αρμοδιότητες που θα ασκεί μέσω των δημοτικών υπηρεσιών
- Τις δραστηριότητες – αρμοδιότητες που θα αναθέσει σε νομικά του πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου
- Τους σκοπούς που θα επιδιώξει μαζί με άλλους, δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, συμμετέχοντας σε ανάλογα νομικά πρόσωπα.

1) **Καταγραφή των Ν.Π.Δ.Δ., των επιχειρήσεων, των αστικών εταιρειών κ.λπ.** του Δήμου με τα βασικά τους στοιχεία (δραστηριότητες, οικονομικά, προσωπικό)

2) **Ανάλυση των δραστηριοτήτων** των νομικών προσώπων: αξιολόγηση, επικαλύψεις, συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, οικονομικά προβλήματα κ.α.

3) **Απόφαση για την κατανομή των δραστηριοτήτων** τους στις υπηρεσίες του Δήμου, σε Ν.Π.Δ.Δ. και σε επιχειρήσεις

4) **Κατάρτιση σχεδίου μετάβασης** στη νέα κατάσταση με βάση τις αλλαγές που επιβάλλει ο Ν. 3852/10 και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει κάθε κατηγορία νομικών προσώπων.

5) **Αιτιολογική έκθεση – εισήγηση** προς το Δημοτικό Συμβούλιο, που θα περιλαμβάνει:

α) προτεινόμενες **συγχωνεύσεις** νομικών προσώπων και **ανάληψη αρμοδιοτήτων** από τις δημοτικές υπηρεσίες,

β) σκοπούς και δραστηριότητες ανά νομικό πρόσωπο,

γ) προτάσεις για **μεταφορά** του **προσωπικού** και

δ) βασικά **οικονομικά μεγέθη** και υποχρεώσεις του Δήμου προς τα νομικά πρόσωπα.

5. Βήματα - διαδικασίες εφαρμογής του νέου θεσμικού πλαισίου

Τα Δημοτικά Συμβούλια καλούνται να εφαρμόσουν άμεσα το νέο θεσμικό πλαίσιο για τα νομικά τους πρόσωπα, αξιολογώντας τις εναλλακτικές δυνατότητες και επιλογές που τους παρέχονται, με συγκεκριμένα βήματα και διαδικασίες που καθορίζονται στο Ν.3852/10 και στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/06).

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να προηγηθεί **ολοκληρωμένη ανάλυση και αξιολόγηση όλων των δημοτικών νομικών προσώπων** και να διαμορφωθούν συγκεκριμένες **επιλογές** με βάση τις προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής και τις οικονομικές δυνατότητες του Δήμου: **α) για τις δραστηριότητες που θα τους ανατεθούν και β) για τις νομικές μορφές που θα αξιοποιηθούν.** Ανάλογα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει κάθε κατηγορία νομικού προσώπου, τα αντίστοιχα βήματα έχουν ως εξής:

5.1. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Βήμα 1ο: **Απόφαση** του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συγχώνευση των Ν.Π.Δ.Δ., που ανήκαν στους ΟΤΑ που συνενώθηκαν στο νέο Δήμο, μέχρι την **28/02/11**, υποβολή της για **έλεγχο νομιμότητας** και έκδοση **πράξης** του Ελεγκτή Νομιμότητας[9] που **δημοσιεύεται** στην Ε.τ.Κ.

Η απόφαση αναφέρεται οπωσδήποτε στο **όνομα**, στους **σκοπούς**, στη **διοίκηση**, στον **αριθμό** και στην **ιδιότητα** των **μελών του Διοικητικού Συμβουλίου**, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 παρ. 1 του Κ.Δ.Κ., στην **περιουσία** και στους **πόρους** (ύψος τακτικής επιχορήγησης κ.α.) του νέου Ν.Π.Δ.Δ. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα τα νομικά πρόσωπα των πρώην δήμων και κοινοτήτων τα οποία συγχωνεύονται με τις πράξεις σύστασης, τις τροποποιήσεις τους κ.λπ. (ΦΕΚ κ.λπ.). Επίσης

Το νέο νομικό πρόσωπο αποτελεί **καθολικό διάδοχο** των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

---

[9] *Μέχρι την έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.*

<u>Βήμα 2ο</u>: Στην ίδια συνεδρίαση, με επόμενη απόφαση, ορίζεται το **Διοικητικό Συμβούλιο** του νέου Ν.Π.Δ.Δ. που **αναλαμβάνει**, μετά τη **δημοσίευση** της απόφασης συγχώνευσης. Μέχρι να δημοσιευτεί η σχετική απόφαση, **παρατείνεται αυτοδίκαια η θητεία** των Διοικητικών Συμβουλίων των Ν.Π.Δ.Δ. που περιέρχονται στο νέο δήμο[10].

<u>Βήμα 3ο</u>: Ο Πρόεδρος του νέου Διοικητικού Συμβουλίου εκδίδει άμεσα **διαπιστωτική πράξη** για το **τακτικό προσωπικό**[11] που απασχολείτο στα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύτηκαν και το οποίο καθίσταται αυτοδίκαια προσωπικό του νέου Ν.Π.Δ.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας.

** Οι συμβασιούχοι **ορισμένου χρόνου ή έργου** των συγχωνευόμενων Ν.Π.Δ.Δ. συνεχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο νέο νομικό πρόσωπο, μέχρι τη λήξη της διάρκειας των συμβάσεών τους.*

<u>Βήμα 4ο</u>: Το Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίζει **προϋπολογισμό**.

<u>Βήμα 5ο</u>: Μέσα σε **τρεις μήνες** από τη δημοσίευση της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συγχώνευση, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να καταρτίσει **Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας**, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 του Ν. 3584/07 (Κ.Κ.Δ.Κ.Υ.).

---

[10] *Πληρωμη δαπανών Ν.Π.Δ.Δ. στο μεσοδιάστημα (πριν τη δημοσίευση του ΦΕΚ του νέου ΝΠΔΔ): Βάσει των παραγρ.1, 2 του άρθρου 267 του Ν.3852/10*

«Οι δήμοι που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους εντός του πρώτου τριμήνου του 2011. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου δήμου και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία, οι προϋπολογισμοί των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, εκτελούνται ως δωδεκατημόρια του προϋπολογισμού του 2010. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, δεν επιτρέπεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό των συνενούμενων δήμων και κοινοτήτων, πλην αυτών που αφορούν στις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών».

Η διάταξη αυτή ισχύει και για τα ΝΠΔΔ των Δήμων που συνενώνονται, σύμφωνα με την απόφαση της 5ης Γενικής συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (9/2/2011).

Προκύπτει, λοιπόν, από τις σχετικές διατάξεις πως μετά την 31/3/2011 δεν μπορούν να πληρώνονται άλλες δαπάνες πέραν της μισθοδοσίας και της απόδοσης κρατήσεων. Μόνο εάν το ΝΠΔΔ (προ της συγχώνευσης) έχει ψηφίσει προϋπολογισμό (προϋποτίθεται αντίστοιχα η ψήφιση προϋπολογισμού από το Δήμο) μπορεί να εκτελεί δαπάνες, πέραν της μισθοδοσίας, μετά την 31/3/2011.

[11] *Ως τακτικό προσωπικό ορίζεται το μόνιμο και αυτό που εργάζεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής.*

Στον Ο.Ε.Υ. προβλέπονται αντίστοιχες, κατά κατηγορία και κλάδο, οργανικές θέσεις στις οποίες θα ενταχθεί το μόνιμο προσωπικό και αντίστοιχες, κατά εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα, προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις για το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ., οι οποίες καταργούνται με την αποχώρηση του.

Αφού καταρτιστεί ο Ο.Ε.Υ., ακολουθούν:

1. Σύμφωνη γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου
2. Γνωμοδότηση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου
3. Πράξη έγκρισης του Ελεγκτή Νομιμότητας
4. Δημοσίευση στην Ε.τ.Κ.

Βήμα 6ο: Το προσωπικό κατατάσσεται σε θέσεις του Ο.Ε.Υ., με **απόφαση** του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

➢ Κατάργηση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Τα Ν.Π.Δ.Δ. των πρώην δήμων και κοινοτήτων, αν δεν έχουν συντάξει προϋπολογισμό και απολογισμό για δύο συνεχόμενα έτη, χαρακτηρίζονται ως **ανενεργά** και καταργούνται υποχρεωτικά με σχετική πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας.

Η κατάργηση **ενεργών** Ν.Π.Δ.Δ., τα οποία ασκούσαν αρμοδιότητες για λογαριασμό των πρώην ΟΤΑ, απασχολούσαν προσωπικό, κατάρτιζαν προϋπολογισμούς και γενικά είχαν αναπτύξει δραστηριότητες, συνεπάγεται τα εξής:

1. Οι δραστηριότητες τους μεταφέρονται στο νέο Δήμο, δηλαδή οι **αρμοδιότητες** που τους είχαν ανατεθεί, αναλαμβάνονται πλέον από το νέο Δήμο.
2. Η **ακίνητη** και **κινητή περιουσία** τους περιέρχεται στο νέο Δήμο.
3. Το **προσωπικό** που υπηρετούσε στα νομικά πρόσωπα, τα οποία καταργούνται, εντάσσεται στο νέο Δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219 του Ν. 3584/07.

➢ Συγχώνευση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Στα ενεργά Ν.Π.Δ.Δ. που συγχωνεύονται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφηκαν προηγούμενα, οι επιπτώσεις έχουν ως εξής:

1. Αποτελούν **καθολικό διάδοχο** των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Αναλαμβάνουν δηλαδή όλες τις δραστηριότητες των συγχωνευομένων νομικών προσώπων και ασκούν τις αρμοδιότητες που τους είχαν ανατεθεί.
2. Η **ακίνητη** και **κινητή περιουσία** των συγχωνευομένων νομικών προσώπων περιέρχεται στο νέο Ν.Π.Δ.Δ.
3. Το **προσωπικό** που υπηρετούσε στα πρώην νομικά πρόσωπα, εντάσσεται στο νέο Ν.Π.Δ.Δ. και ακολουθούνται τα βήματα 1 έως 6 που περιγράφηκαν προηγούμενα.

Συνεπώς οι νέοι Δήμοι έχουν τη δυνατότητα, μέσω των συγχωνεύσεων των Ν.Π.Δ.Δ. των πρώην ΟΤΑ, να δημιουργήσουν έως δύο νέα νομικά πρόσωπα και να τους αναθέσουν τις δραστηριότητες / αρμοδιότητες που κρίνουν κατάλληλες. Ο μόνος **περιορισμός** αφορά την μεταξύ τους κατανομή αρμοδιοτήτων που επιβάλλει ο Ν.3852/10 (κοινωνική προστασία - αλληλεγγύη και παιδεία το ένα νομικό πρόσωπο και πολιτισμό, αθλητισμό και περιβάλλον το άλλο).

Εφόσον βέβαια υπάρχουν πολλά Ν.Π.Δ.Δ. σε ένα νέο Δήμο, είναι δυνατό ορισμένα να συγχωνευθούν και άλλα να καταργηθούν, εφαρμόζοντας τις αντίστοιχες διατάξεις.

➢ Μεταφορά δραστηριοτήτων Ν.Π.Δ.Δ. στον Δήμο

Στο πλαίσιο της συγχώνευσης Ν.Π.Δ.Δ., **ορισμένες αρμοδιότητες** που ασκούνταν από τα Ν.Π.Δ.Δ. των πρώην ΟΤΑ, μπορούν να **μεταφερθούν** στο νέο Δήμο και να **αναληφθούν** από τις δημοτικές υπηρεσίες.

- Η μεταφορά αυτή θα αποτυπωθεί στο **νέο οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας** (Ο.Ε.Υ.) που είναι υποχρεωμένοι να συντάξουν όλοι οι Δήμοι μέχρι την 30/06/11.
- Το **προσωπικό**, που απασχολείτο στις δραστηριότητες αυτές, θεωρείται **πλεονάζον** και μεταφέρεται στον Δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219[12] του Ν.3584/07.

---

[12] *Σε περίπτωση συγχώνευσης Ν.Π.Δ.Δ. Δήμου κατά τις διατάξεις του Κ.Δ.Κ., σε ένα Ν.Π.Δ.Δ., με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι αναγκαίες θέσεις του προσωπικού, που υπηρετεί στα παραπάνω δημοτικά νομικά πρόσωπα, οι οποίες και μεταφέρονται, αυτοδικαίως, στο νέο δημοτικό πρόσωπο. Τυχόν πλεονάζουσες θέσεις μεταφέρονται με τον ίδιο τρόπο στον οικείο Δήμο. Στις θέσεις αυτές με την ίδια απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου εντάσσε-*

Γενικά όλες οι **αρμοδιότητες** των Ν.Π.Δ.Δ. μπορούν να ασκηθούν από δημοτικές υπηρεσίες, αφού σκοπός τους είναι σύμφωνα με το άρθρο 239 του Κ.Δ.Κ. «η οργάνωση και η λειτουργία ορισμένης δημοτικής υπηρεσίας με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων».

➢ **Διαδικασίες διατήρησης αυτοτελούς Ν.Π.Δ.Δ. σε νέο Δήμο**

1) Μέχρι την 28/02/2011 πρέπει να έχουν υποβληθεί στο ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. τα αιτήματα των νέων Δήμων για τη διατήρηση, **κατ΄ εξαίρεση, ενός αυτοτελούς Ν.Π.Δ.Δ.**, (επιπλέον των δύο ή του ενός).

2) Τα αιτήματα εξετάζονται τόσο ως προς το **τυπικό** (απαιτούμενη πλειοψηφία για την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ειδικά αιτιολογημένη απόφαση) όσο και ως προς το **ουσιαστικό μέρος**, που αφορά την τεκμηρίωση των **προϋποθέσεων** που τίθενται από το Ν. 3852/10 για τη διατήρηση αυτοτελών Ν.Π.Δ.Δ. (ευρύτερα αναγνωρίσιμη δραστηριότητα, εξειδικευμένο αντικείμενο, καταξιωμένη προσφορά, υπερτοπική εμβέλεια και μακρόχρονη λειτουργία).

3) Στην περίπτωση που ένας νέος Δήμος υποβάλλει αίτημα για διατήρηση ενός αυτοτελούς Ν.Π.Δ.Δ., θα προχωρήσει κανονικά, στη συγχώνευση των υπόλοιπων Ν.Π.Δ.Δ. μέχρι τις 28/02/11. Στην απόφαση συγχώνευσης (βήμα 1), θα πρέπει να αναφέρεται ότι έχει υποβληθεί **αίτημα** για τη διατήρηση συγκεκριμένου Ν.Π.Δ.Δ. ως αυτοτελούς και το νομικό αυτό πρόσωπο παραμένει, κατά την ημερομηνία της απόφασης, **εκτός της διαδικασίας των συγχωνεύσεων**.

4) Εφόσον το αίτημα που έχει υποβληθεί για τη διατήρηση αυτοτελούς Ν.Π.Δ.Δ. γίνει αποδεκτό, θα **εκδοθεί** η σχετική **Υπουργική Απόφαση.**

5) Εάν το αίτημα απορριφθεί, ο Δήμος οφείλει να προχωρήσει άμεσα στη **συγχώνευση** του συγκεκριμένου νομικού προσώπου με το Ν.Π.Δ.Δ. που ασκεί ανάλογες αρμοδιότητες και έχει προκύψει από τις υποχρεωτικές συγχωνεύσεις. Η διαδικασία της συγχώνευσης θα γίνει με βάση τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3852/10 και θα επαναληφθούν αναλογικά τα βήματα ένα έως έξι (1 – 6).

ται, αυτοδικαίως, το προσωπικό με την ίδια σχέση με την οποία υπηρετούσε στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι η **συγχώνευση** και ο **περιορισμός** των Ν.Π.Δ.Δ. και των Επιχειρήσεων των νέων Δήμων αποτελούν **κεντρικές πολιτικές επιλογές** του Ν. 3852/10 (βλέπε εισηγητική έκθεση). Συνεπώς η ρύθμιση για τη διατήρηση αυτοτελών Ν.Π.Δ.Δ. συνιστά μια δυνατότητα που παρέχεται **κατ' εξαίρεση**, αφού εξεταστούν αναλυτικά οι σχετικές προϋποθέσεις.

5.2. Ιδρύματα

Τα ιδρύματα που είχαν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα που συνενώθηκε, περιέρχονται αυτοδίκαια στο νέο Δήμο. Δεν επέρχονται αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία τους, αφού δεν συνενώνονται. Τα ιδρύματα αποτελούν ιδιαίτερα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, λειτουργούν με βάση τα άρθρα 226 έως 238 του Κ.Δ.Κ. και τις ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις π.χ. κληροδοτήματα, δωρεές και δεν είναι δυνατό να επιβληθεί η υποχρεωτική συγχώνευσή τους.

Ο νέος Δήμος αναλαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενωθέντων ΟΤΑ ως προς τα ιδρύματα και το προσωπικό τους, μόνιμο και με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ., παραμένει ως έχει. Επίσης οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους.

- **<u>Συγχώνευση ιδρυμάτων με Ν.Π.Δ.Δ.</u>**

Στο άρθρο 238 παρ. 2 του Κ.Δ.Κ. προβλέπεται η δυνατότητα συγχώνευσης ιδρύματος με Ν.Π.Δ.Δ., του ίδιου Δήμου, εφόσον επιδιώκουν τον **ίδιο** ή **παρεμφερή κοινωφελή σκοπό**. Η συγχώνευση γίνεται με πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ. Από τη δημοσίευση της το ίδρυμα αναλαμβάνει αυτοδίκαια όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του / των συγχωνευθέντων (ορθότερα απορροφηθέντων) Ν.Π.Δ.Δ.

Το προσωπικό του/των Ν.Π.Δ.Δ. που απορροφώνται, μεταφέρεται στο ίδρυμα και εντάσσεται στον Οργανισμό Εσωτερικής του Υπηρεσίας. Η ένταξη γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και ειδικότητα και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, σε προσωποπαγή θέση. Το προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν την απορρόφηση.

Με την ίδια διαδικασία, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα στην κινητή

και ακίνητη περιουσία του/των Ν.Π.Δ.Δ. που απορροφώνται, περιέρχεται στο ίδρυμα. Η ετήσια τακτική επιχορήγηση του Δήμου προς το/τα Ν.Π.Δ.Δ., εγγράφεται πλέον στον προϋπολογισμό του ιδρύματος.

Οι νέοι Δήμοι, εφόσον διαθέτουν **ιδρύματα**, θα πρέπει να εξετάσουν σοβαρά τη **δυνατότητα συγχώνευσης** τους με **Ν.Π.Δ.Δ.** που επιδιώκουν ίδιους ή παρεμφερείς κοινωφελείς σκοπούς π.χ. ένα δημοτικό γηροκομείο που λειτουργεί ως ίδρυμα με βάση ένα κληροδότημα ή δωρεά, είναι δυνατό να συγχωνευτεί με τα ΚΑΠΗ που λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ.

Στο ίδρυμα είναι δυνατό επίσης να μεταφερθούν από την δημοτική κοινωφελή επιχείρηση, τα **προγράμματα** «Βοήθεια στο σπίτι», «Κοινωνική Μέριμνα» κ.λπ.

Με αυτό τον τρόπο θα προκύψει ένα δημοτικό νομικό πρόσωπο (**ίδρυμα**) με αρμοδιότητα την **τρίτη ηλικία**, που θα παρέχει ολοκληρωμένες και αναβαθμισμένες υπηρεσίες με εξειδικευμένο προσωπικό και καλύτερη οργάνωση.

5.3. Κοινωφελείς επιχειρήσεις

Βήμα 1ο: **Απόφαση** του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συγχώνευση μέχρι την **28/02/11**, υποβολή της για **έλεγχο νομιμότητας** και έκδοση **πράξης** του Ελεγκτή Νομιμότητας που **δημοσιεύεται** στην Ε.τ.Κ.

Η απόφαση αναφέρεται οπωσδήποτε στην **επωνυμία**, στο **σκοπό**, στη **διοίκηση**, στο **κεφάλαιο**, στους **πόρους**, στη **διάρκεια** και στην **έδρα** της νέας κοινωφελούς επιχείρησης. Επίσης στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των πρώην δήμων και κοινοτήτων που συγχωνεύονται με τις πράξεις σύστασης, τις τροποποιήσεις τους κ.λπ. (Φ.Ε.Κ.).

Η πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του

Δημοτικού Συμβουλίου και αποτελεί το **καταστατικό** της νέας επιχείρησης.

Η νέα κοινωφελής επιχείρηση αποτελεί **καθολικό διάδοχο** των κοινωφελών επιχειρήσεων που συγχωνεύονται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους[13]. Όλα τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων περιέρχονται αυτοδίκαια στη νέα επιχείρηση.

Οι διαδικασίες της συγχώνευσης ακολουθούν κυρίως τις ρυθμίσεις του άρθρου 109 του Ν.3852/10 και συμπληρωματικά του άρθρου 263 του Κ.Δ.Κ.

Στο πλαίσιο αυτό δεν απαιτείται υποχρεωτικά **οικονομοτεχνική μελέτη** για τη συγχώνευση ούτε **εκτίμηση** του ενεργητικού και παθητικού **της περιουσίας** των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/1920.

Βήμα 2ο: **Απόφαση** Δημοτικού Συμβουλίου για τον ορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης[14], σύμφωνα με την απόφαση συγχώνευσης (7 έως 11 μέλη με τους αναπληρωτές τους). Ταυτόχρονος ορισμός **Προέδρου** και Αντιπροέδρου του Δ.Σ.

Μέχρι τη δημοσίευση της απόφασης συγχώνευσης, **παρατείνεται αυτοδίκαια η θητεία** των διοικήσεων των υφιστάμενων επιχειρήσεων.

Βήμα 3ο: Λήψη αριθμού φορολογικού μητρώου (**Α.Φ.Μ.**), θεώρηση βιβλίων και στοιχείων από την Δ.Ο.Υ. (έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης).

Βήμα 4ο: Αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου που αφορούν είτε την παροχή υπηρεσιών από την επιχείρηση π.χ. είσπραξη αντιτίμου είτε την παραχώρηση εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού χωρίς αντάλλαγμα κ.α.

Βήμα 5ο: Εκπόνηση **διετούς προγράμματος δράσης** της επιχείρησης, υποβολή του για έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Βήμα 6ο: Εκπόνηση **εσωτερικού κανονισμού υπηρεσιών**, **κανονισμού προσωπικού** (μέσα σε **τρεις μήνες** από τη δημοσίευση της πράξης της συγχώνευσης) και **κανονι-**

---

[13] *Η λειτουργία των κοινωφελών επιχειρήσεων διέπεται από τα άρθρα 254 - 264 του Κ.Δ.Κ., τις υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν το 2007 και τις σχετικές εγκυκλίους (βλέπε τεκμηρίωση).*

[14] *Η απόφαση συγχώνευσης και η απόφαση για τον ορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατό να ληφθούν στην ίδια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου.*

σμού οικονομικής διαχείρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης και έγκρισή τους από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Στους δύο πρώτους κανονισμούς προβλέπονται οι αντίστοιχες κατά εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα θέσεις του προσωπικού, το οποίο κρίνεται **αναγκαίο** για τη λειτουργία της επιχείρησης.

Βήμα 7ο: Το προσωπικό με **σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ.** των κοινωφελών επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, **μεταφέρεται** στην επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου, αφού εκπονηθούν οι προηγούμενοι δύο κανονισμοί.

Οι συμβασιούχοι **ορισμένου χρόνου ή έργου** μεταφέρονται στη νέα επιχείρηση και συνεχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, μέχρι τη λήξη των συμβάσεών τους.

Βήμα 8ο: Προκήρυξη για πρόσληψη **Διευθυντή,** εφόσον δεν υπάρχει ήδη (απόφαση Δ.Σ., δημόσια προκήρυξη).

Βήμα 9ο: Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για την **ανάθεση αρμοδιοτήτων** στον Πρόεδρο ή στον Αντιπρόεδρο και στον Διευθυντή της επιχείρησης.

➢ Δραστηριότητες των νέων κοινωφελών επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο της κατανομής δραστηριοτήτων που επιβάλει ο Ν.3852/10 μεταξύ του Ν.Π.Δ.Δ. και της κοινωφελούς επιχείρησης που ανήκουν σε ένα νέο Δήμο, θα πρέπει στους σκοπούς της δεύτερης να ενταχθούν οι δραστηριότητες / αρμοδιότητες που δεν έχουν αναληφθεί από το Ν.Π.Δ.Δ. Συμπληρωματικά είναι δυνατό να ενταχθούν στους σκοπούς της και οι λοιπές δραστηριότητες που επιτρέπεται να ασκούνται με βάση τον Κ.Δ.Κ. (*βλέπε κεφάλαιο 3*).

Συνεπώς το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να διαμορφώσει μία ολοκληρωμένη θέση για τις δραστηριότητες / αρμοδιότητες του νέου Ν.Π.Δ.Δ. και της νέας κοινωφελούς επιχείρησης και να προχωρήσει σε **ανακατανομές** των ασκουμένων αρμοδιοτήτων από τα πρώην Ν.Π.Δ.Δ. και κοινωφελείς επιχειρήσεις. Η τελική απόφαση θα ενσωματωθεί στις αντίστοιχες πράξεις συγχώνευσης.

Όταν βέβαια υπάρχει μόνον ένα Ν.Π.Δ.Δ. ή μία κοινωφελής επιχείρηση, δεν θα ληφθούν αποφάσεις συγχωνεύσεων, αλλά αποφάσεις τροποποίησης των σκοπών των αντίστοιχων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

➢ Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων

Στην περίπτωση που το Δημοτικό Συμβούλιο επιλέξει, αντί να προχωρήσει σε συγχωνεύσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων που περιέρχονται στο δήμο, να προχωρήσει στη λύση τους, όλων ή μερικών, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 262 του Κ.Δ.Κ. περί λύσης των κοινωφελών επιχειρήσεων.

Το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει τη σχετική απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και να εκδοθεί πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας που θα δημοσιευτεί στην Ε.τ.Κ. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει η εκκαθάριση της επιχείρησης.

Σε περίπτωση **λύσης κοινωφελούς** επιχείρησης, της οποίας οι δραστηριότητες αναλαμβάνονται από τον Δήμο ή Ν.Π.Δ.Δ., δίνεται η δυνατότητα **μεταφοράς** του **προσωπικού** της (Ν.3938/11).

Η ρύθμιση αφορά στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. και Ι.Δ.Ο.Χ. που μεταφέρεται στον Δήμο ή στο Ν.Π.Δ.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Οι συμβάσεις έργου που είχαν συναφθεί από τις επιχειρήσεις που λύονται, εκτελούνται από τον Δήμο ή τα Ν.Π.Δ.Δ.

Υπενθυμίζεται ότι κοινωφελείς επιχειρήσεις, **ανενεργές πάνω από δύο χρόνια**, λύονται υποχρεωτικά, με την ίδια διαδικασία. Αν λοιπόν στους νέους Δήμους έχουν περιέλθει ανενεργές κοινωφελείς επιχειρήσεις, αυτές θα πρέπει να λυθούν και δεν είναι δυνατό να συγχωνευτούν.

Επίσης επεκτάθηκε στις κοινωφελείς επιχειρήσεις από 01/01/2011, η **υποχρεωτική λύση** που επιβάλλεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, εφόσον για:

- **Τρεις συνεχόμενες εταιρικές χρήσεις** είναι **ζημιογόνες**, αφού περάσουν δύο χρόνια από την ίδρυση τους ή,
- **Τρεις** φορές μέσα σε δέκα χρόνια, τα **ίδια κεφάλαια** τους γίνουν μικρότερα του πενήντα τοις εκατό (**50%**) του μετοχικού τους κεφαλαίου.

Μεταφορά χρεών δημοτικών επιχειρήσεων που λύονται, στους Δήμους (άρθρο 43, παρ. 5 του Ν. 3979/2011). Με τις διατάξεις αυτές οι οφειλές των κοινωφελών επιχειρήσεων και των ΔΕΥΑ που λύονται, προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, περιλαμβανομένων και δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο δήμο μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται αναλογικά και για οφειλές αμιγών επιχειρήσεων του π.δ. 410/95, που λύθηκαν.

Η εφαρμογή της διάταξης αυτής είναι **δυνητική**, προκύπτει μετά από εκτίμηση και απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, το οποίο θα εκτιμήσει τη δυνατότητα του Δήμου να πληρώσει αυτές τις οφειλές.

Περιλαμβάνονται οφειλές τόσο προς το Δημόσιο (εφορία και ασφαλιστικά ταμεία), όσο και προς το προσωπικό που απασχολείτο στις επιχειρήσεις. Επίσης περιλαμβάνονται και οφειλές προς τρίτους (προμηθευτές κλπ). Ο χρόνος έκδοσης της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου δεν προσδιορίζεται από τις διατάξεις, οπότε είναι **ανοικτός** και μπορεί να ληφθεί οποιαδήποτε στιγμή στο μέλλον.

5.4. Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ

Αν σε ένα νέο Δήμο λειτουργούν περισσότερες από μία ανώνυμες εταιρίες της ίδιας κατηγορίας και το σύνολο των μετοχών τους ανήκει στο Δήμο και σε νομικά του πρόσωπα, τότε συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία ανώνυμη εταιρία. Οι κατηγορίες των ανωνύμων εταιρειών είναι τρεις, όπως περιγράφονται στον Κ.Δ.Κ.:

1. Οι **μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες** με αντικείμενο την αξιοποίηση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας ή και την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων. Οι εταιρείες αυτές υπάγονται πλέον στον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρα 275 και 276 του ν. 3852/10).

2. Οι **αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες** με αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεων τους, ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα κ.λπ.
3. Οι **κοινές ανώνυμες εταιρείες** με αντικείμενο την άσκηση εμπορικών ή βιομηχανικών δραστηριοτήτων (εξαιρούνται οι ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες).

Υπενθυμίζεται ότι οι **προσλήψεις προσωπικού** των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών ακολουθούν τις ίδιες διαδικασίες με αυτές των κοινωφελών επιχειρήσεων[15], ενώ οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες και οι κοινές ανώνυμες εταιρείες ακολουθούν τις διαδικασίες που καθορίζονται στην Κ.Υ.Α. 53266/09, ΦΕΚ 1877 β΄ «Καθορισμός της διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού των ανωνύμων εταιρειών των ΟΤΑ α΄ βαθμού».

➢ **<u>Συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιρειών</u>**

Συγχώνευση είναι η **οικονομική και νομική πράξη** με την οποία δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις λύνονται με σκοπό τον σχηματισμό μιας, κατά κανόνα μεγαλύτερης και ισχυρότερης, οικονομικής μονάδας. Οι λυόμενες επιχειρήσεις δεν τίθενται σε εκκαθάριση, επειδή η περιουσία τους δεν διανέμεται, αλλά μεταβιβάζεται στη νέα επιχείρηση που προκύπτει από την συγχώνευση.

Η συγχώνευση μπορεί να γίνει με δύο τρόπους :

α) **Με σύσταση νέας εταιρείας**, το κεφάλαιο της οποίας θα αποτελείται από το άθροισμα των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων και των τυχόν συμπληρωματικών εισφορών. Οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λύονται, χωρίς να ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης.

---

[15] *Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις προσλαμβάνουν προσωπικό με βάση τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για την πρόσληψη του προσωπικού των ΟΤΑ με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.*

β) **Με απορρόφηση μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων από άλλη επιχείρηση**, που συνεχίζει τη λειτουργία της. Και σε αυτή την περίπτωση η λύση των απορροφούμενων επιχειρήσεων δεν ακολουθείται από εκκαθάριση[16].

Η συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρείας γίνεται πάντοτε με την διαδικασία, που προβλέπουν τα άρθρα 68 - 77 του Κ.Ν. 2190/20. Οι απορροφούμενες επιχειρήσεις στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση και οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις στην περίπτωση της σύστασης νέας Α.Ε., λύονται χωρίς εκκαθάριση και παύουν να υπάρχουν ως νομικά πρόσωπα. Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των λυομένων επιχειρήσεων μεταβιβάζονται στην απορροφούσα ή στη συστηνόμενη από τη συγχώνευση νέα Α.Ε.

- Η νέα Α.Ε., που θα προέλθει από την συγχώνευση δύο ή περισσοτέρων Α.Ε., θα έχει μετοχικό κεφάλαιο ίσο με το σύνολο των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, το οποίο θα αντιστοιχεί σε ανάλογο αριθμό μετοχών. Τις μετοχές αυτές εκδίδει η νέα Α.Ε. και διανέμει στους δικαιούχους μετόχους των συγχωνευθεισών επιχειρήσεων, κατά την αναλογία, που προβλέπει η σύμβαση συγχώνευσης.
- Στην συγχώνευση με απορρόφηση, τα περιουσιακά στοιχεία των απορροφούμενων επιχειρήσεων μεταβιβάζονται στην απορροφούσα, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται ανάλογα, κατά το ποσό της καθαρής θέσης της/των απορροφούμενων επιχειρήσεων. Αυτή η αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας επιχείρησης συνοδεύεται από την έκδοση ανάλογου αριθμού νέων μετοχών, που παραχωρούνται στους μετόχους των απορροφούμενων επιχειρήσεων.

Σε όλες τις περιπτώσεις οι μετοχές, που κατέχουν οι μέτοχοι των λυομένων (απορροφουμένων ή συγχωνευομένων) εταιρειών, ακυρώνονται. Στους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών, εκτός από τις μετοχές της απορροφούσας ή της νέας Α.Ε., επιτρέπεται να τους δοθεί επιπλέον ένα ποσό χρημάτων μέχρι το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που τους διανέμονται (άρθρο 68 § 2 του Κ.Ν. 2190/20).

---

[16] *Στη συγχώνευση με απορρόφηση μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες (που καλούνται απορροφούμενες) διαλύονται, δεν ακολουθεί εκκαθάρισή τους, παύουν να υφίστανται ως νομικά πρόσωπα και το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάζεται σε άλλη υφιστάμενη εταιρεία (που καλείται απορροφούσα). Στους μετόχους των απορροφουμένων εταιρειών δίνονται μετοχές της απορροφούσας και ενδεχομένως ένα επιπλέον χρηματικό ποσό.*

Κατά την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων εταιρειών, προκύπτει υπεραξία η οποία φορολογείται και φόρος μεταβίβασης ακινήτων, εφόσον μεταξύ των μεταβιβαζόμενων παγίων περιλαμβάνονται ακίνητα. Με τις διατάξεις όμως του Ν.Δ. 1297/72 ή του Ν. 2166/93, υπάρχουν φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις, οι οποίες καθιστούν την πράξη της συγχώνευσης ανώδυνη από φορολογική άποψη.

Το πλαίσιο **συγχώνευσης** των **ανωνύμων εταιρειών** των Δήμων καθορίζεται στα άρθρα 107, 108, 110 του Ν. 3852/10. Οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν, προβλέπονται στο Ν.Δ. 1297/72, στο Ν. 2166/93 και στον Κ.Ν. 2190/20, όπως ισχύει (*κεφάλαιο 8 «Συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών»*). Οι σκοποί, η λειτουργία και η σύνθεση του μετοχικού τους κεφαλαίου καθορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Κ.Δ.Κ.

Τα Δημοτικά Συμβούλια θα πρέπει να επιλέξουν από τους δύο τρόπους συγχώνευσης, **τον πλέον κατάλληλο**, με βάση το αντικείμενο των συγχωνευομένων ανωνύμων εταιρειών, τα σχετικά κίνητρα και τις ευνοϊκότερες νομικές / φορολογικές επιπτώσεις.

➢ **Διαδικασίες συγχώνευσης**

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΜΕ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ

Αναλυτική παρουσίαση των σχετικών διαδικασιών γίνεται στο κεφάλαιο 8 «Συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών». Στο σημείο αυτό περιγράφονται τα σχετικά βήματα:

Βήμα 1ο: **Απόφαση** του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συγχώνευση μέχρι την **28/02/11** και υποβολή της για **έλεγχο νομιμότητας**.

Βήμα 2ο: **Αποφάσεις** των οργάνων διοίκησης των λοιπών νομικών προσώπων του Δήμου (μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες, αστικές εταιρείες, διαδημοτικές επιχειρήσεις του Π.Δ. 410/95 που ανήκουν πλέον στο νέο Δήμο κ.α.) με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, το καταστατικό και τον Κ.Ν. 2190/20.

Βήμα 3ο: Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών, καταρτίζουν **σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης με απορρόφηση**, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 69 του Κ.Ν. 2190/20. Το σχέδιο αφορά την απορροφούμενη και την απορροφούσα εταιρεία.

Βήμα 4ο: Το σχέδιο σύμβασης **δημοσιεύεται** με βάση τους κανόνες του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/20, από όλες τις εταιρείες τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (κάθε εταιρείας) που καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό. Η δημοσιότητα αφορά:

α) Υποβολή του σχεδίου στις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών για καταχώρηση του στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών.

β) Δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Ε.τ.Κ. (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.)

γ) Δημοσίευση περίληψης του σχεδίου σύμβασης σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, μέσα σε 10 μέρες από την ολοκλήρωση των δύο παραπάνω διατυπώσεων.

Βήμα 5ο: Το Δ.Σ. κάθε μίας από τις εταιρείες συντάσσει **έκθεση** προς την Γενική Συνέλευση, όπου επεξηγεί και αιτιολογεί από νομική και οικονομική άποψη το σχέδιο σύμβασης. Η έκθεση αυτή καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών που τηρείται στην Περιφέρεια.

Βήμα 6ο: Για την **εκτίμηση** των **περιουσιακών στοιχείων** των συγχωνευομένων εταιρειών συντάσσεται έκθεση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/20 προς την Γενική Συνέλευση ή εναλλακτικά από ορκωτό ελεγκτή – λογιστή ή από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών. Εξετάζονται επίσης οι όροι που περιλαμβάνονται στο σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης.

Βήμα 7ο: Στο σχέδιο σύμβασης περιλαμβάνονται **διαδικασίες διασφάλισης των πιστωτών** των συγχωνευομένων εταιρειών, μέσω παροχής εγγυήσεων και προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης δικαστικής απόφασης για άρση των τυχόν αντιρρήσεων τους σε ότι αφορά την συγχώνευση.

Βήμα 8ο: **Έγκριση** του σχεδίου σύμβασης από τις **γενικές συνελεύσεις** των συγχωνευομένων εταιρειών (απορροφούσα και απορροφούμενη) και των τροποποιήσεων του καταστατικού, εφόσον απαιτούνται, για την πραγματοποίηση της απορρόφησης.

Βήμα 9ο: Υπογραφή **συμβολαιογραφικής πράξης** συγχώνευσης (απορρόφησης). Μετά την πραγματοποίηση των γενικών συνελεύσεων των αντίστοιχων εταιρειών, υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου η οριστική σύμβαση συγχώνευσης.

Βήμα 10ο: Έκδοση **διοικητικής απόφασης** έγκρισης της συγχώνευσης από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας.

Βήμα 11ο: **Δημοσιότητα** της συγχώνευσης που περιλαμβάνει:

α) Την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οικείας Περιφέρειας

β) Τη δημοσίευση της ανακοίνωσης για την συγχώνευση στην Ε.τ.Κ.

Με τις παραπάνω ενέργειες **ολοκληρώνεται η απορρόφηση** και η κατάσταση διαμορφώνεται ως εξής:

α) Οι απορροφηθείσες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.

β) Οι μέτοχοι των απορροφηθεισών εταιρειών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας.

γ) Η εταιρεία η οποία απορροφάται, υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις από την απορροφούσα εταιρεία.

Βήμα 12ο: Πρώτη συνεδρίαση Διοικητικού Συμβουλίου, λήψη αποφάσεων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 80 του Κ.Ν. 2190/20 για την συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών **με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρείας**, εφαρμόζονται τα άρθρα 69 - 77 του ιδίου νόμου. Οι σχετικές διαδικασίες ακολουθούν τα παρακάτω βήματα:

Βήμα 1ο: **Απόφαση** του Δημοτικού Συμβουλίου για τη συγχώνευση μέχρι την **28/02/11** και υποβολή της για **έλεγχο νομιμότητας**.

Βήμα 2ο: **Αποφάσεις** των οργάνων διοίκησης των λοιπών νομικών προσώπων του Δήμου (μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, διαδημοτικές επιχειρήσεις του Π.Δ. 410/95 που ανήκουν πλέον στο νέο Δήμο κ.α.) με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, το καταστατικό και τον Κ.Ν. 2190/20.

Βήμα 3ο: Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών που συγχωνεύονται, συντάσσουν **σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης με σύσταση νέας Α.Ε**.

Βήμα 4: Το σχέδιο σύμβασης **δημοσιεύεται**, από όλες τις συγχωνευόμενες εταιρείες τουλάχιστον δύο μήνες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (κάθε εταιρείας) που καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό.

Βήμα 5: Το Δ.Σ. κάθε μίας από τις εταιρείες συντάσσει **έκθεση** προς την Γενική Συνέλευση, όπου επεξηγεί και αιτιολογεί από νομική και οικονομική άποψη το σχέδιο σύμβασης.

Βήμα 6: Υποβολή **δικαιολογητικών συγχώνευσης** στην εποπτεύουσα αρχή - **Δημοσιότητα**

Υποβολή κοινής αίτησης των συγχωνευομένων εταιρειών στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας, στην οποία περιλαμβάνονται:

1) Τρία αντίγραφα ισολογισμού κάθε εταιρείας
2) Τρία αντίγραφα του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης
3) Δυο αντίγραφα του πρακτικού της συνεδρίασης των Δ.Σ. των εταιρειών, στις οποίες εγκρίθηκε το σχέδιο
4) Τρία αντίγραφα των εκθέσεων κάθε Δ.Σ.

Με την αίτηση ζητείται:

α) Να καταχωρηθούν στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης και οι εκθέσεις των Δ.Σ.

β) Να σταλούν στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση

γ) Να συσταθούν οι Επιτροπές Εμπειρογνωμόνων που θα εκτιμήσουν τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευομένων εταιρειών, αν δεν έχουν επιλεγεί οι λύσεις του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή ή του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών

δ) Ακολουθεί δημοσίευση περίληψης του σχεδίου σύμβασης σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα, μέσα σε δέκα ημέρες από την καταχώρηση του σχεδίου στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών

Βήμα 7ο: Στο σχέδιο σύμβασης περιλαμβάνονται **διαδικασίες διασφάλισης των πιστωτών** των συγχωνευομένων εταιρειών, μέσω παροχής εγγυήσεων και προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης δικαστικής απόφασης για άρση των τυχόν αντιρρήσεων τους σε ότι αφορά την συγχώνευση.

Βήμα 8ο: **Έγκριση** του σχεδίου σύμβασης από τις **γενικές συνελεύσεις** των συγχωνευομένων εταιρειών και σχεδίου καταστατικού της νέας ανώνυμης εταιρείας.

Βήμα 9ο: Υπογραφή **συμβολαιογραφικής πράξης** συγχώνευσης.

Μετά την πραγματοποίηση των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευομένων εταιρειών, υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου η οριστική σύμβαση συγχώνευσης, το καταστατικό της νέας εταιρείας και ορίζεται το πρώτο Διοικητικό της Συμβούλιο.

Βήμα 10ο: Έκδοση **διοικητικής απόφασης** έγκρισης της συγχώνευσης από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας.

Βήμα 11ο: **Δημοσιότητα** της συγχώνευσης που περιλαμβάνει:

α) Την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οικείας Περιφέρειας

β) Τη δημοσίευση της ανακοίνωσης για την συγχώνευση στην Ε.τ.Κ. Η νέα εταιρεία αποκτά **νομική προσωπικότητα** με τη δημοσίευση.

Με τις παραπάνω ενέργειες ολοκληρώνεται η συγχώνευση και η κατάσταση διαμορφώνεται ως εξής:

α) Η νέα ανώνυμη εταιρεία που προήρθε από την συγχώνευση υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευομένων εταιρειών και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.

β) Οι μέτοχοι των συγχωνευομένων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της νέας Α.Ε.

γ) Οι συγχωνευόμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.

Βήμα 12ο: Δημοσίευση στην Ε.τ.Κ. (τεύχος δεύτερο) της έκθεσης εκτίμησης της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190/20 για τα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία, ή εναλλακτικά από ορκωτό ελεγκτή – λογιστή ή από το Σώμα ορκωτών εκτιμητών.

Βήμα 13ο: Πρώτη συνεδρίαση διοικητικού συμβουλίου, κατανομή αρμοδιοτήτων, δέσμευση εταιρείας

Βήμα 14ο: Λήψη αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.), θεώρηση βιβλίων και στοιχείων από τη ΔΟΥ (έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης).

Βήμα 15ο: Εκπόνηση κανονισμού για τις αναθέσεις έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών (άρθρο 265, παρ. 7 του Κ.Δ.Κ.).

5.5. Αστικές εταιρείες με κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διέπονται από τα άρθρα 741-784 του Αστικού Κώδικα και αποτελούν ενώσεις δύο ή περισσοτέρων φυσικών ή νομικών προσώπων, που συγκροτούνται με σύμβαση για την επιδίωξη κοινού σκοπού, ιδίως οικονομικού. Οι εταίροι έχουν υποχρέωση να καταβάλουν εισφορές και είναι δυνατό ένας από αυτούς να αναλάβει ως διαχειριστής τη διοίκηση της εταιρείας.

Η σύσταση και λειτουργία των αστικών εταιρειών, στις οποίες συμμετέχουν πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ, διέπεται από το άρθρο 267 του Κ.Δ.Κ.

Στο ν. 3852/10 (άρθρο 111, παρ. 1^{β}) προβλέπεται ότι οι αστικές εταιρίες ΟΤΑ, στις οποίες συμμετέχουν περισσότεροι δήμοι ή και άλλοι φορείς, συνεχίζουν να λειτουργούν ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη. Κατ' εξαίρεση, παρατείνεται η λειτουργία των αστικών εταιρειών ΟΤΑ, οι οποίες διαχειρίζονται ευρωπαϊκά προγράμματα μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων αυτών.

➢ Δραστηριότητες αστικών εταιρειών

Εφόσον οι εταίροι μιας αστικής εταιρείας είναι δήμοι / κοινότητες που συνενώθηκαν σε ένα νέο Δήμο, καθώς και νομικά τους πρόσωπα (μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες, διαδημοτικές επιχειρήσεις του Π.Δ. 410/95, σύνδεσμοι που ανήκουν πλέον στο νέο Δήμο κ.α.), τότε, με βάση το άρθρο 111, παρ. 1^{α} του ν. 3852/10, είναι υποχρεωτική η μεταφορά ορισμένων δραστηριοτήτων της στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου Δήμου.

Συγκεκριμένα οι **δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα** της αστικής εταιρείας μεταφέρονται στην κοινωφελή επιχείρηση και η αστική εταιρεία συνεχίζει τη λειτουργία της, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική της πράξη.

Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. που απασχολείται στις σχετικές δράσεις, μεταφέρεται στην κοινωφελή επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις της επιχείρησης, με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου. Επίσης οι συμβασιούχοι ορισμένου χρόνου ή έργου που απασχολούνται στις δράσεις αυτές, συνεχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην κοινωφελή επιχείρηση, μέχρι τη λήξη της διάρκειας των συμβάσεών τους.

Ανάλογα με το καταστατικό κάθε αστικής εταιρείας, για να υλοποιηθεί η μεταφορά, θα απαιτηθούν οι παρακάτω ενέργειες:

Βήμα 1ο: **Συνέλευση** των εταίρων, δηλαδή του νέου Δήμου και των νομικών του προσώπων που θα **προσδιορίσουν - αποτιμήσουν** τις δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα (αντικείμενο, απασχολούμενο προσωπικό με διάφορες συμβάσεις εργασίας και έργου, οικονομικές απαιτήσεις - υποχρεώσεις, καθώς και πάγια περιουσιακά στοιχεία που αφορούν τις δράσεις) που θα μεταφερθούν στην κοινωφελή επιχείρηση. Θα πρέπει δε να συνταχθεί το σχετικό **πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής**. Στο πλαίσιο αυτό πιθανό να απαιτηθεί **τροποποίηση** του **καταστατικού** της αστικής εταιρείας για να συνεχίσει τη λειτουργία της.

Βήμα 2ο: Το Διοικητικό Συμβούλιο της κοινωφελούς επιχείρησης θα αποδεχθεί τη μεταφορά των σχετικών δράσεων και ο Πρόεδρος της θα υπογράψει το πρωτόκολλο.

Βήμα 3ο: Εφόσον οι δράσεις συνδέονται με **συμβάσεις** κάθε είδους π.χ. χρηματοδοτήσεις από φορείς του δημόσιου τομέα, συνεργασία με εξωτερικούς φορείς για την υλοποίηση των δράσεων, ή και με άδειες για τις εγκαταστάσεις και τη λειτουργία των δράσεων, θα πρέπει να υπογραφούν από τον Πρόεδρο της επιχείρησης, η οποία αναλαμβάνει ως καθολικός διάδοχος τις δράσεις αυτές.

Βήμα 4ο: Το λογιστήριο της επιχείρησης θα πρέπει να ενσωματώσει στους λογαριασμούς και τις οικονομικές καταστάσεις[17], τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις που συνδέονται με τις δράσεις αυτές και να τροποποιήσει το μητρώο παγίων, εφόσον μεταφερθούν έπιπλα, εξοπλισμοί κ.λπ.

---

[17] *Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις τηρούν υποχρεωτικά Γ' κατηγορίας βιβλία με βάση τον Κ.Β.Σ. (άρθρο 260, παρ. 6 του Κ.Δ.Κ.).*

<u>Βήμα 5ο:</u> Στην περίπτωση που απαιτείται **τροποποίηση** της **συστατικής πράξης** της κοινωφελούς επιχείρησης, αν δηλαδή το αντικείμενο των δράσεων δεν περιλαμβάνεται στους σκοπούς της, τότε πρέπει να προηγηθεί απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για διεύρυνση των σκοπών της (εφόσον δεν προκύπτει οικονομική επιβάρυνση του νέου Δήμου, δεν απαιτείται εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης).

Επειδή οι δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα αποτελούν σε πολλές αστικές εταιρείες τις μοναδικές τους δραστηριότητες, σε αρκετές περιπτώσεις θα προκύψει θέμα **διάλυσης** τους, αφού θα βρεθούν χωρίς αντικείμενο. Το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει τη σχετική απόφαση και να ακολουθήσει εκκαθάριση της εταιρείας.

➢ <u>Επιπτώσεις</u>

1) Οι αστικές εταιρείες στις οποίες συμμετέχουν νέοι Δήμοι και άλλοι φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα π.χ. Κέντρα Πρόληψης[18], συνεχίζουν να λειτουργούν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.
2) Οι αστικές εταιρείες στις οποίες συμμετέχουν μόνο ένας νέος Δήμος και νομικά του πρόσωπα μεταφέρουν υποχρεωτικά τις δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα που υλοποιούν, στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου Δήμου και
3) Συνεχίζουν να λειτουργούν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.
4) Συνεπώς ο νέος Δήμος είναι υποχρεωμένος να διατηρήσει μία κοινωφελή επιχείρηση, αφού συγχωνεύσει τις υπάρχουσες και επίσης να διατηρήσει μόνο ένα Ν.Π.Δ.Δ.
5) Ο νέος Δήμος είναι δυνατό να προχωρήσει στη λύση της αστικής εταιρείας, αν η τελευταία μείνει χωρίς αντικείμενο, αφού υλοποιηθεί η μεταφορά δράσεων της στην δημοτική κοινωφελή επιχείρηση.

---

[18] *Ειδικά για τα Κέντρα Πρόληψης βλέπε άρθρο 58, παρ. 4 του Ν.3966/11 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις»,*

6. Κρίσιμα ζητήματα

6.1. Προσωπικό

Οι επιβαλλόμενες αλλαγές σε όλα τα νομικά πρόσωπα των νέων Δήμων επηρεάζουν άμεσα το προσωπικό που απασχολούν. Οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις παρουσιάζονται συνοπτικά στον επόμενο πίνακα και στη συνέχεια αναλύονται. Γενικά ισχύουν τα εξής:

- Στις συγχωνεύσεις νομικών προσώπων της **ίδιας κατηγορίας, όλο το προσωπικό**, με ποικίλες σχέσεις εργασίας και έργου, **μεταφέρεται στο νέο νομικό πρόσωπο.**
- Η **μεταφορά δραστηριοτήτων** μεταξύ νομικών προσώπων διαφορετικής κατηγορίας συνοδεύεται, **με προϋποθέσεις**, από μεταφορά του **πλεονάζοντος** προσωπικού.

Μεταφορά προσωπικού θυγατρικών νομικών προσώπων Δήμων

<u>Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου</u>

1. **Συγχώνευση Ν.Π.Δ.Δ.**: μεταφορά στο νέο Ν.Π.Δ.Δ. (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου). Τα ίδια ισχύουν στη συγχώνευση δημοτικών **Λιμενικών Ταμείων - Συνδέσμων** ΟΤΑ
2. **Μεταφορά δράσεων** των Ν.Π.Δ.Δ. στο νέο Δήμο: το **πλεονάζον** προσωπικό μεταφέρεται στο νέο Δήμο (συμβάσεις εργασίας Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και συμβάσεις έργου).
3. **Ιδρύματα**: το προσωπικό τους παραμένει ως έχει.
4. **Λύση Ν.Π.Δ.Δ. - συνδέσμων - ιδρυμάτων** : μεταφορά στο νέο Δήμο (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου).
5. **Ενσωμάτωση συνδέσμων**: μεταφορά στο νέο Δήμο (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου).
6. **Συγχώνευση ιδρύματος με Ν.Π.Δ.Δ.**: μεταφορά στο ίδρυμα (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου).

<u>Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου</u>

7. **Συγχώνευση κοινωφελών** επιχειρήσεων: μεταφορά στη νέα επιχείρηση (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου).
8. **Συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών** της ίδιας κατηγορίας: μεταφορά στη νέα εταιρεία (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου).
9. **Μεταφορά δράσεων κοινωφελούς χαρακτήρα** από αστική εταιρεία σε κοινωφελή: μεταφορά στην επιχείρηση (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου). Προϋπόθεση εταίροι της εταιρείας να είναι ο Δήμος και νομικά του πρόσωπα.
10. **Λύση αμιγών** και **διαδημοτικών** επιχειρήσεων **καθαριότητας** (υποχρεωτική): μεταφορά στο νέο Δήμο (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου)
11. **Μεταφορά δραστηριοτήτων καθαριότητας** λοιπών επιχειρήσεων ΟΤΑ (ανώνυμες εταιρείες ή Δ.Ε.Υ.Α.,). Το προσωπικό που απασχολείται στις δραστηριότητες αυτές (**όχι το σύνολο**), μεταφέρεται στο νέο / νέους Δήμους.

<u>Νομικά πρόσωπα δημοσίου - ιδιωτικού δικαίου</u>

12. Μεταφορά **πλεονάζοντος** προσωπικού κοινωφελών επιχειρήσεων που **συγχωνεύονται** σε: Ν.Π.Δ.Δ., ιδρύματα, ανώνυμες και αστικές εταιρείες, διαδημοτικές επιχειρήσεις που παραμένουν, Δ.Ε.Υ.Α. (συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου)

* *Οι συμβάσεις Ι.Δ.Ο.Χ. - έργου συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους*

Συγχώνευση δύο ή περισσότερων Ν.Π.Δ.Δ.

Στην περίπτωση αυτή το νέο Ν.Π.Δ.Δ. υποκαθίσταται αυτοδίκαια και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων. Αποτελεί δηλαδή **καθολικό διάδοχο**.

Στο πλαίσιο αυτό το τακτικό προσωπικό των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, δηλαδή το μόνιμο προσωπικό και αυτό που απασχολείται με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ., καθίσταται αυτοδίκαια προσωπικό του νέου Ν.Π.Δ.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας. Τα ίδια ισχύουν για τους δικηγόρους με έμμισθη εντολή.

Το μόνιμο προσωπικό κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο, το δε προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. κατατάσσεται σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας, οι οποίες συνιστώνται στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου και καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΝΠΔΔ, η οποία δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

Οι αναθέσεις έργων ή υπηρεσιών με τη σύναψη αντίστοιχων συμβάσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 681 Α.Κ, καθώς και οι συμβάσεις Ι.Δ.Ο.Χ. αναλαμβάνονται επίσης από το νέο Ν.Π.Δ.Δ. για το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης του έργου ή της αναληφθείσας υπηρεσίας.

Συγχώνευση δύο ή περισσότερων κοινωφελών επιχειρήσεων / ανωνύμων εταιρειών

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 109 του Ν. 3852/10, το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. των **κοινωφελών επιχειρήσεων**, οι οποίες συγχωνεύονται, μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση. Οι θέσεις εργασίας, τις οποίες καταλαμβάνει στη νέα επιχείρηση, είναι **αντίστοιχες** προς αυτές στις οποίες απασχολείτο στις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις.

Ο νόμος δεν διευκρινίζει την έννοια της αντιστοίχισης. Πρέπει ως εκ τούτου να νοηθεί ότι, στη νέα επιχείρηση το προσωπικό θα απασχοληθεί σε θέσεις εργασίας, το περιεχόμενο των οποίων είναι παρεμφερές προς το περιεχόμενο ανάλογων θέσεων στις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις.

Η αντιστοίχιση επίσης αναφέρεται και στις θέσεις ευθύνης που κατείχαν τα στελέχη (ιεραρχική δομή) στις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται. Επομένως κατά τη σύνταξη του οργανισμού εσωτερικών υπηρεσιών θα πρέπει να προβλεφθούν οι σχετικές θέσεις.

Οι ίδιες ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στη περίπτωση συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών, όσον αφορά το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ.

Για τον προσδιορισμό του μισθού των εργαζόμενων στη νέα επιχείρηση (κοινωφελή ή ανώνυμη εταιρεία) λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος απασχόλησης τους στις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, αντίστοιχα δε διαμορφώνεται και η κλίμακα των ασφαλιστικών τους εισφορών.

Η νέα κοινωφελής επιχείρηση ως καθολικός διάδοχος των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συγχωνευμένων επιχειρήσεων, οφείλει να απασχολήσει το προσωπικό με σύμβαση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. για το χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της σύμβασης.

Οι αναθέσεις έργων ή υπηρεσιών με τη σύναψη αντίστοιχων συμβάσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 681 Α.Κ, αναλαμβάνονται επίσης από τη νέα επιχείρηση για το εναπομείναν χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης του έργου ή της αναληφθείσας υπηρεσίας.

Οι ίδιες ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στη περίπτωση συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών, όσον αφορά το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. ή με σύμβαση έργου.

Μεταφορά προσωπικού από αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα που ασκούντο από αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, οι οποίες ανήκουν πλέον μόνο σε ένα νέο Δήμο και σε νομικά του πρόσωπα μεταφέρονται υποχρεωτικά στην δημοτική κοινωφελή επιχείρηση. Το **προσωπικό που απασχολείτο στις δράσεις αυτές μεταφέρεται επίσης** στην κοινωφελή επιχείρηση.

Οι θέσεις, τις οποίες καταλαμβάνει το προσωπικό στη επιχείρηση, είναι αντίστοιχες με τις θέσεις εργασίας που κατείχε στην αστική εταιρία. Η αντιστοιχία περιλαμβάνει αφενός τη θέση εργασίας αφετέρου το περιεχόμενο της. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

Οι συμβασιούχοι Ι.Δ.Ο.Χ. ή έργου που απασχολούντο στις δράσεις αυτές, συνεχίζουν στην κοινωφελή επιχείρηση μέχρι τη λήξη των συμβάσεών τους.

Μεταφορά πλεονάζοντος προσωπικού

Η έννοια του πλεονάζοντος προσωπικού συνδέεται κυρίως με τη μεταφορά δραστηριοτήτων θυγατρικών νομικών προσώπων είτε σε ορισμένες περιπτώσεις με τη λύση τους. Διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

- **Ν.Π.Δ.Δ.**: **Συγχώνευση** με **μεταφορά** ορισμένων δραστηριοτήτων στον Δήμο. Το προσωπικό, που απασχολείται στις δραστηριότητες αυτές, θεωρείται **πλεονάζον** και μεταφέρεται στον Δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 219 του Ν. 3584/07.
- **Κοινωφελείς επιχειρήσεις**: **Συγχώνευση** με **μεταφορά** ορισμένων δραστηριοτήτων σε Ν.Π.Δ.Δ. Το **προσωπικό**, που απασχολείται στις δραστηριότητες αυτές, θεωρείται **πλεονάζον** και μεταφέρεται στο νομικό πρόσωπο.

Η μεταφορά αφορά το μόνιμο προσωπικό στην πρώτη περίπτωση και το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. και στις δύο περιπτώσεις. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. και σύμβαση έργου μεταφέρεται μέχρι τη λήξη των αντίστοιχων συμβάσεων.

Με το άρθρο 50 του ν. 3979/11 (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) αναγνωρίζεται η **προϋπηρεσία** του προσωπικού Ι.Δ.Α.Χ. των Ν.Π.Ι.Δ. που μεταφέρεται στους δήμους ή σε ΝΠΔΔ αυτών, για την βαθμολογική του εξέλιξη και την κατάταξη του σε βαθμό σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3801/09.

Στη συγχώνευση **ανωνύμων εταιρειών** κάθε κατηγορίας δεν υπάρχει δυνατότητα μεταφοράς πλεονάζοντος προσωπικού.

- **Αμιγείς και διαδημοτικές επιχειρήσεις** με αντικείμενο την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων: **υποχρεωτική λύση** και **μεταφορά** των δραστηριοτήτων στο / στους νέους Δήμους μαζί με το **προσωπικό**. Τα άτομα με συμβάσεις Ι.Δ.Α.Χ. κατατάσσονται σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, ενώ τα άτομα με συμβάσεις Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου μεταφέρονται μέχρι τη λήξη των αντίστοιχων συμβάσεων.
- **Ανώνυμες εταιρείες και Δ.Ε.Υ.Α.** που στους σκοπούς τους περιλαμβάνονται η καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και η αποκομιδή των απορριμμάτων. **Υποχρεωτική μεταφορά** των **δραστηριοτήτων** αυτών μαζί με το **προσωπικό** που απα-

σχολείται σε αυτές στο / στους νέους Δήμους, με βάση τις διαφοροποιήσεις της προηγούμενης περίπτωσης.

6.2. Ευρωπαϊκά προγράμματα

Στο άρθρο 112 του ν. 3852/10 προβλέπεται ότι ευρωπαϊκά προγράμματα, που υλοποιούνται από τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, συνεχίζουν να υλοποιούνται από το νέο νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Τα προγράμματα αυτά, αφορούν ποικίλες δράσεις και ενέργειες, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις κ.α. και συγχρηματοδοτούνται είτε από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, τομεακά και περιφερειακά, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας είτε από ανταγωνιστικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα προγράμματα αυτά συμμετέχουν πολλές **αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες**, **κοινωφελείς επιχειρήσεις** και τελευταία **αρκετά Ν.Π.Δ.Δ.**, είτε ως μοναδικοί δικαιούχοι είτε μαζί με άλλους εταίρους. Η συμμετοχή τους συνοδεύεται από συμβατικές υποχρεώσεις και δικαιώματα, η τήρηση των οποίων συνδέεται άμεσα με τις καταβαλλόμενες επιχορηγήσεις.

Αφού τα νέα Ν.Π.Δ.Δ. και οι νέες κοινωφελείς επιχειρήσεις - ανώνυμες εταιρείες θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι των αντίστοιχων νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, αναλαμβάνουν όλες τις υποχρεώσεις και δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά[19].

Στις υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από το νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει, ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/94, όπως ισχύει (*βλέπε εγκυκλίους 64, 30/12/10 και 9, 25/01/11*).

---

[19] *Εγκύκλιος: Α.Π. 4745/ΕΥΘΥ/289, 3/02/2011 «Οδηγίες προς τις ΕΥΔ/ΕΔΑ/ΕΦΔ για τις αλλαγές που προκύπτουν από την εφαρμογή του Ν. 3852/10 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΕΣΠΑ.*

Με τη ρύθμιση αυτή, δεν θα υπάρξουν προβλήματα με την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών, εφόσον μεταφερθούν σε **νομικά πρόσωπα** δήμων της **ίδιας κατηγορίας**.

Μεταφορά προγραμμάτων

Όταν τα προγράμματα συνδέονται με δραστηριότητες – αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους νέους Δήμους ή σε νομικά πρόσωπα διαφορετικής κατηγορίας, τότε διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

1. **Μεταφορά προγραμμάτων από κοινωφελείς επιχειρήσεις και Ν.Π.Δ.Δ. στους νέους Δήμους**: Είναι δυνατή η μεταφορά των προγραμμάτων αυτών, εφόσον οι Δήμοι εντάσσονται στους δικαιούχους φορείς, με βάση τις προδιαγραφές των προγραμμάτων. Επίσης μπορεί να γίνει η μεταφορά σε περιπτώσεις προγραμμάτων / δικτύων διαπεριφερειακής ευρωπαϊκής συνεργασίας, αν οι Δήμοι συμμετείχαν εξ΄αρχής ως εταίροι και νομικά τους πρόσωπα είχαν αναλάβει την υλοποίηση.
2. **Μεταφορά προγραμμάτων από κοινωφελείς επιχειρήσεις σε Ν.Π.Δ.Δ.**: γενικά είναι δυνατή η μεταφορά, εκτός αν η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα δεν το επιτρέπει ή αν συνδέεται με απαγορευτικές συμβατικές υποχρεώσεις π.χ. πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» είναι δυνατό να μεταφερθεί μαζί με το προσωπικό Ι.Δ.Ο.Χ. και έργου που απασχολείται σ αυτό.
3. **Μεταφορά δράσεων κοινωφελούς χαρακτήρα αστικών εταιρειών σε κοινωφελείς επιχειρήσεις**: εφόσον οι δράσεις αυτές είναι ενταγμένες σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ισχύουν οι επισημάνσεις της προηγούμενης περίπτωσης.
4. **Μεταφορά προγραμμάτων από ανώνυμες εταιρείες σε κοινωφελείς επιχειρήσεις ή Ν.Π.Δ.Δ.**: στο Ν. 3852/10 δεν προβλέπεται η μεταφορά δραστηριοτήτων, άρα και προγραμμάτων σε άλλα νομικά πρόσωπα Δήμων.
5. Με το ν. 3979/11 (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) τροποποιήθηκαν οι σχετικές ρυθμίσεις του Ν. 3852/10 (παρ. 2, άρθρο 112) ως εξής:

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή προγράμματα που επιδοτούνται από εθνικούς πόρους και υλοποιούνται από επιχειρήσεις ΟΤΑ ή υλοποιούνταν από επιχειρήσεις οι οποίες λύθηκαν, μπορεί να **μεταφέρονται** σε **Δήμο** ή σε **θυγατρικό Ν.Π.Δ.Δ.** ή σε **κοινωφελή** του **επιχείρηση** ή στην Περιφέρεια ή σε επιχείρηση της που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης που λύεται.

Για να μεταφερθούν τα προγράμματα θα πρέπει τα παραπάνω νομικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις να αποτελούν **δυνητικούς φορείς υλοποίησης** με βάση το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση κάθε προγράμματος. Η μεταφορά τους γίνεται με απόφαση του Δημοτικού ή του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Τα μεταφερόμενα προγράμματα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τους διάδοχους φορείς, οι οποίοι θεωρούνται **καθολικοί διάδοχοι** ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτά, στα οποία περιλαμβάνονται οι συμβάσεις έργου ή οι συμβάσεις Ι.Δ.Ο.Χ., οι οποίες συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις αυτές ανανεώνονται ή παρατείνονται, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/94, όπως ισχύει, από 01/01/2011.

Το προσωπικό Ι.Δ.Α.Χ., που απασχολείται στο πλαίσιο των ανωτέρω προγραμμάτων, μεταφέρεται με την απόφαση του Δημοτικού / Περιφερειακού Συμβουλίου, η δε σύσταση των αντίστοιχων θέσεων και η κατάταξη του προσωπικού γίνεται σύμφωνα με τις οργανικές διατάξεις του διάδοχου φορέα, αφού ληφθεί υπόψη η προϋπηρεσία του.

6.3. Σύσταση και λειτουργία νέας κοινωφελούς επιχείρησης

Έναρξη δραστηριότητας

Με τη συγχώνευση των κοινωφελών επιχειρήσεων των πρώην ΟΤΑ, προκύπτει νέα κοινωφελής επιχείρηση, η οποία υφίσταται ως νομικό πρόσωπο από την ημερομηνία δημοσίευσης της συστατικής της πράξης στην Ε.τ.Κ.

Μετά την συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου, η επιχείρηση υποχρεούται να υποβάλει στην ΔΟΥ δήλωση έναρξης εργασιών, πριν από την πραγματοποίηση οποιασδήποτε συναλλαγής, με εξαίρεση τη μίσθωση ακινήτου για επαγγελματική στέγη. Ως **χρόνος έναρξης** θεωρείται η **χρονολογία σύστασης** της επιχείρησης. Τα έγγραφα, που πρέπει να υποβληθούν στην ΔΟΥ, είναι τα εξής:

1) Φ.Ε.Κ. σύστασης
2) Απόσπασμα πρακτικού Δημοτικού Συμβουλίου με την απόφαση συγχώνευσης
3) Για τη στέγαση της επιχείρησης απαιτείται είτε παραχωρητήριο ακινήτου με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ή ενοικιαστήριο συμβόλαιο

4) Εξουσιοδότηση του Προέδρου του Δ.Σ. προς το άτομο που θα διεκπεραιώσει την έναρξη, μαζί με φωτοτυπία της ταυτότητας του (θεωρημένη)

5) Έντυπα Μ3, Μ6 και Μ7 (συμπληρωμένα)

6) Διακοπή λειτουργίας της/των προηγούμενης/νων κοινωφελών επιχειρήσεων

Η ΔΟΥ χορηγεί στην επιχείρηση **βεβαίωση έναρξης εργασιών** και **νέο αριθμό φορολογικού μητρώου**. Στη συνέχεια γίνεται η θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων.

Απογραφή στο Ι.Κ.Α.

Εφόσον η κοινωφελής επιχείρηση έχει μεταφερόμενο προσωπικό[20], το οποίο υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ ή σε οποιοδήποτε κλάδο τις εισφορές του οποίου συνεισπράττει το ΙΚΑ, υποχρεούται να απογραφεί στο αντίστοιχο Μητρώο Εργοδοτών του Ιδρύματος και να εφοδιασθεί με τα βιβλία και τα έντυπα που είναι απαραίτητα για την καταβολή των εισφορών και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της προς αυτό.

Τα έγγραφα που απαιτούνται είναι τα εξής:

1) Αίτηση – δήλωση απογραφής εργοδότη

2) Φ.Ε.Κ. σύστασης της επιχείρησης και απόσπασμα πρακτικού Δημοτικού Συμβουλίου με την απόφαση συγχώνευσης

4) Έναρξη εργασιών της επιχείρησης

5) Ειδικό βιβλίο καταχώρησης προσλαμβανομένου προσωπικού

6) Φωτοτυπίες των ταυτοτήτων των μελών του Δ.Σ. της επιχείρησης

8) Εξουσιοδότηση του Προέδρου προς το άτομο που θα διεκπεραιώσει τη διαδικασία

6.4. Έλεγχοι Ελεγκτικού Συνεδρίου

Με τις ρυθμίσεις του Ν. 3852/10 αλλάζει ριζικά το πλαίσιο των **ελέγχων** στους οποίους υπόκεινται τα **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι Δ.Ε.Υ.Α. και οι μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες** των Δήμων.

---

[20] *Προσωπικό των κοινωφελών επιχειρήσεων που συγχωνεύτηκαν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου*

- Με το άρθρο 275 του νόμου εισάγεται για πρώτη φορά ο **προληπτικός έλεγχος** των **δαπανών** στα παραπάνω νομικά πρόσωπα από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο έλεγχος αυτός θα διεξάγεται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 169[21] του Κ.Δ.Κ.
- Με το άρθρο 276 θεσμοθετείται ο **κατασταλτικός έλεγχος** στους λογαριασμούς των παραπάνω νομικών προσώπων από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο έλεγχος αυτός συνίσταται σε **έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης**.
- Επίσης με το άρθρο 277 εισάγεται για πρώτη φορά **έλεγχος** στην **είσπραξη των εσόδων** των νομικών προσώπων από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Τώρα πλέον θα ελέγχεται τόσο η κανονική τους είσπραξη όσο και η τήρηση των σχετικών διαδικασιών που αφορούν τα νομίμως βεβαιωθέντα χρέη, οφειλές και πρόστιμα σε βάρος τρίτων. Στην περίπτωση των νομικών προσώπων, ο έλεγχος αυτός αφορά κυρίως κάθε είδους έσοδα που υποχρεούνται να καταβάλουν οι χρήστες των υπηρεσιών τους π.χ. ενοίκια καταστημάτων κ.α.
- Τέλος θεσμοθετείται **προληπτικός έλεγχος νομιμότητας στις συμβάσεις** προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων και των συμβάσεων υλοποίησης των διετών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων, που συνάπτουν οι ΟΤΑ και τα νομικά τους πρόσωπα (**προσυμβατικός έλεγχος**). Ο έλεγχος αυτός θα διεξάγεται σε δύο επίπεδα: το πρώτο αφορά τις συμβάσεις πάνω από 100.000 και μέχρι 500.000 €, χωρίς ΦΠΑ και διενεργείται από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών και το δεύτερο τις συμβάσεις πάνω από 500.000 €, χωρίς ΦΠΑ και διενεργείται από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Όσον αφορά τον **προληπτικό έλεγχο** των δαπανών των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου των ΟΤΑ (κοινωφελών επιχειρήσεων, Δ.Ε.Υ.Α., μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών) έχει διευκρινιστεί ότι θα διενεργείται με βάση το **λογιστικό** που τα διέπει (βλέπε πρακτικά Ολομέλειας 28ης Γεν. Συν./2.7.97, θέμα Α').

---

21 Στο συγκεκριμένο άρθρο περιγράφεται το αντικείμενο του προληπτικού ελέγχου (παρ. 1), καταγράφονται οι δαπάνες που εξαιρούνται (παρ. 2) και ορίζονται τα αρμόδια όργανα διενέργειας του ελέγχου, συγκεκριμένα οι Υπηρεσίες Επιτρόπου (παρ. 3).

Σε σχέση με τον **κατασταλτικό έλεγχο** των λογαριασμών, τα νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στον έλεγχο πρέπει να στέλνουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο αντίγραφο του απολογισμού / ισολογισμού τους, τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων, την έκθεση των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών και κάθε άλλο, σχετικό με τον έλεγχο, στοιχείο που καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Με βάση το πρακτικό της 2ης Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 19 Ιανουαρίου 2011 καθορίστηκε ότι ο προληπτικός, κατασταλτικός και προσυμβατικός έλεγχος στα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου των ΟΤΑ θα ξεκινήσει με την ολοκλήρωση των διαδικασιών συγχώνευσης και γενικά μετατροπών που προβλέπονται στο Ν. 3852/10 και θα αφορά στα νομικά πρόσωπα που θα προκύψουν από την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του νόμου και τα οποία θα συσταθούν μετά την 28/2/2011.

Οι έλεγχοι αυτοί προστίθενται στους **ελέγχους νομιμότητας** που διενεργούσε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, με βάση το άρθρο 149 του Κ.Δ.Κ. και αφορούσε μόνο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ. Οι έλεγχοι αυτοί θα διενεργούνται πλέον από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας των ΟΤΑ και μεταβατικά από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στον έλεγχο νομιμότητας θα υπόκεινται πλέον και οι **επιχειρήσεις των ΟΤΑ**, εκτός των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες δεν έχουν την πλειοψηφία.

Επιπλέον στο άρθρο 18, παρ. ιζ του ν. 3870/2010 αποσαφηνίζεται ότι οι αποφάσεις των Ν.Π.Δ.Δ. των Δήμων υπόκεινται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ (άρθρο 225 του ν. 3852/2010).

7. ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

7.1. Διαδικασίες και τρόποι συγχωνεύσεων

Εισαγωγή

Συγχώνευση είναι η οικονομική και νομική πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις λύνονται με σκοπό τον σχηματισμό μιας, κατά κανόνα μεγαλύτερης και ισχυρότερης, οικονομικής μονάδας. Οι λυόμενες επιχειρήσεις δεν τίθενται σε εκκαθάριση, επειδή η περιουσία τους δεν διανέμεται, αλλά μεταβιβάζεται στη νέα επιχείρηση που προκύπτει από την συγχώνευση.

Τρόποι συγχωνεύσεων

Η συγχώνευση μπορεί να γίνει με δύο τρόπους :

α) **Με σύσταση νέας εταιρείας**, το κεφάλαιο της οποίας θα αποτελείται από το άθροισμα των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων και των τυχόν συμπληρωματικών εισφορών. Οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λύονται, χωρίς να ακολουθούν το στάδιο της εκκαθάρισης.

β) **Με απορρόφηση μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων από άλλη επιχείρηση**, που συνεχίζει τη λειτουργία της. Και σε αυτή την περίπτωση η λύση των απορροφούμενων επιχειρήσεων δεν ακολουθείται από εκκαθάριση[22].

Συναντάται επίσης η απορρόφηση ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη, που κατέχει το σύνολο των μετοχών (100%) της πρώτης (άρθρο 78 του Ν. 21901920).

Πλαίσιο συγχωνεύσεων

Η συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρείας γίνεται πάντοτε με την διαδικασία, που προβλέπουν τα άρθρα 68 - 77 του Ν. 2190/20.

---

[22] *Στη συγχώνευση με απορρόφηση μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες (που καλούνται απορροφούμενες) διαλύονται, δεν ακολουθεί εκκαθάρισή τους, παύουν να υπάρχουν ως νομικά πρόσωπα και το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάζεται σε άλλη υφιστάμενη εταιρεία (που καλείται απορροφούσα). Στους μετόχους των απορροφουμένων εταιρειών δίνονται μετοχές της απορροφούσας και ενδεχομένως ένα επιπλέον χρηματικό ποσό.*

Οι απορροφούμενες επιχειρήσεις στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση και οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις στην περίπτωση της σύστασης νέας Α.Ε., λύονται χωρίς εκκαθάριση και παύουν να υπάρχουν ως νομικά πρόσωπα. Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των λυομένων επιχειρήσεων μεταβιβάζονται στην απορροφούσα ή στη συστηνόμενη από τη συγχώνευση νέα Α.Ε.

- Η νέα επιχείρηση, που θα προέλθει από την συγχώνευση δύο ή περισσοτέρων ανωνύμων εταιρειών, θα έχει μετοχικό κεφάλαιο ίσο με το σύνολο των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, το οποίο θα αντιστοιχεί σε ανάλογο αριθμό μετοχών. Τις μετοχές αυτές εκδίδει η νέα Α.Ε. και διανέμει στους δικαιούχους μετόχους των συγχωνευθεισών επιχειρήσεων, κατά την αναλογία, που προβλέπει η σύμβαση συγχώνευσης.
- Στην συγχώνευση με απορρόφηση, τα περιουσιακά στοιχεία των απορροφούμενων επιχειρήσεων μεταβιβάζονται στην απορροφούσα, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται ανάλογα, κατά το ποσό της καθαρής θέσης της ή των απορροφούμενων επιχειρήσεων. Αυτή η αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας επιχείρησης συνοδεύεται από την έκδοση ανάλογου αριθμού νέων μετοχών, που παραχωρούνται στους μετόχους των απορροφούμενων επιχειρήσεων.

Να σημειωθεί ότι στην περίπτωση που η απορροφούσα κατέχει το 100% των μετοχών των απορροφούμενων επιχειρήσεων δεν επέρχεται αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου και δεν εκδίδονται μετοχές.

Σε όλες τις περιπτώσεις οι μετοχές, που κατέχουν οι μέτοχοι των λυομένων (απορροφουμένων ή συγχωνευομένων) εταιρειών, ακυρώνονται. Στους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών, εκτός από τις μετοχές της απορροφούσας ή της νέας Α.Ε., επιτρέπεται να τους δοθεί επιπλέον ένα ποσό χρημάτων μέχρι το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που τους διανέμονται (άρθρο 68 § 2 του Ν.2190/20).

Κατά την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων εταιρειών, προκύπτει υπεραξία η οποία φορολογείται και φόρος μεταβίβασης ακινήτων, εφόσον μεταξύ των μεταβιβαζόμενων στοιχείων περιλαμβάνονται ακίνητα. Με τις διατάξεις όμως του Ν.Δ.1297/72 ή του Ν.2166/93, υπάρχουν φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις, οι οποίες καθιστούν την πράξη της συγχώνευσης ανώδυνη από φορολογική άποψη.

Διαδικασία συγχώνευσης με απορρόφηση

Η διαδικασία αυτή ακολουθεί τα παρακάτω στάδια[23]:

Α) Κατάρτιση σχεδίου σύμβασης - δημοσιότητα (άρθρο 69, Ν. 2190/20)

1) Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών που απορροφούνται, καταρτίζουν **σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης**, το οποία περιέχει κατ΄ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία :

- την ειδική μορφή, την επωνυμία και την έδρα των επιχειρήσεων, που συγχωνεύονται, καθώς και τον αριθμό του μητρώου τους (ΑΡ.Μ.Α.Ε.).
- την σχέση ανταλλαγής των μετοχών και το ύψος του επιπλέον χρηματικού ποσού μετρητών, που προβλέπει το άρθρο 68.
- τις διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών, που εκδίδει η απορροφούσα επιχείρηση.
- την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές που παραδίδονται στους μετόχους των απορροφουμένων, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας επιχείρησης, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.
- την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας επιχείρησης και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων, που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 74-75.
- τα δικαιώματα, που εξασφαλίζει η απορροφούσα επιχείρηση στους μετόχους, που έχουν ειδικά δικαιώματα στην ή στις απορροφούμενες επιχειρήσεις, καθώς και στους κατόχους άλλων τίτλων, εκτός μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς.
- τα σχετικά πλεονεκτήματα που παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.

---

[23] *Η ίδια ακριβώς διαδικασία ισχύει και όταν πρόκειται για συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρείας, όπως επίσης και απορρόφηση ανώνυμης εταιρείας από άλλη που κατέχει το σύνολο των μετοχών της.*

2) Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης υποβάλλεται στην **δημοσιότητα** από όλες τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, όπως προβλέπει το άρθρο 7β, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής τους Συνέλευσης, που καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει :

α) Υποβολή του σχεδίου στις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών για καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών.

β) Δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Ε.τ.Κ. (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.)

γ) Δημοσίευση περίληψης του σχεδίου σύμβασης σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, μέσα σε 10 μέρες από την ολοκλήρωση των δύο παραπάνω διατυπώσεων.

3) Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις καταρτίζει λεπτομερή **έκθεση**, στην οποία εξηγεί και δικαιολογεί, από νομική και οικονομική άποψη : α) το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης β) την σχέση ανταλλαγής των μετοχών της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων προς τις μετοχές, που εκδίδει η απορροφούσα επιχείρηση και γ) τις δυσκολίες που εμφανίστηκαν ή θα εμφανιστούν κατά την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση (άρθρο 69 § 4).

Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στις υπηρεσίες των Περιφερειών, για να καταχωρηθεί στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, χωρίς να απαιτείται δημοσίευση της στην Ε.τ.Κ.

Β) Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων (άρθρο 72, Ν. 2190/20)

Για την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, συντάσσεται έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων των επιχειρήσεων αυτών από **Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων**, (άρθρο 9 του Ν. 2190/20). Η Επιτροπή εξετάζει επίσης τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης.

Οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν κοινή αίτηση για τον διορισμό της Επιτροπής στην οικεία Περιφέρεια ή στο Υπουργείο Ανάπτυξης, αν λειτουργούν σε διαφορετικούς νομούς. Η Επιτροπή αυτή είναι τριμελής και απαρτίζεται από ένα υπάλληλο, πτυχιούχο ΑΕΙ, της οικείας Περιφέρειας ή του Υπουργείου, ένα ορκωτό ελεγκτή – λογιστή και ένα εμπειρογνώμονα, εκπρόσωπο του αρμόδιου Επιμελητηρίου. Η έκθεσή της πρέπει να υποβληθεί μέσα σε δύο (2) μήνες στην Περιφέρεια ή στο Υπουργείο.

Γ) Περιεχόμενο της έκθεσης της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων

Στην έκθεσή της η Επιτροπή υποχρεούται να αναφέρει αν, κατά τη γνώμη της, η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα επιχείρηση, είναι «δίκαιη» και «λογική». Η έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής :

α) την αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας στο σύνολό της (ενεργητικό και παθητικό) για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας επιχείρησης, την οποία συνεπάγεται η συγχώνευση και τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 9 § 2 εδ.2.

β) την μέθοδο ή τις μεθόδους, που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.

γ) δήλωση για το εάν η μέθοδος ή οι μέθοδοι, που υιοθετήθηκαν, είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για την βαρύτητα, που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών, καθώς και περιγραφή των τυχόν δυσκολιών, που προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

Κάθε εμπειρογνώμονας, μέλος της Επιτροπής, έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για την διεκπεραίωση του έργου της, καθώς και να διενεργεί όλες τις απαραίτητες έρευνες και να προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους.

Δ) Διαδικασία εξασφάλισης πιστωτών (άρθρα 70 και 73 του Ν.2190/20)

1. Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της περίληψης του σχεδίου σύμβασης σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα, οι πιστωτές των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από αυτή και δεν είχαν γίνει ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσης, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων αυτών καθιστά απαραίτητη την σχετική προστασία και εφόσον βέβαια δεν έχουν λάβει ήδη ανάλογες εγγυήσεις. Οι εγγυήσεις, που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της απορροφούσας επιχείρησης μπορεί να είναι διαφορετικές από αυτές που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων. Κάθε διαφωνία, που θα προκύψει από την εφαρμογή των προηγούμενων, παρέχει δικαίωμα στους ενδιαφερόμενους πιστωτές να

προβάλλουν εγγράφως αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης, οι οποίες κοινοποιούνται στις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις μέσα στην ίδια μηνιαία προθεσμία.

2. Έπειτα από αίτηση της επιχείρησης ή των επιχειρήσεων, που συγχωνεύονται, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας οποιαδήποτε από τις αιτούσες επιχειρήσεις, μπορεί να επιτρέψει την συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις πιστωτή ή πιστωτών, αν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ή οι εγγυήσεις που έχουν ήδη λάβει οι πιστωτές αυτοί ή τους προσφέρονται, δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται προς τον / τους πιστωτές, που έχουν αντιρρήσεις. Η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα.

3. Αν υπάρχουν ομολογιούχοι δανειστές, τουλάχιστον σε μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, η απόφαση για συγχώνευση απαιτεί έγκριση των δανειστών αυτών. Η έγκριση παρέχεται με απόφαση που λαμβάνεται σε συγκροτούμενη, μόνον για την παροχή της έγκρισης αυτής, συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών, με τα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας, που καθορίζονται από τα άρθρα 29 παρ.1 και 2 και 31 παρ.1, τα οποία υπολογίζονται στο σύνολο των ομολογιακών δανείων κάθε εταιρείας. Σε περίπτωση μη έγκρισης της απόφασης για συγχώνευση από την ειδική συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

4. Στους κομιστές άλλων, εκτός μετοχών, τίτλων από τους οποίους απορρέουν ειδικά δικαιώματα, παρέχονται δικαιώματα από την απορροφούσα επιχείρηση, τουλάχιστον ισοδύναμα με εκείνα που είχαν στην απορροφούμενη επιχείρηση, εκτός αν κάθε κομιστής ενέκρινε την τροποποίηση των δικαιωμάτων του.

Ε) Πληροφόρηση μετόχων συγχωνευομένων εταιρειών

Σύμφωνα με το άρθρο 73, ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, που καλείται για να αποφασίσει για το σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης, κάθε μέτοχος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση, στην έδρα της εταιρείας, τουλάχιστον των ακόλουθων εγγράφων:

Α) το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης

Β) τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τις εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου των τριών τελευταίων χρήσεων των εταιρειών που συγχωνεύονται.

Γ) Εφόσον οι οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσης φέρουν ημερομηνία λήξης της χρήσης αυτής, που απέχει περισσότερο από έξι μήνες από την ημερομηνία του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης, συντάσσεται μια λογιστική κατάσταση (προσωρινός ισολογισμός) της εταιρείας, σε ημερομηνία η οποία δεν μπορεί να προηγείται περισσότερο από τρεις μήνες από την ημερομηνία του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης.

Δ) Τις εκθέσεις των Διοικητικών Συμβουλίων, που προβλέπονται από την παρ.4 του άρθρου 69.

Ε) Την έκθεση της Επιτροπής, που προβλέπεται από το άρθρο 71.

Η λογιστική κατάσταση του σημείου Γ, καταρτίζεται με τις ίδιες μεθόδους και την ίδια διάταξη και εμφάνιση όπως και ο τελευταίος ετήσιος ισολογισμός. Για την κατάρτιση της δεν είναι υποχρεωτικό να προηγείται νέα φυσική (πραγματική) απογραφή και οι αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων, που απεικονίζονται στον τελευταίο ετήσιο ισολογισμό, προσαρμόζονται ώστε να ανταποκρίνονται στις λογιστικές εγγραφές της ενδιάμεσης περιόδου.

Άρα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αποσβέσεις και οι προβλέψεις της ενδιάμεσης περιόδου από την ημερομηνία του ισολογισμού της τελευταίας χρήσης και τυχόν σημαντικές μεταβολές στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων που δεν εμφανίζονται στα βιβλία.

Μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου μετόχου, παραδίδονται από κάθε επιχείρηση ή στέλνονται ανέξοδα, πλήρη αντίγραφα ή αποσπάσματα των σχετικών εγγράφων.

ΣΤ) Έγκριση της σύμβασης συγχώνευσης από τις γενικές συνελεύσεις των συγχωνευομένων εταιρειών (άρθρο 72 Ν. 2190/20)

1) Για την συγχώνευση απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις. Η απόφαση αυτή αφορά στην έγκριση του σχεδίου σύμβασης και, κατά περίπτωση, τις τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

2) Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για την συγχώνευση τελεί υπό την έγκρισή της ή των ιδιαίτερων κατηγοριών μετόχων, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση. Η έγκριση παρέχεται, με απόφαση ειδικής συνέλευσης των μετόχων της κατηγορίας που θίγεται, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 29 παρ.3 και 4 και 31 παρ.2. Για τη σύγκλιση της συνέλευσης αυτής, τη συμμετοχή σε αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης απόφασης, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3) Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, που θα εγκρίνει την συγχώνευση, δεν μπορεί να συνέλθει πριν περάσουν δύο μήνες από την καταχώρηση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης στο Μητρώο Α.Ε. (άρθρο 69 § 3 Ν.2190/20).

Ζ) Υπογραφή συμβολαιογραφικής πράξης συγχώνευσης

Μετά την πραγματοποίηση των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, υπογράφεται ενώπιον συμβολαιογράφου η οριστική σύμβαση συγχώνευσης. Τη συμβολαιογραφική πράξη συγχώνευσης υπογράφουν οι εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι όλων των συγχωνευομένων επιχειρήσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της απορροφούσας εταιρείας μπορεί να λάβει απόφαση και να εξουσιοδοτήσει ένα ή περισσότερα πρόσωπα για το σκοπό αυτό. Με όμοιες ενέργειες θα ορισθούν και τα πρόσωπα που θα υπογράψουν, ενώπιον του συμβολαιογράφου, τη σύμβαση συγχώνευσης εκ μέρους της / των απορροφούμενων επιχειρήσεων.

Αν δεν εξουσιοδοτηθούν συγκεκριμένα πρόσωπα για να υπογράψουν τη σύμβαση συγχώνευσης, τότε ενώπιον του συμβολαιογράφου πρέπει να προσέλθουν όλα τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων και να συνυπογράψουν τη συμβολαιογραφική πράξη.

Η) Επισυναπτόμενα έγγραφα στην συμβολαιογραφική πράξη

Στο συμβόλαιο της σύμβασης συγχώνευσης, που παραμένει στο αρχείο του συμβολαιογράφου, επισυνάπτονται τα εξής:

α) Κυρωμένα αντίγραφα των πρακτικών των γενικών συνελεύσεων τόσο της απορροφούσας, όσο και της/των απορροφούμενης/νων επιχείρησης/σεων, στις οποίες εγκρίθηκε η συγχώνευση, αλλά και το τροποποιημένο καταστατικό της πρώτης.

β) Υπογραμμένο αντίγραφο του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης κανονικά από τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.

γ) Το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η ανακοίνωση για την καταχώρηση του σχεδίου και των άλλων εγγράφων της συγχώνευσης στο Μητρώο Α.Ε. και ένα φύλλο της ημερήσιας εφημερίδας, στο οποίο δημοσιεύθηκε περίληψη του.

δ) Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 ότι δεν προβλήθηκαν οι κατά το άρθρο 70 § 2 του Ν.2190/20 αντιρρήσεις εκ μέρους των πιστωτών των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ή ότι οι τυχόν προβληθείσες επιλύθηκαν. Την υπεύθυνη δήλωση υπογράφουν οι εκπρόσωποι των Διοικητικών Συμβουλίων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, που έχουν ορισθεί να υπογράψουν τη σύμβαση συγχώνευσης .

ε) Αντίγραφο της έκθεσης της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων.

στ) Κυρωμένα αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων της απορροφούσας και της απορροφούμενης επιχείρησης, στις οποίες εξουσιοδοτήθηκαν τα πρόσωπα, που θα υπογράψουν, στο συμβολαιογράφο, τη σύμβαση συγχώνευσης .

ζ) Επίσης επισυνάπτονται κατά περίπτωση διάφορες βεβαιώσεις της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και άλλων αρχών, καθώς και υπεύθυνες δηλώσεις.

Θ) Έγκριση συγχώνευσης από την Περιφέρεια και δημοσιότητα (έκδοση διοικητικής απόφασης)

Αντίγραφα του συμβολαίου συγχώνευσης υποβάλλονται στις Περιφέρειες, που υπάγονται οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις. Τον έλεγχο, τις διορθώσεις και την έγκριση της συγχώνευσης θα ενεργήσει η Περιφέρεια που έχει την εποπτεία της απορροφούσας επιχείρησης. Η έγκριση αφορά τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων και διαδικασιών που επιβάλλει η νομοθεσία και όχι την σκοπιμότητα της συγχώνευσης

Για την έκδοση της διοικητικής απόφασης περί έγκρισης της συγχώνευσης με απορρόφηση απαιτούνται τα εξής :

α) Αποδεικτικό πληρωμής του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% (άρθρα 17-31 Ν.1676/86).

β) Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου ότι έγινε ο έλεγχος για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της απορροφούσας εταιρείας (άρθρο 7 Ν. 2081/92).

γ) Παράβολο Δ.Ο.Υ. και ανάλογο τριπλότυπο Τ.Α.Π.Ε.Τ. για την δημοσίευση της ανακοίνωσης συγχώνευσης στην Ε.τ.Κ. Εάν η συγχώνευση γίνεται με τις διατάξεις του Ν.Δ.1297/72 ή του Ν.2166/93 δεν απαιτείται παράβολο.

Ι) Δημοσιότητα συγχώνευσης

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει :

α) την καταχώρηση της διοικητικής απόφασης, που εγκρίνει την συγχώνευση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της αρμόδιας Περιφέρειας. Επίσης, καταχωρούνται αντίγραφα των πρακτικών γενικών συνελεύσεων, που ενέκριναν την συγχώνευση και αντίγραφο της σύμβασης συγχώνευσης. Ανάλογες καταχωρήσεις γίνονται και στα Μητρώα Α. Ε. των Ν.Α. των απορροφουμένων επιχειρήσεων.

β) Την δημοσίευση ανακοίνωσης για την συγχώνευση στην Ε.τ.Κ. Την ανακοίνωση αυτή συντάσσει και αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο η εποπτεύουσα αρχή (Περιφέρεια), που θα εγκρίνει τη συγχώνευση.

ΙΑ) Αποτελέσματα συγχώνευσης

1) Από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της εγκριτικής απόφασης της συγχώνευσης, που προβλέπεται στο άρθρο 74, επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα χωρίς καμία άλλη διατύπωση, τόσο για τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις όσο και έναντι τρίτων, τα ακόλουθα αποτελέσματα :

   α) Η απορροφούσα επιχείρηση υποκαθίσταται σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων επιχειρήσεων και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.

   β) Οι μέτοχοί της ή των απορροφούμενων επιχειρήσεων γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας επιχείρησης.

   γ) Η απορροφούμενη / απορροφούμενες επιχειρήσεις παύουν να υπάρχουν.

2) Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από την απορροφούσα επιχείρηση ή κατ'αυτής, χωρίς καμιά ειδικότερη διατύπωση από μέρους της για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται, λόγω της συγχώνευσης, βιαία διακοπή της δίκης και χωρίς να απαιτείται δήλωση για την επανάληψή τους.

3) Οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για την μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ισχύουν και στη συγχώνευση.

4) Οι μετοχές της απορροφούσας επιχείρησης δεν ανταλλάσσονται με μετοχές της απορροφούμενης επιχείρησης που κατέχονται : α) είτε από τη ίδια την απορροφούσα επιχείρηση, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της επιχείρησης αυτής β) είτε από την ίδια την απορροφούμενη επιχείρηση, είτε από πρόσωπο, που ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της επιχείρησης αυτής. Ένα από τα αποτελέσματα της συγχώνευσης είναι ότι από την περαίωσή της οι πιστωτές της ή των απορροφούμενων επιχειρήσεων καθίστανται πιστωτές της απορροφούσας. Η απορροφούσα εταιρεία, μετά την απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων και την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου γίνεται ισχυρότερη με συνέπεια να βελτιωθεί και η θέση των πιστωτών από πλευράς εξασφάλισης.

5) Αυτό όμως, μπορεί να μην συμβαίνει πάντοτε, όταν π.χ. όλες οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις δεν έχουν τον ίδιο βαθμό φερεγγυότητας. Για την περίπτωση αυτή ο νόμος (άρθρο 70) προνόησε το δικαίωμα των πιστωτών να ζητήσουν και να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις. Το δικαίωμα αυτό το έχουν όλοι οι πιστωτές όλων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων. Οι οφειλέτες των απορροφούμενων επιχειρήσεων γίνονται οφειλέτες της απορροφούσας.

6) Τόσο από τις σχετικές διατάξεις του εργατικού δικαίου, όσο και από τις αντίστοιχες του κοινοτικού (άρθρο 12 Τρίτης Οδηγίας ΕΟΚ), αλλά και τη νομολογία, η προστασία των δικαιωμάτων του προσωπικού των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων είναι πλήρης. Τα άρθρα 6 § 1 του Ν. 2112/20 και 9 § 1 του Β.Δ. 16/18.7.20 ορίζουν ότι η μεταβολή του προσώπου του εργοδότη, δεν επηρεάζει την εφαρμογή των υπέρ των εργατοϋπαλλήλων διατάξεων των νομοθετημάτων αυτών. Το Π.Δ. 527/88 όρισε με περισσότερη σαφήνεια, πως σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης (πώληση, εισφορά, μετατροπή, συγχώνευση, κληρονομική διαδοχή κ.λ.π.), όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του αρχικού φορέα της επιχείρησης μεταβιβάζονται στο νέο φο-

ρέα (διάδοχο). Έτσι το προσωπικό της απορροφούμενης επιχείρησης συνεχίζει την εργασιακή σχέση του με το νέο εργοδότη (απορροφούσα επιχείρηση) και ο χρόνος προϋπηρεσίας του στην πρώτη συνυπολογίζεται για τις μισθολογικές αυξήσεις, τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από την απορροφούσα κ.λ.π. Επίσης, διατηρούνται όλες οι συμβάσεις μίσθωσης έργου ή ανεξάρτητων υπηρεσιών, που είχε συνάψει η απορροφούμενη επιχείρηση με διάφορα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οι οποίες συνεχίζονται με την απορροφούσα.

ΙΒ) Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης με απορρόφηση, με βάση τις διατάξεις του Ν.2190/20 και του Ν.Δ.1297/72 στα βιβλία της απορροφούμενης εταιρείας

Η Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων προβαίνει στην εκτίμηση των περιουσιών της απορροφούσας και των απορροφουμένων επιχειρήσεων με βάση τον ισολογισμό της ημερομηνίας π.χ. 31/12/20+0. Εάν περάσει εξάμηνο από τον τελευταίο ισολογισμό μέχρι να αρχίσει την εκτίμηση της η Επιτροπή, η απορροφούμενη επιχείρηση προβαίνει σε πραγματική απογραφή και σύνταξη ισολογισμού, ο οποίος παραδίνεται στην Επιτροπή και καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών της απορροφούμενης εταιρείας, αλλά δεν έχει καμία φορολογική αξία, αφού η χρήση δεν διακόπτεται και δεν υποβάλλονται φορολογικές δηλώσεις για την περίοδο αυτή. Οι εταιρείες, απορροφούσα και απορροφούμενη, κλείνουν κανονικά τους ισολογισμούς τους σαν να μην βρίσκονται σε εξέλιξη συγχώνευσης. Υποβάλλουν δε, φορολογικές δηλώσεις και φορολογούνται για το εισόδημα ολόκληρης της χρήσης π.χ. 01/01-31/12/20+1. Έστω ότι κατά την ημερομηνία 30/04/20+2 ολοκληρώνεται η συγχώνευση.

Η απορροφούμενη διενεργεί απογραφή και συντάσσει ισολογισμό, που καταχωρούνται στο Βιβλίο Απογραφών. Το κέρδος της περιόδου 01/01/-30/04/20+2 φορολογείται στο όνομα της απορροφούμενης, που υποβάλλει δήλωση. Τυχόν ζημιά της περιόδου αυτής καλύπτεται από τους μετόχους της απορροφούμενης. Πρέπει να υπολογιστούν οι αποσβέσεις των πάγιων στοιχείων για την περίοδο αυτή επί της αξίας κτήσεως και να καταχωρηθούν σε νέους λογαριασμούς αποσβεσμένων παγίων, γιατί πρέπει να μεταφερθούν στα βιβλία της απορροφούσας εταιρείας. Επίσης πρέπει να υπολογιστούν και οι αποζημιώσεις απολυομένων για την μεταβατική αυτή περίοδο.

ΙΓ) Ποιος καρπούται ή βαρύνεται με το αποτέλεσμα της μεταβατικής περιόδου;

Γεννάται το θέμα σε ποιόν ανήκει το κέρδος ή ποιος βαρύνεται με τη ζημιά, οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρείας ή το αποτέλεσμα αυτό (κέρδος ή ζημιά) μεταφέρεται στην απορροφούσα εταιρεία και προστίθεται στο αποτέλεσμα της πρώτης χρήσης της.

Βάσει του Ν.2190/20, κρίθηκε σκόπιμο στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας να περιλαμβάνεται διάταξη, σύμφωνα με την οποία οι εργασίες της μεταβατικής περιόδου της απορροφούμενης εταιρείας να λογίζονται ως γενόμενες για λογαριασμό της απορροφούσας. Και αν από αυτές προκύψουν κέρδη δεν γεννάται κανένα ζήτημα, γιατί η καθαρή της θέση θα είναι μεγαλύτερη από αυτή που ορίζει το καταστατικό της. Αν όμως προκύψουν ζημιές θα πρέπει η εταιρεία να προβεί σε ελάττωση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά το ποσόν των ζημιών, ύστερα από τροποποίηση του καταστατικού της ή οι ζημιές να καλυφθούν από τους μετόχους.

Επίσης, βάσει του Ν.Δ.1297/72, το Υπουργείο Οικονομικών όρισε ότι η ανώνυμη εταιρεία που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων φορολογείται για τα καθαρά κέρδη, τα οποία απόκτησε μόνο από τη σύστασή της και μετά, δηλαδή από την δημοσίευση του καταστατικού της στην Ε.τ.Κ. Οπότε το κέρδος που προκύπτει μέχρι τη σύσταση της, δικαιούνται να το πάρουν οι ιδρυτές της αλλά υποχρεούνται να το δηλώσουν ή να το εισφέρουν ως νέο κεφάλαιο στην νέα ανώνυμη εταιρεία, με την διαδικασία της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

Αν προκύψει ζημιά θα την καλύψουν οι εταίροι-μέτοχοι, προκειμένου να αποφύγουν μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Η ανώνυμη εταιρεία, που προέρχεται από συγχώνευση ή μετατροπή, υποχρεώνεται να συντάξει απογραφή έναρξης στην οποία θα καταχωρηθούν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία με τη σειρά που είναι καταχωρημένα στην έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων και βέβαια θα προστεθούν τα αγορασμένα και θα διαγραφούν τα πωληθέντα κατά τη μεταβατική περίοδο.

Όλα τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού θα καταχωρηθούν, όπως αυτά βρίσκονται κατά την ημέρα της απογραφής. Η απογραφή των περιουσιακών στοιχείων υπόκειται σε φορολογικό έλεγχο. Η έλλειψη απογραφής έναρξης στη νέα εταιρεία και η απογραφή λήξης της συγχωνευόμενης ή μετατρεπόμενης εταιρείας συνιστά λόγο **χαρακτηρισμού των βιβλίων τους ως ανεπαρκών** και κατά συνέπεια γίνεται εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού κέρδους των επιχειρήσεων αυτών.

Σε αντίθεση με το Ν.Δ.1297/72, ο Ν.2166/93 υιοθετεί την άποψη ότι το αποτέλεσμα της μεταβατικής περιόδου μεταφέρεται στην απορροφούσα ή τη νέα εταιρεία και φορολογείται στο όνομα τους. Εξυπακούεται ότι από τα κέρδη της μεταβατικής περιόδου πρέπει να αφαιρεθούν τα ποσοστά των ιδρυτικών τίτλων, των εργαζομένων και γενικά των τρίτων, όπως και των ζημιών εις νέο από τις προηγούμενες χρήσεις και μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος, να εισφερθούν στην απορροφούσα εταιρεία με την γνωστή διαδικασία αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

Σε περίπτωση, που η μεταβατική περίοδος έχει ζημία, πρέπει να καλυφθεί από τους μετόχους της απορροφούμενης εταιρείας με καταβολή μετρητών ή με εισφορά σε είδος, όπου δεν ισχύουν οι ευεργετικές διατάξεις του Ν.Δ.1297/72 για να μην μειωθεί το μετοχικό κεφάλαιο.

ΙΔ) Λογιστική διαδικασία της συγχώνευσης με απορρόφηση στα βιβλία της απορροφούσας εταιρείας

Με βάση τις σχετικές υπουργικές εγκυκλίους δεν γίνεται προσαρμογή των λογιστικών υπολοίπων των λογαριασμών της απορροφούσας προς τις αξίες εκτίμησης της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων. Ως προς την **αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρείας** πρέπει να ισχύει ότι η συνολική αξία των νέων μετοχών είναι μικρότερη ή ίση με την πραγματική καθαρή θέση της απορροφούμενης εταιρείας.

Οι λογαριασμοί ενεργητικού και παθητικού της απορροφούμενης θα καταχωρηθούν στα βιβλία της απορροφούσας, όπως έχουν διαμορφωθεί στον ισολογισμό της 30/04/20+1. Η υπεραξία, που προκύπτει κατά την απορρόφηση εταιρειών, δεν φορολογείται κατά το χρόνο της απορρόφησης, αλλά εμφανίζεται σε ειδικούς λογαριασμούς τάξεως της απορροφούσας εταιρείας μέχρι του χρόνου διάλυσης της και φορολογείται

7.2. Φορολογικά κίνητρα για τις συγχωνεύσεις επιχειρήσεων

Α) Υπαγωγή της συγχώνευσης στις διατάξεις του Ν.Δ.1297/72

Θα πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

1) Να μεταβιβάζεται ολόκληρη η περιουσία της επιχείρησης που συγχωνεύεται.
2) Η εταιρεία, που προκύπτει από την συγχώνευση, να έχει κεφάλαιο τουλάχιστον μέχρι το ύψος που ορίζεται κάθε φορά.

3) Η απορροφούσα εταιρεία να μην διαλυθεί πριν από την πάροδο πενταετίας από την συγχώνευση.

Οι **φορολογικές απαλλαγές** και διευκολύνσεις που παρέχονται είναι οι ακόλουθες :

1) Αναβολή από την φορολογία εισοδήματος της υπεραξίας των μετοχών ή του κεφαλαίου, που προκύπτει κατά την συγχώνευση μέχρι τον χρόνο διαλύσεως της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρείας.

2) Απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης των εισφερόμενων ακινήτων στην συγχωνεύουσα ή συνιστώμενη εταιρεία.

3) Απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου:

   - Η σύμβαση περί συγχώνευσης
   - Η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων
   - Κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και εμπράγματου δικαιώματος.
   - Οι αποφάσεις των οργάνων των συγχωνευομένων εταιρειών.
   - Κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τη συγχώνευση ή τη σύσταση νέας εταιρείας.
   - Οι δημοσιεύσεις που απαιτούνται για τη συγχώνευση ή τη σύσταση νέας εταιρείας στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών της Ε.τ.Κ.
   - Η μεταγραφή των σχετικών πράξεων.

4) Αναβολή της φορολόγησης των αφορολόγητων κρατήσεων, που έχουν σχηματίσει οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις μέχρι τον χρόνο διαλύσεως της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρείας.

5) Μεταφορά στη νέα επιχείρηση, που προέρχεται από την συγχώνευση, των κινήτρων για τον σχηματισμό αφορολόγητων αποθεματικών, υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς, που ισχύουν για τις συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, στο μέτρο που δεν έγινε χρήση αυτών πριν από την συγχώνευση.

Ο Ν. 2166/93 για τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων

Με το νόμο αυτό δημιουργήθηκε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων που επιθυμούν να «μετασχηματιστούν», το οποίο χαρακτηρίζεται από απλότητα, συντομία και αποφυγή χρονοβόρων διαδικασιών.

Στον όρο «μετασχηματισμός» περιλαμβάνονται οι μετατροπές, οι απορροφήσεις, οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις επιχειρήσεων, καθώς και οι διασπάσεις ανωνύμων εταιρειών και οι εισφορές κλάδων ή τμημάτων από λειτουργούσες επιχειρήσεις.

Οι καινοτομίες του νόμου έχουν ως εξής :

- Δεν απαιτείται εκτίμηση των περιουσιών των συγχωνευομένων επιχειρήσεων στις τρέχουσες αξίες τους από την Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων ούτε έκφραση γνώμης για το αν η σχέση ανταλλαγής είναι «δίκαιη» και «λογική». Την επιτροπή μπορεί να υποκαταστήσει ορκωτός ελεγκτής ή και απλός φοροτεχνικός.
- Τα περιουσιακά στοιχεία των μετασχηματιζομένων εταιρειών καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία της νέας εταιρείας στη λογιστική τους αξία και όχι στην τρέχουσα (πραγματική).
- Ορίζεται ότι οι πράξεις που διενεργούνται κατά τη μεταβατική περίοδο από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό της νέας εταιρείας και μεταφέρονται στα βιβλία της με συγκεντρωτική εγγραφή.
- Δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί που αφορούν την ονομαστικοποίηση των μετοχών και την μη μεταβίβαση τους.

Σε σχέση με τις φορολογικές απαλλαγές ισχύουν οι παρακάτω διατάξεις:

1) Απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οιουδήποτε τρίτου:
   - Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.
   - Κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία, που αφορά στην εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και εμπράγματου ή ενοχικού δικαιώματος.
   - Οι αποφάσεις των οργάνων των μετασχηματιζόμενων εταιρειών.

- Κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη, που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση της νέας εταιρείας, όπως και η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρείας.
- Οι δημοσιεύσεις, που απαιτούνται για την συγχώνευση ή μετατροπή ή τη σύσταση νέας εταιρείας στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών της Ε.τ.Κ.
- Η μεταγραφή των σχετικών με το μετασχηματισμό πράξεων.

2) Δεν υπόκειται σε φόρο η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων και συνεπώς και η μεταβίβαση ακινήτων.

3) Τα φορολογικά ευεργετήματα των αναπτυξιακών νόμων, που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, εξακολουθούν να ισχύουν και επί των νέων εταιρειών, κατά το μέτρο, που οι πρώτες δεν έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών.

4) Δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού, οι αφορολόγητες κρατήσεις και τα αποθεματικά των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

5) Δεν υπόκειται σε φόρο συγκεντρώσεως κεφαλαίου, το εισφερόμενο κεφάλαιο από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις σε Α.Ε.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2166/93

Θα πρέπει να ισχύουν αθροιστικά δύο βασικές προϋποθέσεις :

(α) Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις να τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων

- να τηρούν λογιστικά βιβλία, κατά τη διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής
- να εφαρμόζουν υποχρεωτικά το ΕΓΛΣ και στους δύο τομείς της γενικής και αναλυτικής λογιστικής, εφόσον ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτό Ελεγκτή ή
- να εφαρμόζουν το ΕΓΛΣ, μόνο ως προς την δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών (με εξαίρεση τους λογαριασμούς της Ομάδας 9), εφόσον δεν ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτό Ελεγκτή.

Η τήρηση των βιβλίων με τη διπλογραφική μέθοδο τίθεται ως προϋπόθεση, γιατί για να γίνει ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων πρέπει από τα λογιστικά βιβλία να προκύ-

πτουν οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, οι οποίες, όπως είναι γνωστό, δεν προκύπτουν από τα βιβλία Β κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

(β) Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις να έχουν συντάξει τουλάχιστον έναν ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

Δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν.2166/93 στις νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν ακόμη κλείσει τον ισολογισμό της πρώτης χρήσης τους.

8. Θεσμικό πλαίσιο

8.1. Ν. 3852/10 «Ρυθμίσεις για τα νομικά πρόσωπα των Δήμων»

Άρθρο 102: Ιδρύματα- νομικά πρόσωπα δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται

1. Τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που έχουν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα που συνενώνεται, περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο από την έναρξη λειτουργίας του.

2. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενούμενων δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά Ν.Π.Δ.Δ. Στα εν λόγω δικαιώματα και τις υποχρεώσεις περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου, μέχρι τη λήξη τους.

3. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και Ν.Π.Δ.Δ. που περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των αυτών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με την ίδια σχέση εργασίας.

Άρθρο 103: Σύσταση - συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει:

α) Έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος, όπως αυτοί προβλέπονται στο άρθρο 75 του ν. 3463/06, όπως ισχύει. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση τότε μπορεί να έχει έως ένα (1) Ν.Π.Δ.Δ.

Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν έως δύο (2) νομικά πρόσωπα για καθέναν από τους τομείς αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

β) Ένα Ν.Π.Δ.Δ. για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Τα Ν.Π.Δ.Δ. που περιέρχονται στο νέο δήμο σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε ένα νομικό πρόσωπο για καθέναν από τους τομείς αρμοδιότητας που προβλέπονται στην περίπτωση α΄ της προηγούμενης παραγράφου.

Ειδικά για τις **σχολικές επιτροπές**, αυτές συγχωνεύονται σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων μπορεί να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για καθεμία δημοτική κοινότητα. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. ύστερα από αίτηση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται να διατηρηθούν ως **αυτοτελή** Ν.Π.Δ.Δ. δήμων εκείνα των οποίων η δραστηριότητα από πλευράς ευρύτερης αναγνώρισης, εξειδικευμένου αντικειμένου, μακροχρόνιας απόδοσης έργου και γενικότερης καταξίωσης της προσφοράς τους δικαιολογεί την ανωτέρω διατήρηση.

Για την υποβολή του αιτήματος απαιτείται απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, στην οποία αιτιολογείται ειδικά η συνδρομή των προϋποθέσεων του προηγούμενου εδαφίου.

4. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Η πράξη αυτή μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ. από τον οικείο δήμο. Στην ίδια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 του ν. 3463/06, όπως ισχύει.

Μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης του δημοτικού συμβουλίου παρατείνεται αυτοδικαίως η θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων που περιέρχονται στο νέο δήμο.

5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης στην Ε.τ.Κ., το νέο νομικό πρόσωπο που δημιουργείται, υποκαθιστά αυτοδικαίως τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες δυαδικά μέρη είναι νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν, συνεχίζονται αυτοδικαίως από το νέο νομικό πρόσωπο, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθένα από τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν.

6. Στην περιφέρεια του νέου δήμου είναι δυνατόν να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, υπό μορφή παραρτημάτων των ανωτέρω νομικών προσώπων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων. Στις υπηρεσίες αυτές, εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες είναι κοινωνικού χαρακτήρα, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες, συγκροτούνται, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχες άμισθες επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχόμενων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος, και εάν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι επιτροπές αυτές εισηγούνται για την καλύτερη λειτουργία, διαπιστώνουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της υπηρεσίας και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

7. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας των ως άνω νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε.

8. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό και παρέχει τις υπηρεσίες του στο νέο νομικό πρόσωπο που προκύπτει από τη συγχώνευση, με την ίδια σχέση εργασίας και έμμισθης εντολής.

9. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης συγχώνευσης, θεσπίζεται ο οργανισμός εσωτερι-

κής υπηρεσίας του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/07, όπως ισχύει.

10. Το μόνιμο προσωπικό κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο, το δε προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατατάσσεται σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας, οι οποίες συνιστώνται στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του νομικού προσώπου και καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη γίνεται με απόφαση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

11. Το προσωπικό των νομικών προσώπων μπορεί να αποσπάται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, είτε σε άλλο Ν.Π.Δ.Δ. του οικείου δήμου είτε σε υπηρεσία του δήμου, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, και χωρίς να απαιτείται υποβολή σχετικής αίτησης. Στο ανωτέρω προσωπικό μπορεί να ανατίθενται παράλληλα καθήκοντα. Η μισθοδοσία του αποσπασμένου προσωπικού βαρύνει τον φορέα υποδοχής.

12. Τα ιδρύματα δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 107: Επιχειρήσεις δήμων

1. Οι δήμοι μπορεί να έχουν μόνον:

α) μία **κοινωφελή** επιχείρηση,

β) μία **δημοτική επιχείρηση ύδρευσης - αποχέτευσης** (Δ.Ε.Υ.Α.),

γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία **ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού**, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενούμενους δήμους, και

δ) μία **δημοτική ανώνυμη εταιρία** του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ., εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρίες στους συνενούμενους δήμους.

2. Οι δήμοι δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, κατά τις διατάξεις του Κ.Δ.Κ., εκτός από εκείνες που είχαν συσταθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 194 αυτού (Ν. 3870/10, άρθρο 18, παρ. 10ι).

3. Υφιστάμενες αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ. και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 111 του παρόντος.

Άρθρο 108: Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που συνενώνονται

1. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους, στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενούμενων δήμων και κοινοτήτων, ως προς τις επιχειρήσεις αυτών, καθώς και στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που έχουν υπογράψει, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις εργασίας ή έργου μέχρι τη λήξη τους.

2. Οι ανώνυμες εταιρίες των συνενούμενων Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στις οποίες συμμετέχουν δύο (2) ή περισσότεροι νέοι δήμοι, περιέρχονται αυτοδικαίως σε αυτούς, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στις ανωτέρω εταιρίες.

Άρθρο 109: Συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των νέων δήμων

1. Κοινωφελείς επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που συνενώνονται σε ένα νέο δήμο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία κοινωφελή επιχείρηση. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, ορίζεται η επωνυμία, ο σκοπός, η διοίκηση, το κεφάλαιο, οι πόροι, η διάρκεια, η έδρα της κοινωφελούς επιχείρησης και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ., μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας. Κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων περιέρχονται αυτοδικαίως στην επιχείρηση που προκύπτει, η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι οι συγχωνευθείσες επιχειρήσεις, συνεχίζονται αυτοδικαίως από τη νέα κοινωφελή επιχείρηση χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές. Μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης παρατείνεται αυτοδικαίως η θητεία των διοικήσεων των υφιστάμενων επιχειρήσεων.

2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση

του διοικητικού συμβουλίου της. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού στις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1 του δημοτικού συμβουλίου, συντάσσεται εσωτερικός κανονισμός προσωπικού, στον οποίο εντάσσονται οι θέσεις του αναγκαίου προσωπικού.

4. Με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μεταφέρεται τυχόν πλεονάζον προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ανωτέρω επιχειρήσεων σε νομικά πρόσωπα του δήμου με την ίδια σχέση εργασίας. Το προσωπικό αυτό διέπεται ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν εκάστοτε για το προσωπικό των νομικών προσώπων στα οποία μεταφέρεται. Ο χρόνος της προϋπηρεσίας του προσωπικού που μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

5. Το προσωπικό που μεταφέρεται σε Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ. Το μεταφερόμενο προσωπικό σε Ν.Π.Ι.Δ. του δήμου κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου.

6. Οι διατάξεις των ανωτέρω παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και στη συγχώνευση των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.).

7. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης ή Δ.Ε.Υ.Α. και ανάληψης των δραστηριοτήτων της από τον οικείο δήμο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αυτού, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου μεταφέρεται στον αντίστοιχο φορέα με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Συμβάσεις έργου που έχουν συναφθεί από τις επιχειρήσεις που λύονται εκτελούνται από τον αντίστοιχο φορέα άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων (*προστέθηκε με το άρθρο 26, παρ. 6 του ν. 3938, ΦΕΚ 61 Α΄, 31/03/2011*).

Άρθρο 110: Συγχώνευση ανωνύμων εταιριών των νέων δήμων

1. Σε περίπτωση όπου σε ένα νέο δήμο λειτουργούν περισσότερες από μία ανώνυμες εταιρίες της ίδιας κατηγορίας που το σύνολο των μετοχών ανήκει στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση και στα νομικά του πρόσωπα, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία ανώνυμη εταιρία. Το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει σχετική απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση της νέας δημοτικής αρχής. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο ν.δ. 1297/1972, στο ν. 2166/1993 και συμπληρωματικά στον κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας παρατείνεται η θητεία των διοικήσεων των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται.

2. Το προσωπικό με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου των εταιριών που συγχωνεύονται μεταφέρεται στη νέα εταιρεία και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της. Ο χρόνος της προϋπηρεσίας του προσωπικού που μεταφέρεται λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

Άρθρο 111: Προσαρμογή λοιπών επιχειρήσεων

1. α. Οι δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα των **αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα** του άρθρου 267 του ν. 3463/06, στις οποίες συμμετέχει ένας δήμος και νομικά του πρόσωπα, περιέρχονται στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου δήμου, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Το προσωπικό που απασχολείται στις δράσεις αυτές με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας στην κοινωφελή επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις της επιχείρησης με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου. Συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου που τυχόν έχουν συναφθεί για τις δράσεις που περιέρχονται στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου δήμου, συνεχίζονται από αυτή μέχρι τη λήξη τους.

β. Οι αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ., στις οποίες συμμετέχουν περισσότεροι δήμοι ή και άλλοι φορείς, συνεχίζουν να λειτουργούν ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη. Κατ' εξαίρεση, η διάρκεια των αστικών εταιριών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της παραγράφου αυτής, οι οποίες διαχειρίζονται Ευρωπαϊκά Προγράμματα, παρατείνεται σε κάθε περίπτωση μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων αυτών.

2. Υφιστάμενες **διαδημοτικές ή αμιγείς** επιχειρήσεις του π.δ. 410/95, στις οποίες είχε ανατεθεί σύμφωνα με το καταστατικό τους η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και η αποκομιδή των απορριμμάτων, λύονται υποχρεωτικά μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών και τίθενται υπό εκκαθάριση. Οι δραστηριότητες που ασκούσαν περιέρχονται στον οικείο δήμο. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. των ανωτέρω επιχειρήσεων μεταφέρεται στον οικείο δήμο με την ίδια σχέση εργασίας και κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας. Από την κατάταξή του το μεταφερόμενο προσωπικό υπάγεται στο υπηρεσιακό και μισθολογικό καθεστώς που ισχύει για το αντίστοιχο προσωπικό του δήμου. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ. Ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού αυτού λαμβάνεται υπόψη για όλες τις μισθολογικές και κοινωνικοασφαλιστικές συνέπειες.

Συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί από τις ανωτέρω επιχειρήσεις συνεχίζονται από τον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη τους. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και σε δημοτικές επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής κατά το μέρος που οι σκοποί τους περιλαμβάνουν και την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας.

3. Τυχόν υφιστάμενες **αμιγείς επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης** του άρθρου 277 του π.δ. 410/95 δύνανται είτε να συγχωνευθούν με υφιστάμενες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) είτε να συνεχίσουν να λειτουργούν με ειδικό σκοπό την τηλεθέρμανση, διεπόμενες από τις διατάξεις του ν.1069/80. Η προσαρμογή του καταστατικού τους γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του άρθρου 109 του παρόντος.

4. Με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου μπορεί υπάλληλοι του δήμου να αποσπώνται σε δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. του οικείου δήμου, προς κάλυψη λειτουργικών αναγκών, για ένα (1) έτος, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης.

Άρθρο 112: Ειδικές ρυθμίσεις

1. Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα, που υλοποιούνται από τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, συνεχίζουν να υλοποιούνται από το νέο νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση, τα οποία θεωρούνται καθολικός διάδοχος ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από το νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση που προκύπτει, ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/94, όπως ισχύει.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν επιτρέπεται η σύσταση επιχείρησης με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, καθώς και μονομετοχικών ανωνύμων εταιριών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ.

8.2. Ν. 3463/06 «Ρυθμίσεις για τα νομικά πρόσωπα των Δήμων και των Κοινοτήτων»

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ : ΙΔΡΥΜΑΤΑ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 226 : Σύσταση ιδρύματος

Δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα όπως, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, μουσεία ή άλλα επιστημονικά ιδρύματα, συνιστώνται, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα, που ορίζει το σκοπό, τα όργανα της διοίκησης, τους πόρους, την περιουσία, που αφιερώνεται σε αυτό και το όνομα του ιδρύματος.

Το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις.

Για τη λειτουργία των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων απαιτείται περαιτέρω η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέ-

ρειας. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ., ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας, η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.[24]

Άρθρο 227 : Διοίκηση

1. Τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο που απαρτίζεται από τον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της Κοινότητας ή άλλο αιρετό ή μη πρόσωπο που ορίζεται από αυτούς ως πρόεδρος και από έξι (6) έως δέκα (10) μέλη που εκλέγονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Ένα από τα μέλη αυτά εκλέγεται από το διοικητικό συμβούλιο ως αντιπρόεδρός του.

2. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος εκλέγονται δύο τουλάχιστον δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ένας τουλάχιστον σύμβουλος τοπικού διαμερίσματος στην περίπτωση που η έδρα του ιδρύματος βρίσκεται εντός αυτού, ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του ιδρύματος, εφόσον απασχολούνται περισσότεροι από δέκα (10) εργαζόμενοι. Ο ανωτέρω εκπρόσωπος προτείνεται από τη γενική συνέλευση των τακτικών υπαλλήλων εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που θα αποσταλεί η σχετική πρόσκληση. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος εκλέγονται και πρόσωπα που έχουν ανάλογη επαγγελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις ανάλογα με το σκοπό του ιδρύματος ή και πρόσωπα που είναι χρήστες των υπηρεσιών του ιδρύματος.

3. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν υποδείξει σύμβουλο ή εκείνος που έχει υποδειχθεί παραιτήθηκε χωρίς να αντικατασταθεί εκλέγεται σύμβουλος της πλειοψηφίας.

4.. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου απαιτείται να είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Δεν επιτρέπεται να εκλεγούν ή να είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου ιδιώτες που έχουν στερηθεί τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή που έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση και για όσο διάστημα διαρκεί η στέρηση αυτή, καθώς και όσοι έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή

---

[24] *Προστέθηκε με το άρθρο 41, παρ. 1 του ν. 3801/09.*

σε κάποιο από τα πλημμελήματα που αναφέρονται στο άρθρο 146.

6. Τα υφιστάμενα διοικητικά συμβούλια των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων θα συνεχίσουν να λειτουργούν με την ίδια σύνθεση έως ότου προσαρμοστούν οι συστατικές τους πράξεις προς τις διατάξεις του παρόντος και πάντως όχι πέραν της λήξης της θητείας των μελών τους.

Άρθρο 228 : Συμμετοχή δωρητών στη διοίκηση

1. Δωρητές ιδρυμάτων, που έχουν επιφυλάξει το δικαίωμα να συμμετέχουν αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο, είτε ως μέλη των διοικητικών συμβουλίων είτε να παρίστανται στις συνεδριάσεις αυτών, ασκούν τα δικαιώματα αυτά, όπως ορίζεται κάθε φορά με το προεδρικό διάταγμα σύστασης. Στην περίπτωση αυτή το προεδρικό διάταγμα σύστασης του ιδρύματος εκδίδεται και με πρόταση του Υπουργού ΟΙ.Ο.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και όταν σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως, με την οποία αφήνεται περιουσία σε ίδρυμα, έχουν επιφυλαχθεί ανάλογα δικαιώματα υπέρ των εκτελεστών της διαθήκης ή άλλων προσώπων.

Άρθρο 229 : Εκλογή και θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων

1. Η εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται κάθε δύο χρόνια και λήγει σε κάθε περίπτωση με την εγκατάσταση των νέων μελών. Μέσα σε έναν μήνα από την εγκατάσταση των δημοτικών και κοινοτικών αρχών για την πρώτη διετία και έναν μήνα από τη λήξη της θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο συνεδριάζει και εκλέγει με φανερή ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κάθε ιδρύματος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 92 ή των άρθρων 90 και 109.

2. Τα μη αιρετά μέλη του διοικητικού συμβουλίου πριν την εγκατάσταση ορκίζονται ενώπιον του δημάρχου.

3. Οι θέσεις μελών του διοικητικού συμβουλίου που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου καλύπτονται με μέλη που εκλέγει το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες, αφότου η θέση έμεινε κενή.

4. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, για σπουδαίο λόγο, σχετικό με τη λειτουργία του ιδρύματος, ύστερα

από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 73 εφαρμόζονται αναλόγως και για την αναπλήρωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 230 : Έξοδα παράστασης - Αποζημίωση μελών

1. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Απαγορεύεται να παρέχεται αμοιβή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για οποιαδήποτε υπηρεσία τους προς το ίδρυμα. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου που ανήκουν στο προσωπικό του, με οποιαδήποτε σχέση, εισπράττουν τις αποδοχές τους.

2. Με απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΟΙ.Ο., ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΚΕ μπορεί να καθορίζονται έξοδα παράστασης στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τα τριακόσιες χιλιάδες € (300.000). Τα ανωτέρω έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των αντίστοιχων του οικείου δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας.

3. Στον πρόεδρο, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο, τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο της Κοινότητας, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση, για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τρεις μηνιαίως, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων εξόδων παράστασης του οικείου δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας. Εάν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος λαμβάνουν έξοδα παράστασης δεν δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής.

Άρθρο 231 : Αναπλήρωση του προέδρου - Απαρτία του διοικητικού συμβουλίου

1. Αναπληρωτής του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου είναι ο αντιπρόεδρος του.

2. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα. Στους παρόντες πρέπει να είναι ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 73 εφαρμόζονται και στην περίπτωση

αυτή.

Άρθρο 232 : Εκτελεστική επιτροπή

Σε κάθε ίδρυμα υπάρχει τριμελής εκτελεστική επιτροπή που αποτελείται από τον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο και δύο μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Τα τακτικά, καθώς και δύο αναπληρωματικά μέλη της εκτελεστικής επιτροπής, εκλέγονται από το διοικητικό συμβούλιο με σχετική πλειοψηφία και η θητεία τους είναι διετής. Η εκλογή γίνεται ευθύς μόλις το διοικητικό συμβούλιο συγκροτηθεί σε σώμα.

Άρθρο 233 : Αρμοδιότητες

1. Το διοικητικό συμβούλιο, ο πρόεδρος του και η εκτελεστική επιτροπή έχουν, ως προς τη διοίκηση του ιδρύματος, τις αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου, δημάρχου και δημαρχιακής επιτροπής, αντιστοίχως.

2. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με πράξη του που δημοσιεύεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 87 να μεταβιβάσει ορισμένες από τις αρμοδιότητες του σε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής ή στον γενικό διευθυντή, που τυχόν προβλέπεται από τον οργανισμό του ιδρύματος ή σε άλλο ανώτατο ή ανώτερο υπάλληλό του.

Άρθρο 234 : Λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου και εποπτεία

1. Τα θέματα, τα σχετικά με τις εργασίες του διοικητικού συμβουλίου, την πρόσκληση των μελών του και της εκτελεστικής επιτροπής σε συνεδρίαση, την απαιτούμενη για τη λήψη αποφάσεως πλειοψηφία, τον έλεγχο και την εκτελεστότητα των αποφάσεων του, το κώλυμα συμμετοχής στις συνεδριάσεις, την αστική και πειθαρχική ευθύνη των οργάνων διοίκησης του ρυθμίζονται με ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων που αφορούν το δημοτικό συμβούλιο, τη δημαρχιακή επιτροπή και τα μέλη τους.

2. Οι κανονισμοί λειτουργίας των ιδρυμάτων και οι οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας καταρτίζονται από τα διοικητικά συμβούλια και εγκρίνονται από τα οικεία δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ., η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ., καθορίζονται οι γενικοί όροι λειτουργίας των ανωτέρω νομικών προσώπων. Κάθε νομικό πρόσωπο καταρτίζει τον Κανονισμό

Λειτουργίας του σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω απόφαση.[25]

3. Για τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου που αφορούν τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό, την εκποίηση ή την ανταλλαγή ακινήτων ή την επιβάρυνση τους με εμπράγματα δικαιώματα, την αποδοχή κληρονομιών και δωρεών που περιέχουν όρο, ή κληροδοσιών, καθώς και τη συνομολόγηση δανείων, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Οι αποφάσεις υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, αποστέλλονται μέσα δέκα (10) ημέρες, αφότου περιήλθε στο ίδρυμα η εγκριτική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 235 : Πόροι

Πόροι των ιδρυμάτων είναι ιδίως:

α) η ετήσια τακτική ή τυχόν έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου ή της Κοινότητας,

β) κάθε είδους εισφορές, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες,

γ) εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών, που παρέχουν τα ιδρύματα,

δ) πρόσοδοι από τη δική τους περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα

Άρθρο 236 : Οικονομική διοίκηση

1. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους και αφορούν τον οργανισμό της εσωτερικής υπηρεσίας, τον προϋπολογισμό, το οικονομικό έτος, τον απολογισμό, την ταμειακή υπηρεσία, τη διαχείριση, τα δάνεια και την περιουσία, εφαρμόζονται και στα ιδρύματα.

2. Εξαιρούνται από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου τα ιδρύματα, που διέπονται από τους νόμους «περί εκκαθαρίσεως και διοικήσεως των εις το κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών», για τα οποία εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των νόμων αυτών, εφόσον δεν τροποποιούνται από τον παρόντα.

3. Τα ιδρύματα, που παίρνουν επιχορήγηση από άλλες πηγές, την εγγράφουν χωριστά στα έσοδα του προϋπολογισμού. Αν η επιχορήγηση παρέχεται στα ιδρύματα για την

---

[25] *Προστέθηκε με το άρθρο 41, παρ. 2 του ν. 3801/09.*

εκπλήρωση ειδικού σκοπού, εγγράφεται αντίστοιχη πίστωση για το σκοπό αυτόν ιδιαιτέρως στα έξοδα του προϋπολογισμού.

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθορίζεται ο τρόπος της διαχείρισης φαρμάκων, τροφίμων και υλικού των ιδρυμάτων και ο έλεγχός της.

Άρθρο 237 : Κατάργηση

1. Τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα καταργούνται με τον ίδιο τρόπο που συστάθηκαν και η περιουσία τους περιέρχεται στο Δήμο ή στην Κοινότητα που τα σύστησε. Τις ιδιωτικές περιουσίες, που έχουν περιέλθει στο ίδρυμα με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου, εξακολουθεί να διαθέτει ο Δήμος ή η Κοινότητα αποκλειστικά για τον ειδικό σκοπό για τον οποίο αφιερώθηκαν, με την επιφύλαξη και των διατάξεων που αφορούν την επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση του περιουσιακού στοιχείου που έχει καταληφθεί ή δωρηθεί για τον ίδιο ή άλλον κοινωφελή σκοπό.

2. Το προσωπικό που υπηρετεί στα ιδρύματα που καταργούνται, εντάσσεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν. 1188/81, όπως ισχύει.

Άρθρο 238 : Ιδρύματα ΟΤΑ που συνενώνονται

1. Οι ΟΤΑ που προκύπτουν από συνένωση άλλων ΟΤΑ υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Δήμων ή Κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση ως προς τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα του άρθρου 226, που έχουν συσταθεί από τους συνενούμενους ΟΤΑ.

2. Τα ανωτέρω δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο ΟΤΑ από την έναρξη της λειτουργίας του.

3. Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.

Άρθρο 239 : Σύσταση δημοτικών και κοινοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Τα δημοτικά και κοινοτικά Ν.Π.Δ.Δ. συνιστώνται με απόφαση των οικείων δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων. Σκοπός τους είναι η οργάνωση και η λειτουργία ορισμένης δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των

αναγκών των κατοίκων, όπως η σύσταση κέντρων κοινωνικής προστασίας, πνευματικών ή αθλητικών κέντρων, βιβλιοθηκών, μουσείων κ.α.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας διαπιστώνει τη νομιμότητα της σχετικής απόφασης του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και εκδίδει την πράξη σύστασης του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

3. Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για τη σύσταση του νομικού προσώπου ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η περιουσία και οι πόροι.

4. Με απόφαση του ΥΠ.ΕΣ., ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου για τα οποία απαιτείται άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, η οποία χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Με όμοια απόφαση, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας, τυχόν τεχνικές προδιαγραφές και ειδικοί όροι καταλληλότητας, η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.[26]

Άρθρο 240 : Διοίκηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Τα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και δημότες ή κάτοικοι που είναι χρήστες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου ή που έχουν ανάλογη επαγγελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις, ανάλογα με το σκοπό του νομικού προσώπου, καθώς και ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του νομικού προσώπου, εφόσον αυτό απασχολεί περισσότερους από δέκα (10) εργαζομένους. Ο ανωτέρω εκπρόσωπος προτείνεται από τη γενική συνέλευση των τακτικών υπαλλήλων εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που θα αποσταλεί η σχετική πρόσκληση. Ένα τουλάχιστον εκ των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Εάν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι περισσότερα από πέντε (5), δύο (2) τουλάχιστον από αυτά ορίζονται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Είναι δυνατόν

---

[26] *Προστέθηκε με το άρθρο 41, παρ. 3 του ν. 3801/09*

η μειοψηφία αντί δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου να ορίσει ως εκπρόσωπο της δημότη ή κάτοικο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν ορίσει συμβούλους, δημότες ή κατοίκους, ή εκείνοι που έχουν οριστεί παραιτηθούν, χωρίς να αντικατασταθούν, μετέχουν σύμβουλοι, δημότες ή κάτοικοι που ορίζονται από την πλειοψηφία[27]. Στις περιπτώσεις που το νομικό πρόσωπο λειτουργεί στην περιφέρεια τοπικού διαμερίσματος ένα μέλος προτείνεται από το οικείο συμβούλιο. Μετά τον ορισμό των μελών το δημοτικό συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη αυτά τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση που μέλος έχει ορισθεί, από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας, αυτός αυτοδικαίως καθίσταται και πρόεδρος αντιστοίχως, του διοικητικού συμβουλίου.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου ορίζεται με την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου διοικητικού συμβουλίου. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με απόφαση δημοτικού συμβουλίου για σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Το νομικό πρόσωπο εκπροσωπείται στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και όταν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει από τον αντιπρόεδρο.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 227 παράγραφος 5, 234, 235 και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 236 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα αυτά. Τα θέματα, τα σχετικά με τη λειτουργία του νομικού προσώπου ρυθμίζονται με κανονισμούς που εγκρίνουν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια. Τα νομικά πρόσωπα, αν δεν διαθέτουν ταμειακή υπηρεσία, εξυπηρετούνται από την ταμειακή υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ.

Άρθρο 240 Α΄

Στα Ν.Π.Δ.Δ. των Δήμων με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων μπορεί να συνιστάται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ., η οποία εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, τριμε-

---

[27] *Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20, παρ. 16 του ν. 3731/08*

λής εκτελεστική επιτροπή, η οποία διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 232 και 233 του νόμου αυτού [28].

Άρθρο 241 : Συγχώνευση - κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Η συγχώνευση δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων σε ένα νομικό πρόσωπο, συναφούς σκοπού, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης για τη συγχώνευση στην Ε.τ.Κ., το νέο νομικό πρόσωπο, στο οποίο συγχωνεύθηκαν τα άλλα, υποκαθίσταται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σε όλα εν γένει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο.

Με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι αναγκαίες θέσεις του προσωπικού που υπηρετεί στα παραπάνω δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι οποίες μεταφέρονται αυτοδικαίως στο νέο δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο. Τυχόν πλεονάζουσες θέσεις μεταφέρονται με τον ίδιο τρόπο στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Στις θέσεις αυτές με την ίδια απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εντάσσεται, αυτοδικαίως, το προσωπικό με την ίδια σχέση με την οποία υπηρετούσε στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το νέο νομικό πρόσωπο χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχιση από αυτό.

2.α. Είναι δυνατόν επίσης δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα να συγχωνεύονται με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα, εφόσον επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή κοινωφελή σκοπό. Περιουσία, κατά την έννοια του άρθρου 96 παρ. 1 του α.ν. 2039/39 (ΦΕΚ 455 Α΄) εξακολουθεί και μετά τη συγχώνευση να αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, διακεκριμένο από την υπόλοιπη περιουσία, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του ανωτέρω αναγκαστικού νόμου.

β. Η ανωτέρω συγχώνευση γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμ-

---

[28] *Προστέθηκε με το άρθρο 25 του ν.3613/07 (ΦΕΚ 263 α΄, 23/11/07).*

βουλίου και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.. Από τη δημοσίευση της τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα υποκαθίστανται αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τα ιδρύματα.

γ. Οι θέσεις του προσωπικού των απορροφώμενων δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων μεταφέρονται αυτοδικαίως στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και εντάσσονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας τους. Η ένταξη γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και ειδικότητα και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, σε προσωποπαγή θέση. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού.

δ. Με την ίδια διαδικασία της παρ. β΄ της παρούσης, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, περιέρχεται στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα. Για καθένα από τα ακίνητα που περιέρχονται στην περιουσία του, το διοικητικό συμβούλιο καταρτίζει σχετική πράξη από την οποία προκύπτει η ταυτότητα του ακινήτου. Η πράξη αυτή αποτελεί μεταγραπτέο τίτλο και καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία των Υποθηκοφυλακείων. Οι ιδιωτικές περιουσίες που έχουν περιέλθει στα ανωτέρω ιδρύματα εξακολουθούν και μετά τη συγχώνευση να διατίθενται αποκλειστικά για το σκοπό, για τον οποίο αφιερώθηκαν.

ε. Οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων, μετά τη συγχώνευση τους με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους που πραγματοποιείται η συγχώνευση, βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των ιδρυμάτων, στους οποίους μεταφέρονται οι πιστώσεις των απορροφώμενων Ν.Π.Δ.Δ. με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για τα επόμενα έτη οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στους προϋπολογισμούς των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων.

3. Νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού, που συστήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο, καταργούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.. Από τη δη-

μοσίευση της απόφασης κατάργησης, η τυχόν περιουσία τους περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δήμο ή την Κοινότητα, που τα σύστησε.

4. Νομικά πρόσωπα τα οποία μετά την πάροδο διετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος ή δύο έτη μετά τη δημοσίευση της συστατικής τους πράξης δεν έχουν συντάξει προϋπολογισμό και απολογισμό για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη, καταργούνται. Η σχετική πράξη κατάργησης εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

5. Το προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα, που καταργούνται, εντάσσεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν. 1188/1981, όπως ισχύει.

Άρθρο 242 : Έξοδα παράστασης - Αποζημίωση μελών

1. Στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου επιτρέπεται να καταβάλλονται έξοδα παράστασης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες € (300.000). Το ύψος των εξόδων παράστασης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΟΙ.Ο., μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Τα ανωτέρω έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των αντίστοιχων του οικείου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας.

2. Στον πρόεδρο και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο, τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο της Κοινότητας, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση, και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων εξόδων παράστασης των δημάρχων ή των προέδρων της Κοινότητας αντίστοιχα. Εάν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος λαμβάνουν έξοδα παράστασης δεν δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 243 : Σχολικές Επιτροπές

1. Σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια, συνιστώνται νομικά πρόσωπα δη-

μοσίου δικαίου με την επωνυμία «Σχολικές Επιτροπές», οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος και τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1894/90 (ΦΕΚ 110 Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στη διοίκηση των σχολικών επιτροπών μετέχουν υποχρεωτικά οι διευθυντές των αντίστοιχων σχολικών μονάδων, ένας εκπρόσωπος των οικείων συλλόγων γονέων, εφόσον λειτουργούν αντίστοιχοι σύλλογοι και εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σε περίπτωση που το οικείο δημοτικό συμβούλιο δεν συγκροτεί σε εύλογο χρονικό διάστημα τη σχολική επιτροπή δημόσιου σχολείου, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας απευθύνει σχετικό έγγραφο στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, στο διοικητικό συμβούλιο συλλόγου γονέων και στην αντίστοιχη μαθητική κοινότητα για την υπόδειξη των εκπροσώπων τους εντός τακτής προθεσμίας. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας αυτής, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας συγκροτεί τη σχολική επιτροπή, ορίζοντας κατά την κρίση του ως μέλη αυτής, έναν δημότη, έναν από τους γονείς των μαθητών του σχολείου και έναν μαθητή.

3. Κάθε σχολική επιτροπή καλύπτει ένα ή περισσότερα δημόσια σχολεία της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες, όπως αυτές εκτιμώνται από τον αντίστοιχο ΟΤΑ. Στις περιπτώσεις συστέγασης άλλων σχολικών μονάδων και Ι.Ε.Κ. σε διδακτήριο ή συγκρότημα συγκροτείται ενιαία σχολική επιτροπή, στην οποία συμμετέχει και ο Διευθυντής του Ι.Ε.Κ..

4. Έργο κάθε σχολικής επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

5. Η εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων από τις σχολικές επιτροπές διέπονται από την 13172/24.3.95 (ΦΕΚ 217 Β΄) απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ΠΕΧΩΔΕ, όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 244 : Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία

1. Λιμενικά Ταμεία που συνιστώνται, ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/99 (ΦΕΚ 180 Α΄) λειτουργούν σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 239 επόμενα και τις ειδικότερες προβλέψεις του παρόντος.

2. Στη διοίκηση των ανωτέρω νομικών προσώπων μεταξύ των προσώπων που ορίζονται μέλη του διοικητικού συμβουλίου, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 240, περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και ο προϊστάμενος της λιμενικής αρχής της έδρας του νομικού προσώπου και, όπου δεν υπάρχει τέτοια αρχή, στην έδρα, ο προϊστάμενος της πλησιέστερης προς αυτήν λιμενικής αρχής.

3. Ειδικά στην περίπτωση που η γεωγραφική περιοχή ευθύνης του λιμενικού ταμείου εκτείνεται στα όρια περισσοτέρων του ενός ΟΤΑ, αυτό αποκτά διαδημοτικό χαρακτήρα. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου, ορίζεται σε εννέα (9) στην περίπτωση που η γεωγραφική περιοχή του εκτείνεται στα όρια δύο ΟΤΑ, έντεκα (11) στα όρια τριών ΟΤΑ και μέχρι δεκαπέντε (15) στα όρια περισσοτέρων των τριών ΟΤΑ

Ο αριθμός των αιρετών εκπροσώπων καθενός από τους συμμετέχοντες ΟΤΑ προσδιορίζεται από το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, δια του αριθμού των μετεχόντων ΟΤΑ[29]. Σε περίπτωση κατά την οποία προκύπτει υπόλοιπο προς συμπλήρωση του αριθμού των μελών, οι αντίστοιχες θέσεις του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται ανά μία στους συμμετέχοντες ΟΤΑ με το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Σε περίπτωση, κατά την οποία προκύπτει αριθμός μεγαλύτερος των μελών του διοικητικού συμβουλίου, ο αριθμός των αιρετών μειώνεται με αφαίρεση εκπροσώπων των πληθυσμιακά μικρότερων ΟΤΑ και σε περίπτωση νησιών με αφαίρεση κατά πρώτον των εκπροσώπων των πληθυσμιακά μικρότερων ΟΤΑ του νησιού, στο οποίο βρίσκεται η έδρα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου.

---

[29] *Αντικατέστησε τη λέξη «δήμων» (άρθρο 20, παρ.17 του ν. 3731/08).*

Ο πρόεδρος των ανωτέρω νομικών προσώπων και τα μη αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της έδρας του νομικού προσώπου.

4. Όπου στις σχετικές διατάξεις που διέπουν τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αναφέρεται δημοτικό συμβούλιο ή δήμαρχος, για τα νομικά πρόσωπα της ανωτέρω παραγράφου, νοείται το συμβούλιο και ο δήμαρχος της έδρας του νομικού προσώπου.

5. Στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 3 είναι δυνατόν να προβλέπεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας η λειτουργία αυτοτελών γραφείων εκτός της έδρας του νομικού προσώπου.

6. Είναι δυνατή η μεταφορά της έδρας του νομικού προσώπου της παραγράφου 3 σε παραλιμένια περιοχή μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου και απόφαση των συμβουλίων των ΟΤΑ που συμμετέχουν. Η μεταφορά της έδρας γίνεται με τον ίδιο τρόπο που ορίστηκε.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/99 (ΦΕΚ 180 Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 252 : Ορισμοί - διακρίσεις

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις ΟΤΑ, σύμφωνα με τις παρακάτω ειδικότερες ρυθμίσεις. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής:

α. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις,

β. Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ.

2. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συνιστά δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων, συναφών με αντίστοιχου περιεχομένου αρμοδιότητες αυτών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 254 παράγραφος 1.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ συνιστώνται είτε μόνον από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, σύμφωνα με τις παρακάτω διακρίσεις. Οι εταιρείες αυτές λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

α. Οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται επιχειρήσεις ΟΤΑ, εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Το υπόλοιπο εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να κατέχεται από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην εταιρεία της μορφής αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

β. Οι ανώνυμες εταιρείες, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεων τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, αποτελούν αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ θεωρούνται και εκείνες στις οποίες συμμετέχουν μόνο ΤΕΔΚ αντί των ΟΤΑ α΄ βαθμού [30].

Στην ανώνυμη εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι ΟΤΑ και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου.

γ. Για την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνον από έναν Δήμο ή μία Κοινότητα, η οποία καλείται δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία.

4. Επιχειρήσεις ΟΤΑ που συνιστώνται βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, οι οποίες διέ-

---

[30] *Όπως; ακριβώς συμπληρώθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

πουν την οργάνωση και λειτουργία τους, αποτελούν αντίστοιχες επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού.

5. Οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

6. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο παρόν άρθρο. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τη συμμετοχή τους σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2 του παρόντος, ή σε άλλα εταιρικά σχήματα, τα οποία ειδικοί κανόνες προβλέπουν για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

7. Ιδρύματα και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ. των Δήμων και Κοινοτήτων δεν επιτρέπεται να συνιστούν οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή να συμμετέχουν σε αυτές[31].

8. Η ευθύνη Δήμου ή Κοινότητας που συμμετέχει σε επιχείρηση ΟΤΑ περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

9. Ως φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του παρόντος μέρους νοούνται η ΚΕΔΚΕ, η Ε-ΝΑΕ, οι ΤΕΔΚ, οι Σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ

Άρθρο 253 : Κανόνες σύστασης

1. Η σύσταση ή η συμμετοχή σε επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής γίνεται μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Στην απόφαση αυτή καθορίζονται η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

2. Της ανωτέρω αποφάσεως προηγείται η εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και σε κάθε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου ή της εισφοράς του ΟΤΑ στην επιχείρηση.

3. Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται από Δήμο ή Κοινότητα σε επιχείρηση ΟΤΑ ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, όπως

---

[31] *Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20, παρ. 18 του ν. 3731/08*

ισχύει. Οι εκθέσεις εκτίμησης δημοσιεύονται στο Τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

4. Στις αποφάσεις των ΟΤΑ ή των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη σύσταση ή συμμετοχή σε επιχείρηση ΟΤΑ περιλαμβάνεται η ειδικότερη κατηγορία επιχείρησης, στην οποία αυτή εντάσσεται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 252. Η αναφορά της ιδιαίτερης κατηγορίας επιχείρησης γίνεται υποχρεωτικά και στο καταστατικό αυτής, καθώς επίσης και σε όλα τα έγγραφα που η επιχείρηση απευθύνει προς τρίτους.

5. Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., είναι δυνατόν να καθορίζονται ειδικότεροι όροι ή προϋποθέσεις που αφορούν το περιεχόμενο της αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για σύσταση ή για συμμετοχή σε επιχείρηση, τα αναγκαία στοιχεία της οικονομοτεχνικής μελέτης, η διαδικασία ελέγχου αυτής, καθώς και κάθε άλλο ειδικό ζήτημα αναγκαίο για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α' : ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 254 : Σύσταση

1. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συστήσει δημοτική ή κοινοτική κοινωφελή επιχείρηση με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με τις αρμοδιότητες τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

Σκοπός των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορεί να είναι επίσης η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας, η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής τους[32].

---

[32] *Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20, παρ. 19 του ν. 3731/08*

2. Είναι δυνατή από την κοινωφελή επιχείρηση η παράλληλη επιδίωξη περισσότερων σκοπών, κατά τα ανωτέρω, οι οποίοι είναι μεταξύ τους συναφείς και σε κάθε περίπτωση δεν έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή κοινωφελούς επιχείρησης σε άλλες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής[33].

3. Αντικείμενο δραστηριότητας της κοινωφελούς επιχείρησης δεν μπορούν να αποτελέσουν, καθ' οιανδήποτε μορφή, οι παραχωρηθείσες στους ΟΤΑ κρατικές αρμοδιότητες, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 75 παρ. ΙΙ του παρόντος.

4. Η σύσταση κοινωφελούς επιχείρησης γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.. Η πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και αποτελεί το καταστατικό της επιχείρησης και σε περίπτωση σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων, μεταγραπτέο τίτλο στο υποθηκοφυλακείο.

Άρθρο 255 : Διοίκηση

1. Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, αποτελούμενο από επτά (7) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Από τα μέλη αυτά τουλάχιστον τρεις (3) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, ένας (1) είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, υποδεικνυόμενος από τη γενική συνέλευση αυτών, και ένας (1) είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου ή της Κοινότητας που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης. Στην περίπτωση των αιρετών μελών τουλάχιστον ένα μέλος εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία.

2. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εκτός αν στην πράξη σύστασης της επιχείρησης προβλέπεται μικρότερη θητεία. Σε κάθε περίπτωση η θητεία του λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά την εγκατάσταση του νέου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

3. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικατασταθούν κατά τη διάρ-

---

[33] *Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20, παρ. 20 του ν. 3731/08*

κεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του κοινωνικού φορέα της περιοχής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους πρότεινε.

4. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ορίζει από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης προσλαμβάνεται διευθυντής μετά από σχετική προκήρυξη. Στον κανονισμό προσωπικού καθορίζονται τα προσόντα που πρέπει να έχει ο διευθυντής της επιχείρησης. Ως διευθυντής δεν μπορεί να ορισθεί μέλος του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης ή του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

5. Στον πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου, ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχει στην επιχείρηση, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία ορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του. Για τον καθορισμό των αποζημιώσεων της παραγράφου αυτής λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται τα ανώτερα χρηματικά όρια των ως άνω αποζημιώσεων.

Άρθρο 256 : Έγκριση αποφάσεων

1. Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης εγκρίνονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, αν αυτές αφορούν:

α) Την ψήφιση του προϋπολογισμού, του ισολογισμού και της έκθεσης πεπραγμένων.

β) Την αγορά ή εκποίηση ακινήτων ή την επιβάρυνση αυτών με εμπράγματο δικαίωμα.

γ) Τη διάθεση των καθαρών κερδών ή τη διενέργεια επενδύσεων.

δ) Την αύξηση του κεφαλαίου της επιχείρησης.

ε) Τη συγχώνευση ή τη λύση της επιχείρησης.

στ) Τη σύναψη δανείων και

ζ) Την έγκριση των κανονισμών του επομένου άρθρου.

2. Για τη νόμιμη λήψη ή έγκριση των ανωτέρω αποφάσεων απαιτείται η πλειοψηφία του συνόλου των μελών του αντίστοιχου συμβουλίου.

3. Η έγκριση παρέχεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τότε που κοινοποιήθηκε η απόφαση στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή, θεωρείται ότι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου έχει εγκριθεί.

Άρθρο 257 : Κανονισμοί - Συμβάσεις

1. Το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης συντάσσει υποχρεωτικά τους ακόλουθους κανονισμούς:

α. Εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών, με τον οποίο καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών της επιχείρησης, οι θέσεις του προσωπικού κατά ειδικότητα, καθώς και το ανώτατο όριο αυτού.

β. Κανονισμό προσωπικού, ο οποίος καθορίζει την υπηρεσιακή κατάσταση αυτού, τα προσόντα πρόσληψης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, καθώς και τις πειθαρχικές του ευθύνες.

γ. Κανονισμό οικονομικής διαχείρισης.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης μπορεί να συντάσσονται και άλλοι κανονισμοί, οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για τη λειτουργία αυτής.

2. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης των έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών των κοινωφελών επιχειρήσεων, καθώς και η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου διενεργείται σύμφωνα με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις που ισχύουν για τους ΟΤΑ

Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συντάσσει αντίστοιχους κανονισμούς στο πλαίσιο των ανωτέρω κανόνων.

Άρθρο 258 : Προσωπικό

1. Το προσωπικό των κοινωφελών επιχειρήσεων συνδέεται με αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και προσλαμβάνεται με βάση τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για την πρόσληψη του προσωπικού των ΟΤΑ με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

2. Είναι δυνατή, μετά από σχετική αίτηση, η απόσπαση υπαλλήλων ΟΤΑ προς κοινωφελή επιχείρηση του για δύο (2) έτη, που μπορούν να παραταθούν για ισόχρονο διάστημα, εφόσον η σχετική ανάγκη θεμελιώνεται επαρκώς. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας κατόπιν σχετικού αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης.

3. Ομοίως, είναι δυνατή η απόσπαση υπαλλήλων, υπό τους αυτούς χρονικούς περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου, από μία κοινωφελή επιχείρηση προς άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ίδιου ΟΤΑ, καθώς και προς δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266, με απόφαση των οικείων διοικητικών συμβουλίων και έγκριση του δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας.

4. Οι αποδοχές των αποσπώμενων υπαλλήλων καταβάλλονται από την επιχείρηση προς την οποία γίνεται η απόσπαση.

ΤΜΗΜΑ Β΄ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 259 : Χρηματοδότηση[34]

1. Η κοινωφελής επιχείρηση είναι δυνατόν να χρηματοδοτείται από τον οικείο ΟΤΑ για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες, μετά από σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Προϋπόθεση προς τούτο αποτελεί η κατάθεση από την επιχείρηση διετούς προγράμματος δράσης αυτής, στο οποίο οπωσδήποτε αναφέρονται οι δραστηριότητες και οι υπηρεσίες, η οικονομική δαπάνη αυτών και η ενδεχόμενη χρηματοδότηση τους από τυχόν τέλη της παραγράφου 3 ή άλλους πόρους, καθώς και οι ειδικότεροι όροι άσκησης της.

Τα στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και εκείνα που συναφώς προκρίνουν ο ΟΤΑ και η κοινωφελής επιχείρηση, μεταξύ των οποίων οπωσδήποτε τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, καθώς και ρήτρες σε περίπτωση παραβάσεως συμφωνηθέντων όρων, αποτελούν το περιεχόμενο συμβάσεως, η οποία συνάπτεται μεταξύ τους.

2. Για τη χρηματοδότηση της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν οι διατάξεις του Κώ-

---

[34] *Ν. 3979/11, άρθρο 44, παρ. 6. Κατά την αληθή έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 259 του ν. 3463/06 στη χρηματοδότηση κοινωφελών επιχειρήσεων για δραστηριότητες και παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνονται και όλες εν γένει οι λειτουργικές δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες μισθοδοσίας για την εκτέλεση των ανωτέρω δραστηριοτήτων.*

δικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α΄), όπως ισχύει και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί από την επιχείρηση για άλλους σκοπούς, εκτός αυτών που αναφέρονται στο πρόγραμμα δράσης, ούτε να αποτελέσει αντικείμενο χρηματοδότησης προς άλλη επιχείρηση ΟΤΑ.

3. Εφόσον η δραστηριότητα της επιχείρησης συνδέεται με την παροχή υπηρεσιών, είναι δυνατή, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου αυτής, η είσπραξη εύλογης αποζημίωσης από τους αποδέκτες αυτών για κάλυψη μέρους του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η σχετική απόφαση υπόκειται στην προηγούμενη έγκριση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

4. Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., μπορεί να προσδιορίζονται τα βασικά στοιχεία που περιέχει το πρόγραμμα δράσης αυτού του άρθρου, ο τρόπος καθορισμού του ύψους της χρηματοδότησης, οι προϋποθέσεις αναθεώρησης του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

5. Αύξηση κεφαλαίου κοινωφελούς επιχείρησης δεν επιτρέπεται πριν την πάροδο τετραετίας από τη σύσταση της. Το κεφάλαιο που προέρχεται από αύξηση κεφαλαίου αφορά μόνον σε επενδυτικό πρόγραμμα ή σε επέκταση των σκοπών της επιχείρησης, αποκλειόμενης απολύτως της χρησιμοποίησης του για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών της.

6. Ο οικείος ΟΤΑ με απόφαση του συμβουλίου του είναι δυνατόν να παραχωρεί χωρίς αντάλλαγμα προς την επιχείρηση, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την επιτέλεση των σκοπών της, τη χρήση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού ή άλλων μέσων. Η για ορισμένο χρόνο περαιτέρω παραχώρηση αυτών προς άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ιδίου ΟΤΑ επιτρέπεται, αν τούτο εγκρίνεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο και εφόσον η τελευταία αναλαμβάνει τις δαπάνες συντήρησης τους.

7. Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις.

Άρθρο 260 : Διαχείριση

1. Η διαχείριση των κοινωφελών επιχειρήσεων γίνεται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπο-

λογισμό εσόδων και εξόδων και είναι ανεξάρτητη από την υπόλοιπη δημοτική ή κοινοτική διαχείριση.

2. Το οικονομικό έτος της διαχείρισης των επιχειρήσεων συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

3. Η έγκριση του προϋπολογισμού της επιχειρήσεως από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός μηνός από την ψήφιση του προϋπολογισμού του οικείου ΟΤΑ.

4. Έως το τέλος Απριλίου του επόμενου της διαχειριστικής περιόδου έτους το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης υποβάλλει στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως μαζί με σχετική έκθεση των ελεγκτών του άρθρου 261, καθώς και έκθεση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, ότι τηρήθηκαν οι σχετικές προβλέψεις της νομοθεσίας και των κανονισμών της επιχείρησης. Στις ως άνω εκθέσεις περιλαμβάνεται ειδική αναφορά σχετικά με την εκτέλεση του προγράμματος δράσης του άρθρου 259 του παρόντος. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή, αποφασίζει με πράξη του για την έγκριση ή μη του ισολογισμού, διατυπώνοντας σχετικά και τις παρατηρήσεις του επ' αυτού.

5. Ο Δήμος ή η Κοινότητα δεν ευθύνεται για οφειλές ή οποιεσδήποτε υποχρεώσεις έχει αναλάβει η επιχείρηση έναντι τρίτων.

6. Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση τήρησης βιβλίων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων Γ' κατηγορίας κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

7. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, που εγκρίνεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη διαχείριση, μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την αφαίρεση των αποσβέσεων και τη δημιουργία του απαραίτητου αποθεματικού, μπορεί να διατίθενται για τη βελτίωση ή την επέκταση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης ή να διατίθενται στο Δήμο ή στην Κοινότητα για την εκτέλεση κοινωφελών έργων.

Μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου η εκτέλεση των κοινωφελών έργων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να γίνει από την ίδια την επιχείρηση, για λογαριασμό του Δήμου ή της Κοινότητας ή να διατεθούν τα καθαρά κέρδη της επι-

χείρησης για την παροχή υπηρεσιών προς το Δήμο ή την Κοινότητα ή την παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες.

8. Με την ίδια διαδικασία το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης, εκτιμώντας τους στόχους, την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα της, μπορεί να κρατήσει μέχρι δώδεκα τοις εκατό (12%) από τα καθαρά κέρδη, σε ιδιαίτερο λογαριασμό για την παροχή κινήτρων στους εργαζόμενους, με τη μορφή πρόσθετης αμοιβής. Τα κριτήρια και η διαδικασία καταβολής των αμοιβών αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται στον κανονισμό προσωπικού της επιχείρησης.

Άρθρο 261 : Διαχειριστικός έλεγχος

1. Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος των επιχειρήσεων γίνεται από δύο ελεγκτές, που επιλέγονται και διορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο στην αρχή κάθε οικονομικού έτους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους. Ως ελεγκτές ορίζονται ορκωτοί ελεγκτές ή πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα να οριστούν ελεγκτές σε ανώνυμη εταιρεία. Ο ορισμός ορκωτών ελεγκτών είναι υποχρεωτικός στον έλεγχο επιχείρησης που έχει ετήσιο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000 €) €.

2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, μπορεί να διενεργείται έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος της επιχείρησης από ελεγκτές της προηγούμενης παραγράφου που ορίζονται από τον ίδιο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και το ύψος της αμοιβής τους, η οποία βαρύνει την επιχείρηση. Έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος μπορεί επίσης να διενεργείται από ελεγκτές της προηγούμενης παραγράφου με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να διενεργείται έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος και από Οικονομικούς Επιθεωρητές του Υπουργείου ΟΙ.Ο. μετά από αίτημα του Υπουργού ΕΣΔΔΑ ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

3. Για την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών.

4. Σοβαρή παράβαση των καθηκόντων εκ μέρους των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να συνιστά και πειθαρχικό αδίκημα κατά τις διατάξεις του άρθρου 142 του παρόντος.

ΤΜΗΜΑ Γ΄ : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

Άρθρο 262 : Λύση

1. Δημοτική ή κοινοτική κοινωφελής επιχείρηση μπορεί να λυθεί πριν την πάροδο της διάρκειας της με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.. Με την ίδια διαδικασία λύεται η επιχείρηση υποχρεωτικά, εάν καταστεί ανενεργός για χρονικό διάστημα άνω των δύο (2) ετών.

2. Τη λύση της επιχείρησης ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Μετά την εκκαθάριση της επιχείρησης, όσα περιουσιακά στοιχεία απομένουν περιέρχονται στο Δήμο ή την Κοινότητα που την είχε συστήσει.

3. Η εκκαθάριση γίνεται μόνον από ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο.

Άρθρο 263 : Συγχώνευση

1. Δύο ή περισσότερες κοινωφελείς επιχειρήσεις του ίδιου Δήμου ή Κοινότητας είναι δυνατόν να συγχωνευθούν με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του[35]

2. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου, η οποία λαμβάνεται μετά από εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν. 2190/1920, και την εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης, λύονται χωρίς εκκαθάριση οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις και συστήνεται νέα κοινωφελής επιχείρηση. Η απόφαση αυτή περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 253 παράγραφος 1 και δημοσιεύεται κατά τον τρόπο που ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 254.

3. Από τη σύσταση της η νέα επιχείρηση υπεισέρχεται αυτοδικαίως, ως καθολικός διάδοχος, στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των καταργούμενων επιχειρήσεων.

4. Το προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου των επιχειρήσεων που συγχωνεύθηκαν μεταφέρεται σε αντίστοιχες θέσεις της νέας επιχείρησης.

---

[35] *Σε περίπτωση συγχώνευσης κοινωφελών επιχειρήσεων εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 11 του άρθρου 269 του ίδιου νόμου (άρθρο 25 του Ν. 3613/07).*

Πλεονάζον προσωπικό απολύεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της νέας επιχείρησης. Η αποζημίωση του απολυόμενου προσωπικού βαρύνει τον οικείο ΟΤΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 264 : Εξουσιοδοτήσεις - Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ καθορίζονται:

α) Τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα σχετικά με τη διαδικασία διορισμού, τη θητεία και την αντικατάσταση τους.

β) Τα θέματα που αφορούν τη σύγκληση και λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, την απαρτία και τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και τις αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου, του προέδρου και του διευθυντή της επιχείρησης.

γ) Τα σχετικά με τη συγχώνευση, λύση και εκκαθάριση της επιχείρησης.

δ) Ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διαχείριση ή το διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και κάθε ειδικό θέμα, σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 254 έως 263.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΟΤΑ

Άρθρο 265 : Σύσταση - Λειτουργία

1. Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων.

α. Οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

β. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.

γ. Αν η επιχείρηση λυθεί, οι ΟΤΑ που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα προτίμη-

σης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας.

2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες πέραν αυτών του παρόντος άρθρου. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του οικείου συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες και οι ανώνυμες εταιρίες της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από ΟΤΑ. Κατ' εξαίρεση, είναι επιτρεπτή η επιχορήγηση από ΟΤΑ νησιωτικών περιοχών ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979, που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο για τη διεξαγωγή θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις για τις οποίες υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση.

4. Οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, με εξαίρεση τις αναπτυξιακές Α.Ε., τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα, τα δημοτικά και διαδημοτικού χαρακτήρα θέατρα που έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρείας δεν συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις[36].

5. Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση ή η σύσταση εμπράγματου βάρους επί ακίνητης περιουσίας που έχει εισφερθεί από Δήμο ή Κοινότητα σε ανώνυμη εταιρεία, την οποία έχει συστήσει ή στην οποία συμμετέχει για την εξυπηρέτηση του καταστατικού της σκοπού, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

6. Το προσωπικό των ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις προεδρικού διατάγματος, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ, ΟΙ.Ο. και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η οποία παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός αφότου ζητηθεί.[37]

---

[36] *Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20, παρ. 21 του ν. 3731/08*

[37] *Ν. 3731/08, άρθρο 18 : Μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 265 του ν. 3463/06 προεδρικού διατάγματος, για την πρόσληψη προσωπικού των ανωνύμων εταιρειών των ΟΤΑ εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3429/05 (ΦΕΚ 314 Α), Κ.Υ.Α. 53266, ΦΕΚ 1877 β΄, 03/09/09, «Καθορισμός της διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού των ανωνύμων εταιρειών των ΟΤΑ α΄ βαθμού».*

7. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.

8. Οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ συγχωνεύονται, διασπώνται ή λύονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κ.ν. 2190/20, όπως ισχύει.

Λύονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυση τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/20, τυχόν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τους ΟΤΑ δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δεύτερου (1/2) αυτού.

Άρθρο 266 : Δημοτικές και κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες

1. Για την αξιοποίηση της δημοτικής ή κοινοτικής ακίνητης περιουσίας ή για την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνο από ένα Δήμο ή μία Κοινότητα, οι οποίοι και εισφέρουν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου.

2. Οι δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Τα οριζόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ένα τρίτο

(1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας δεν μπορεί να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου προερχόμενο από τους αιρετούς εκπροσώπους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για την πρόσληψη Γενικού Διευθυντή, εφόσον δεν έχει ορισθεί Διευθύνων Σύμβουλος, ισχύουν κατ' αναλογία οι ρυθμίσεις του άρθρου 255 παράγραφος 4 του παρόντος.

3. Στην εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων από εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 252 παράγραφος 3α του παρόντος, εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων για τις ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ.

4. Η πρόσληψη προσωπικού, η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διενεργούνται βάσει των αντίστοιχων κανόνων που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

5. Κατά τα λοιπά, οι εταιρείες του άρθρου αυτού διέπονται από τις ρυθμίσεις των ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ και τον κ.ν. 2190/20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΑΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΟΤΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 267 : Κανόνες λειτουργίας

1. Οι υφιστάμενες αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 παρ. 9 του ν. 3274/04 συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, διεπόμενες και από τους εξής κανόνες:

α) Ο διαχειριστικός έλεγχος της εταιρείας και η ευθύνη των μελών του οργάνου διοίκησης έναντι αυτής διέπονται, κατ' ανάλογη εφαρμογή, από τις διατάξεις που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις. Έκτακτο διαχειριστικό έλεγχο μπορεί να ζητήσει οποιοσδήποτε εταίρος.

β) Η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται μέχρι του ύψους της εισφοράς τους.

γ) Η πρόσληψη προσωπικού, η σύναψη συμβάσεων μισθώσεως έργου, καθώς και η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις αστικές εταιρείες ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διενεργούνται βάσει των αντίστοιχων κανόνων που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

δ) Τηρούν λογιστικά βιβλία Γ΄ κατηγορίας με τη διπλογραφική μέθοδο για την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας τους **από την 1/1/2008**.[38] Σε περίπτωση που τα βιβλία αυτά τηρούνται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κ.Β.Σ. υποκαθιστούν την οριζόμενη από τον Κώδικα αυτόν υποχρέωση τήρησης βιβλίων Β΄ και Γ΄ κατηγορίας.

2. Εφεξής, η σύσταση από Δήμους ή Κοινότητες ή άλλους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, μόνο εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από ειδική νομοθετική ρύθμιση ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

3. Η συμμετοχή αστικών εταιρειών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε προγραμματικές συμβάσεις, εκτός ρητής αντιθέτου νομοθετικής ρυθμίσεως, δεν επιτρέπεται.

4. Εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, υφιστάμενες αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα υποχρεούνται να κοινοποιήσουν στη διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης της οικείας Περιφέρειας κυρωμένο αντίγραφο της συστατικής τους πράξης. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και για κάθε τροποποίηση αυτής.

5. Οι ετήσιες εισφορές, τις οποίες οι ΟΤΑ υποχρεούνται να καταβάλλουν ως εταίροι σε αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα όπου αυτοί συμμετέχουν, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δεν αποτελούν επιχορήγηση. Οποιοδήποτε ποσό έχει καταβληθεί ή καταβάλλεται από ΟΤΑ στο πλαίσιο συμμετοχής του στην αύξηση κεφαλαίου των ανωτέρω εταιριών, δεν συνιστά επιχορήγηση και η καταβολή του είναι νόμιμη.[39]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ : ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΟΤΑ

Άρθρο 268

1. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου επιτρέπεται η απευθείας ανά-

---

[38] *Όπως; ακριβώς συμπληρώθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[39] *Όπως; ακριβώς συμπληρώθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

θεση σε κοινωφελείς επιχειρήσεις ή σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ ή σε επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού, παροχής υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους, αν ο προϋπολογισμός του αντικειμένου της ανάθεσης δεν υπερβαίνει το ποσό των σαράντα πέντε χιλιάδων € (45.000), και υπό την προϋπόθεση ότι οι υπηρεσίες θα παρασχεθούν από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η συνολική αξία των αναθέσεων Δήμου ή Κοινότητας προς μία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει ετησίως το ποσό των εκατό πενήντα χιλιάδων € (150.000). Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις αναθέσεις στις επιχειρήσεις του πρώτου εδαφίου από τα ιδρύματα, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ και τους συνδέσμους αυτών. Στα ανωτέρω ποσά δεν περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α..

Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται τα ποσά της παραγράφου αυτής και να ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

2. Η ανάθεση ειδικότερα εκπόνησης μελέτης προς επιχείρηση ΟΤΑ επιτρέπεται μόνο, αν αυτή έχει προσωπικό ή συνεργάτες αντιστοίχου τίτλου σπουδών ή ειδικότητας.

3. Δήμοι που προκύπτουν από συνένωση άλλων ΟΤΑ υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταργούμενων ΟΤΑ, τα οποία προκύπτουν από τη σύσταση ή τη συμμετοχή τους σε επιχείρηση ΟΤΑ.

4. α) Δημιουργείται Μητρώο Επιχειρήσεων ΟΤΑ, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων ΟΤΑ του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται από τις επιχειρήσεις ΟΤΑ στην οικεία Περιφέρεια, η οποία τηρεί σχετική βάση δεδομένων, γνωστοποιούνται δε μετά από έλεγχο της πληρότητας τους στο ΥΠΕΣΔΔΑ.

β) Με βάση τα στοιχεία του Μητρώου η οικεία Περιφέρεια εκδίδει κάθε χρόνο βεβαίωση, η οποία περιέχει τα στοιχεία κάθε επιχείρησης ΟΤΑ που είναι καταχωρημένη στο ανωτέρω Μητρώο. Η βεβαίωση αυτή συνυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης.

γ) Επιχείρηση ΟΤΑ δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό από ΟΤΑ ή φορέα του δημόσιου τομέα, αν δεν υποβάλλει μαζί με τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά τη βεβαίωση της

προηγούμενης παραγράφου.

δ) Με απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., ορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των στοιχείων και έκδοσης της αντίστοιχης βεβαίωσης, η διαδικασία δημιουργίας και συντήρησης του Μητρώου, ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ειδικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή τους. Στα κοινοποιούμενα στοιχεία περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι προσλήψεις προσωπικού που οι επιχειρήσεις ΟΤΑ διενεργούν, καθώς και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και ανάθεσης ή ανάληψης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών που αυτές συνάπτουν.

5. Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) που συστήνονται από Δήμο ή Κοινότητα και πιστοποιούνται ως τέτοια κατά την οικεία νομοθεσία, έχουν τη μορφή της κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης ή της ανώνυμης εταιρείας ΟΤΑ. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση της απευθείας αναθέσεως παροχής υπηρεσιών από Δήμο ή Κοινότητα προς Κ.Ε.Κ., το οποίο έχουν συστήσει ή συμμετέχουν σε αυτό.

6. Η παροχή νομικών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις ΟΤΑ είναι αυτοτελής, μη εξαρτώμενη από την ύπαρξη ή μη αντίστοιχης υπηρεσίας του οικείου ΟΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ : ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΟΤΑ

Άρθρο 269 : Συγχώνευση - Μετατροπή - Λύση Επιχειρήσεων

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως τις **31.12.2010**, όσες επιχειρήσεις ΟΤΑ, τις οποίες είτε έχουν συστήσει οι ίδιοι είτε συμμετέχουν σε αυτές κατά πλειοψηφία φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν προσαρμόζουν το καταστατικό τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου, λύονται και τίθενται υπό εκκαθάριση[40].

---

[40] *Οι προθεσμίες των παραγράφων 1, 2 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3463/06 παρατείνονται μέχρι 31.12.08. Στις ρυθμίσεις του άρθρου 269 του ανωτέρω Κώδικα υπάγονται και οι δημοτικές επιχειρήσεις, οι οποίες εξακολούθησαν να λειτουργούν και μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειάς τους, όπως αυτός οριζόταν στη συστατική τους πράξη (Ν.3613/7, άρθρο 25, ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

Οι προθεσμίες των παραγράφων 1, 2 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/06 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α), παρατείνονται από τη λήξη τους ως τις 31.12.2009. Η ανωτέρω προθεσμία ισχύει και για τη

2. Υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις του άρθρου 277 του π.δ. 410/95 του ίδιου Δήμου ή Κοινότητας είναι δυνατόν να συγχωνευθούν έως **31.12.2010** κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 263.

3. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, με βάση τις υφιστάμενες ανάγκες του οικείου ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων, είναι δυνατόν να μεταφερθεί πλεονάζον προσωπικό των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ανεξαρτήτως ειδικότητας και χωρίς αίτηση του, σε αντίστοιχες υπηρεσίες αυτού ή των νομικών του προσώπων. Το προσωπικό αυτό πρέπει να απασχολείτο στις επιχειρήσεις με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου μέχρι 31.12.2005.[41] [42] [43] [44] [45]

μεταφορά προσωπικού σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 (Ν.3731/08, άρθρο 21, παρ. 13, ΦΕΚ 263 Α΄, 23/121/08).

Οι προθεσμίες των παραγράφων 1, 2 και 8 του άρθρου 269 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το άρθρο 21 του ν. 3731/08 (ΦΕΚ 263 Α΄), παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010 (Ν. 3812, άρθρο 17, ΦΕΚ 234 Α΄, 28/12/09).

[41] *α. Το προσωπικό των παραγράφων 3, 7 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., εφόσον δεν έχει μεταφερθεί στον οικείο ΟΤΑ, σε νομικό πρόσωπο αυτού ή σε ανώνυμη εταιρεία του, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ίδιου άρθρου, μπορεί να μεταφερθεί, κατόπιν αιτήσεώς του, με την ίδια σχέση εργασίας, σε οποιαδήποτε Περιφέρεια ή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της χώρας, καθώς και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, όπως αυτός είναι οριοθετημένος κατά την υποβολή της οικείας αιτήσεως, με εξαίρεση όσα από αυτά έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο.*

β. Η αίτηση μεταφοράς υποβάλλεται εντός προθεσμίας έξι μηνών, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για την αποδοχή της αποφαίνεται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο ή το διοικούν το νομικό πρόσωπο όργανο αντιστοίχως, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την υποβολή της. Περίληψη της απόφασης δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

γ. Το μεταφερόμενο προσωπικό καταλαμβάνει προσωποπαγείς θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, διέπεται δε ως προς τους όρους και το ύψος αμοιβής της εργασίας από τις αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του στους φορείς από τους οποίους προέρχεται. Η σύσταση των ανωτέρω προσωποπαγών θέσεων γίνεται με απόφαση του αρμόδιου για το διορισμό οργάνου.

δ. Σε όσες περιπτώσεις η λύση της εργασιακής σχέσης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, έχει γίνει πριν από την αίτηση μεταφοράς, η αποζημίωση που έχει καταβληθεί συμψηφίζεται με το ισόποσο των αποδοχών του προσωπικού από τον αντίστοιχο φορέα της μεταφοράς του και αποδίδεται από αυτόν στους εκκαθαριστές της οικείας δημοτικής επιχείρησης ή, αν έχει περατωθεί η εκκαθάριση, στον οικείο ΟΤΑ (Ν.3613/7, άρθρο 25, ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).

<u>Νεώτερη ρύθμιση</u> Ν. 3731/08, άρθρο 42, παρ. 4 «Η μισθοδοσία του μεταφερόμενου προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄), βαρύνει τον προϋπο-

Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων, καθώς και των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου αυτού, όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και στα ΑμεΑ που είχαν προσληφθεί μέχρι 31.12.05 από επιχειρήσεις ΟΤΑ με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ σε εκτέλεση ειδικού προγράμματος απασχόλησης του ΟΑΕΔ και εξακολουθούν να παρέχουν υπηρεσίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και σε άτομα που προσλήφθηκαν κατ' εφαρμογή του ν. 2643/98, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις[46]

Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων, καθώς και των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των επιχειρήσεων που έχουν συσταθεί από Συνδέσμους, μέχρι 8.6.06 και λύονται για οποιονδήποτε λόγο. Το προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών μπορεί να ενταχθεί στους ανωτέρω Συνδέσμους,

---

λογισμό τους και η σχετική δαπάνη καλύπτεται από τα έσοδα τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους».

42 Νεώτερη ρύθμιση Ν. 3812, άρθρο 17, ΦΕΚ 234 Α΄, 28/12/09), παρ. 2.α. Στους φορείς στους οποίους μπορεί να μεταφερθεί το προσωπικό της παραγράφου 2 περίπτωση α΄ του άρθρου 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α) περιλαμβάνονται και οι δήμοι της χώρας, καθώς και τα Ν.Π.Δ.Δ. αυτών.

β. Η μεταφορά συντελείται υπό τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία της παραγράφου 2 του ανωτέρω άρθρου.

Ειδικώς, σε όσες περιπτώσεις έχει δημοσιευθεί η σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η εξάμηνη προθεσμία της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

γ. Αρμόδιο όργανο για την αποδοχή της σχετικής αίτησης είναι το οικείο δημοτικό συμβούλιο ή το διοικούν όργανο του νομικού προσώπου.

43 Οι δεδουλευμένες αποδοχές, περιλαμβανομένων και των ασφαλιστικών εισφορών, του προσωπικού των επιχειρήσεων, που έχουν συστήσει ή διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ και το οποίο απολύεται ή μεταφέρεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 269 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/06, ΦΕΚ 114 Α), καταβάλλονται από τους οικείους δήμους και κοινότητες, εφόσον το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του αποφασίσει αιτιολογημένα, ότι υφίστανται οι απαιτούμενοι για το σκοπό αυτόν πόροι (Ν. 38019/09, άρθρο 42, παρ.2, ΦΕΚ 163 Α/4-9-09)

44 Στη διάταξη του άρθρου 269 του ν. 3463/06, όπως ισχύει, υπάγεται και το προσωπικό των επιχειρήσεων ΟΤΑ, του οποίου οι συμβάσεις μετατράπηκαν σε αορίστου χρόνου σύμφωνα με το π.δ. 164/04, έστω και αν δεν είχαν ολοκληρωθεί έως την 31.12.05 οι διαδικασίες σύστασης των θέσεων και κατάταξης τους (Ν. 38019/09, άρθρο 42, παρ.2, ΦΕΚ 163 Α/4-9-09)

45 Στις ρυθμίσεις των παραγράφων 3, 7 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ. (ν. 3463/06), καθώς και της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α '), όπως ισχύουν, υπάγονται και οι δικηγόροι, εφόσον είχαν προσληφθεί με σχέση έμμισθης εντολής μέχρι 31.12.05. Οι προθεσμίες της παρ. 2 περίπτωσης β του άρθρου 25 του ν. 3613/07 αρχίζουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου (Ν. 38019/09, άρθρο 42, παρ. 3, ΦΕΚ 163 Α/4-9-09)

46 Όπως προστέθηκε με το άρθρο 20, παρ. 22 του ν. 3731/08

ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. τους. Το υπόλοιπο προσωπικό κατανέμεται στους Δήμους και στις Κοινότητες, που είναι μέλη του Συνδέσμου, κατ' αναλογία των αιρετών αντιπροσώπών τους, οι οποίοι μετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου[47,48].

4. Το μεταφερόμενο προσωπικό σε Δήμο ή Κοινότητα ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών καταλαμβάνει, είτε κενές οργανικές θέσεις είτε με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου συνιστώμενες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, διέπεται δε ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν εκάστοτε για το προσωπικό των ΟΤΑ, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους[49, 50].

5. Η απόφαση μεταφοράς του προσωπικού εκδίδεται σε έναν (1) μήνα από τη σύσταση της νέας επιχείρησης, η δε πράξη κατάταξης του προσωπικού σε προσωποπαγείς θέσεις

---

[47] *Τα εδάφια αυτά προστέθηκαν με την παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 3536/07 (ΦΕΚ 42/Α΄/23-2-07).*

[48] *Ν. 3731/08, άρθρο 18 : Η κατανομή, σε Δήμους και Κοινότητες, προσωπικού, που προέρχεται από επιχειρήσεις Συνδέσμων, που λύθηκαν μέχρι 8.6.06 και η οποία έγινε κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6 του άρθρου 22 του ν. 3536/07 θεωρείται νόμιμη, αφότου ελήφθη η σχετική απόφαση, και για όσες περιπτώσεις δεν συντελέστηκε κατ' αναλογία συμμετοχής των αιρετών αντιπροσώπων των οικείων ΟΤΑ στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου.*

[49] *Ν. 3838, (ΦΕΚ 49 β΄, 24/03/10), παρ 2: Το προσωπικό κοινωφελών δημοτικών επιχειρήσεων, οι οποίες κηρύσσονται σε κατάσταση πτώχευσης και εφόσον μέχρι την ημερομηνία παύσης των πληρωμών της επιχείρησης απασχολείτο σε αυτή με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας προς κάλυψη των αναγκών του οικείου δήμου ή των νομικών του προσώπων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ.*

Ν. 3870, ΦΕΚ 138 Α΄, 09/08/2010, άρθρο 18, παρ. 2: Στις ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 3838/10 (ΦΕΚ 49 Α΄), που προβλέπουν τη δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού, με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου κοινωφελούς επιχείρησης που έχει πτωχεύσει, υπάγεται και το προσωπικό με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, εφόσον απασχολείται με την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων. Στη προκειμένη περίπτωση, η εφαρμογή της δυνατότητας μεταφοράς προσωπικού, ισχύει υπό τον όρο η υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων να συνεχίζεται υπό άλλη κοινωφελή επιχείρηση του ίδιου Δήμου.

[50] *Στις ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 3838/10, (ΦΕΚ 49 Α΄) που προβλέπουν τη δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού, με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ. κοινωφελούς επιχείρησης που έχει πτωχεύσει, υπάγεται και το προσωπικό με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, εφόσον απασχολείται με την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων που συνεχίζονται από τη νέα κοινωφελή επιχείρηση του ιδίου ΟΤΑ.*

εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.[51]

6. Η αποζημίωση του απολυόμενου προσωπικού βαρύνει τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα.

7. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και σε περίπτωση προσαρμογής, λύσης ή απόσχισης κλάδου αμιγούς επιχείρησης του άρθρου 277 του π.δ. 410/95, η οποία λαμβάνει χώρα εντός του χρόνου που αναφέρεται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καθώς επίσης και στην περίπτωση που η προσαρμογή των καταστατικών σκοπών επιχείρησης αυτής της μορφής προς τις προβλέψεις των διατάξεων του άρθρου 254 του παρόντος συνεπάγεται, σύμφωνα με την οικονομοτεχνική μελέτη, μείωση του αναγκαίου αριθμού προσωπικού για τη λειτουργία της»[52]

8. Υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις του άρθρου 277 του π.δ. 410/95 είναι δυνατόν, έως την 31.12.2010 και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 263 παρ. 2, να μετατραπούν, ως προς τους εμπορικούς ή βιομηχανικούς σκοπούς που επιδιώκουν, χωρίς στάδιο εκκαθάρισης, σε ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ ή σε δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρίες, με ανάλογη εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 67 παρ. 2 του κ.ν. 2190/20.

Στη νέα εταιρία είναι δυνατή η μεταφορά προσωπικού της αμιγούς επιχείρησης, με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της νέας εταιρίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των ρυθμίσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.[53], [54]

---

[51] *Όπως; ακριβώς αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[52] *Όπως; ακριβώς αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[53] *Όπως; ακριβώς αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[54] *Ν. 3731/08, άρθρο 18 : Στις ρυθμίσεις των παραγράφων 3, 7 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., καθώς και της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 υπάγεται και το προσωπικό, που είχε προσληφθεί σε αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μέχρι 31.12.05 και απησχολείτο με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, εφόσον οι εταιρείες αυτές λυθούν μέχρι 31.12.09 και υπό την προϋπόθεση, ότι η πλειοψηφία του κεφαλαίου τους δια των εταιρικών εισφορών, που είχαν καταβληθεί, κατά τη σύσταση τους, ανήκει σε Δήμους ή Κοινότητες, καθώς και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών.*

β. Στις ρυθμίσεις του άρθρου 24 του ν. 3649/08 (ΦΕΚ 39 Α΄), για οφειλές που έχουν βεβαιωθεί ή καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εντάσσονται και οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα η πλειοψηφία του κεφαλαίου των οποίων, δια των εταιρικών εισφορών που έχουν καταβληθεί, κατά τη σύσταση τους, ανήκει σε Δήμους ή Κοινότητες και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών. Η καταβολή των βασικών οφειλών πραγματοποιείται εφάπαξ ή σε δόσεις έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του δέκατου μήνα από τη δημοσίευση του

9. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν επιτρέπεται η σύσταση διαδημοτικών ή διακοινοτικών επιχειρήσεων του άρθρου 285 του π.δ. 410/95. Υφιστάμενες επιχειρήσεις αυτής της μορφής συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, διεπόμενες από την οικεία νομοθεσία. Σε περίπτωση λύσης αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως οι ρυθμίσεις των παραγράφων 3 έως 6 του παρόντος άρθρου. Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και στην περίπτωση λύσης υφιστάμενων ανωνύμων εταιρειών του π.δ. 410/95, καθώς και αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, των οποίων εταίροι είναι αποκλειστικά ΟΤΑ ή και νομικά τους πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται η σύσταση νέας επιχείρησης ΟΤΑ από τους αυτούς εταίρους με την ίδια νομική μορφή και με τους αυτούς καταστατικούς σκοπούς.

10.α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν επιτρέπεται η σύσταση κατασκευαστικών επιχειρήσεων από Δήμους ή Κοινότητες. Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις ΟΤΑ αυτής της μορφής λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, μετατρεπόμενες, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της οικείας νομοθεσίας, εντός του χρόνου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, είτε σε ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ είτε σε δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες, υπέχοντας τις υποχρεώσεις των αντίστοιχων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

β. Σε επιχείρηση της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν ο ΟΤΑ που την έχει συστήσει ή συμμετέχει σε αυτή να αναθέσει με απόφαση του οικείου συμβουλίου απευθείας την κατασκευή έργου ή τις εργασίες συντήρησης έργου, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 268.

11. Η εισφορά και η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων ΟΤΑ που προσαρμόζονται ή μετατρέπονται ή συγχωνεύονται ή λύονται ή διασπώνται, συμπεριλαμβανομένης και της απόσχισης κλάδου, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή τη μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπράγματου ή ενοχικού δικαιώματος, όπως και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη ή μεταγραφή αυτής, που απαιτούνται για την προσαρμογή ή τη μετατροπή της επιχείρησης

παρόντος νόμου. Η υποβολή των σχετικών φορολογικών δηλώσεων διενεργείται μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, του μήνα δημοσίευσης θεωρουμένου ως πρώτου.

απαλλάσσονται από οποιονδήποτε φόρο, τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου.[55]

12. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και ΟΙΚ.Ο.[56] καθορίζεται η διαδικασία λήψης και εφαρμογής της απόφασης προσαρμογής του καταστατικού επιχείρησης κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τα σχετικά με τη λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων που δεν προσαρμόζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

13. Οι εκκαθαριστές οι οποίοι ορίζονται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 262 καθώς και κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού, δεν διώκονται, ποινικώς, δεν υπόκεινται σε προσωπική κράτηση, ούτε υπέχουν οποιαδήποτε αστική ή άλλη ατομική ευθύνη για χρέη της δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσης τούτων[57]

Άρθρο 270 : Γενικές μεταβατικές ρυθμίσεις[58]

1. Επιχειρήσεις των παραγράφων 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου εξακολουθούν μέχρι τη συγχώνευση, λύση ή μετατροπή τους να διέπονται από τις αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 410/95.

2. Το Μητρώο Επιχειρήσεων του άρθρου 25 παρ. 12 του ν. 2539/97 (ΦΕΚ 244 Α΄) ενσωματώνεται στο αντίστοιχο μητρώο του άρθρου 268 παράγραφος 4 του παρόντος από την έναρξη εφαρμογής του.

3. Προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μέχρι την έναρξη εφαρμογής του παρόντος και στις οποίες συμμετέχουν και ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, ισχύουν μέχρι οριστικής εκτελέσεως του αντικειμένου τους.

4. Οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί, σύμφωνα με το άρθρο 36 του π.δ. 410/95, σε δημοτικές επιχειρήσεις ασκούνται μέχρι την προσαρμογή του καταστατικού τους στις διατάξεις του παρόντος.

---

[55] *Όπως; ακριβώς αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[56] *Όπως; ακριβώς συμπληρώθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[57] *Όπως; ακριβώς συμπληρώθηκε από το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[58] *Οι δύο τελευταίες παράγραφοι προστέθηκαν με το άρθρο 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

5. Αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, στις οποίες είχε ανατεθεί σύμφωνα με το καταστατικό τους η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, συνεχίζουν να λειτουργούν έως τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες ιδρύθηκαν, καθώς και από τους όρους του καταστατικού τους. Οι παράγραφοι 3, 4, 5, και 6 του άρθρου 269 εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των ανωτέρω επιχειρήσεων μετά τη λήξη του χρόνου λειτουργίας τους.

6. Για τις δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις του π.δ. 410/1995, συμπεριλαμβανομένων και των αστικών εταιρειών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, για τις οποίες δεν προβλέπεται στη συστατική τους πράξη συγκεκριμένος χρόνος λειτουργίας, αυτός λήγει με την πάροδο εικοσαετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος[59].

Νέες διατάξεις

1.α. Οι αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν συσταθεί πριν από τη δημοσίευση του ν. 3463/06, με σκοπό τη διαχείριση κοινωνικών προγραμμάτων στους ΟΤΑ, η οποία προβλέπεται από τα Π.Ε.Π. και το Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση», μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο, τα ν.π.δ.δ. και τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού.

1.β. Υφιστάμενες δημοτικές επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, οι οποίες έχουν ως σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη, την πρόνοια ή συναφείς σκοπούς, εφόσον υλοποιούν αντίστοιχα προγράμματα και μετά την προσαρμογή του καταστατικού τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 269 του ν. 3463/06, διατηρούν τον ίδιο Α.Φ.Μ. Σε περίπτωση συγχώνευσης, αποδίδεται στη νέα εταιρεία ο Α.Φ.Μ. εκείνης από τις συγχωνευόμενες που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου εδαφίου της παρούσας.

2.α. Προσωπικό αμιγούς δημοτικής επιχείρησης ραδιοφωνίας τηλεόρασης, το οποίο έχει τριετή τουλάχιστον πραγματική υπηρεσία σε αυτήν, δύναται να μεταφερθεί, ύστερα από αίτησή του και με την ίδια σχέση εργασίας, στον οικείο Δήμο, με απόφαση του οικείου Δημάρχου.

---

[59] *Προστέθηκε με το άρθρο 20, παρ. 23 του ν. 3731/08*

2.β. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε κενές οργανικές θέσεις, εφόσον έχει τα αντίστοιχα προσόντα ή, αν δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις ή οι υπάρχουσες δεν επαρκούν, η κατάταξη γίνεται σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις, συνιστώμενες με την απόφαση μεταφοράς, και με βάση τις ανάγκες του Δήμου, ανάλογα με τα προσόντα του. Σε περίπτωση σύστασης προσωρινών προσωποπαγών θέσεων, η σχετική απόφαση του Δημάρχου δημοσιεύεται στην Ε.τ.Κ.

2.γ. Το προσωπικό που θα μεταφερθεί κατά τα ανωτέρω διέπεται, ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής εργασίας του, από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που εκάστοτε ισχύουν για το προσωπικό του οικείου ΟΤΑ

2.δ. Η δημοτική επιχείρηση από την οποία πραγματοποιείται η κατά τα ανωτέρω μεταφορά προσωπικού δεν υποχρεούται να καταβάλει στο μεταφερόμενο προσωπικό οποιαδήποτε αποζημίωση.

2.ε. Η προϋπηρεσία προσωπικού αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων ραδιοφωνίας που μεταφέρθηκε σε Δήμους σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 2130/93 (ΦΕΚ 62 Α΄), καθώς και όσων μεταφέρονται κατ' εφαρμογή του παρόντος στις δημοτικές επιχειρήσεις από τις οποίες προέρχονται, θεωρείται διανυθείσα στο Δήμο για όλες τις συνέπειες.[60]

3. Το προσωπικό που απασχολείται στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα του Γ΄ ΚΠΣ σε επιχειρήσεις ΟΤΑ συνεχίζει να προσφέρει τις υπηρεσίες του, με την ίδια σχέση εργασίας, στα προγράμματα του ΕΣΠΑ μέχρι τη λήξη τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/94 (ΦΕΚ 28 Α΄)[61].

4. Ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρείες των Ο.Τ.Α. μπορούν να διαχειρίζονται και να υλοποιούν κοινωνικά προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα και από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007−2013, ως και την 31.12.2010, εφόσον δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες σύστασης των κοινωφελών επιχειρήσεων των οικείων Ο.Τ.Α. που θα αναλάβουν τα ανωτέρω προγράμματα.

5. Η προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α), για την εφαρμογή του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι

---

[60] *Συμπληρωματική διάταξη (άρθρο 25 του ν. 3613/07, ΦΕΚ 263 Α΄, 23/11/07).*

[61] *Νέα διάταξη άρθρο 21, παρ.10 του Ν. 3731/08*

και την 30.4.09, εφόσον, εν τω μεταξύ, το πρόγραμμα δεν έχει υποκατασταθεί από το αντίστοιχο νέο του Ε.Σ.Π.Α.

Μέχρι την ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία ισχύουν οι λοιπές ρυθμίσεις της ίδιας παραγράφου, ανεξαρτήτως κατάρτισης σχετικών προγραμματικών συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση, ότι το ανωτέρω πρόγραμμα εξακολούθησε υλοποιούμενο.

6. Υφιστάμενες δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 269 του ν. 3463/06, όπως ισχύει, μετά και την τροποποίηση του από την προηγούμενη παράγραφο (παράταση).

6.1. Ν. 3905, ΦΕΚ 219 Α΄, 23/12/10), άρθρο 51, παρ. 4: Δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού εξακολουθούν να λειτουργούν με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς που τις διέπει μέχρι 30.6.2011

7. Απαιτήσεις και οφειλές από προγραμματικές συμβάσεις, που έχουν συναφθεί με διάρκεια ισχύος τους μέχρι την 31.12.09, καθώς και συμβάσεις μίσθωσης κινητών ή ακινήτων, με τη συμμετοχή αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων του π.δ. 410/95, μετά τη μετατροπή αυτών σε κοινωφελείς επιχειρήσεις, εισπράττονται και αποπληρώνονται αντίστοιχα από τις νέες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν προέρχονται από δραστηριότητα που δεν προβλέπεται πλέον στους σκοπούς αυτών. Δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία (μονομετοχική), μπορεί να εισπράττει ή να αποπληρώνει ανάλογες απαιτήσεις και οφειλές, μόνο εάν προέρχονται από την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας, ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων (άρθρο 45, παρ. 4 ν. 3731/08).

8. Συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί από πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, με τις οποίες έχει ανατεθεί σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου η καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων και η αποκομιδή και διαχείριση αποβλήτων, καθώς και αντίστοιχου περιεχομένου συμβάσεις με αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές ή διαδημοτικές επιχειρήσεις, που εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 270 του Κ.Δ.Κ. (ν. 3463/06), θεωρούνται νόμιμες. Καταλογισμοί που έχουν γίνει εις βάρος αιρετών οργάνων, από την ανωτέρω αιτία, αίρονται.

9.1. Οι δεδουλευμένες αποδοχές, περιλαμβανομένων και των ασφαλιστικών εισφορών, του προσωπικού των επιχειρήσεων, που έχουν συστήσει ή διαθέτουν την πλειοψηφία

του εταιρικού κεφαλαίου πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ και το οποίο απολύεται ή μεταφέρεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ. (ν. 3463/06, ΦΕΚ 114 Α), καταβάλλονται από τους οικείους δήμους και κοινότητες, εφόσον το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του αποφασίσει αιτιολογημένα, ότι υφίστανται οι απαιτούμενοι για το σκοπό αυτόν πόροι.

9.2. Στη διάταξη του άρθρου 269 του ν. 3463/06, όπως ισχύει, υπάγεται και το προσωπικό των επιχειρήσεων ΟΤΑ, του οποίου οι συμβάσεις μετατράπηκαν σε αορίστου χρόνου σύμφωνα με το π.δ. 164/04, έστω και αν δεν είχαν ολοκληρωθεί έως την 31.12.05 οι διαδικασίες σύστασης των θέσεων και κατάταξης τους.

9.3. Στις ρυθμίσεις των παραγράφων 3, 7 και 8 του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., καθώς και της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3613/07 (ΦΕΚ 263 Α '), όπως ισχύουν, υπάγονται και οι δικηγόροι, εφόσον είχαν προσληφθεί με σχέση έμμισθης εντολής μέχρι 31.12.05. Οι προθεσμίες της παρ. 2 περίπτωσης β του άρθρου 25 του ν. 3613/07 αρχίζουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου (άρθρο 42, παρ. 1, 2, 3 του Ν.3801/09).

10. Μεταφορά υπαλλήλων δημοτικών επιχειρήσεων σε δήμους, κοινότητες και σε κάθε μορφής νομικά πρόσωπα αυτών, που γίνεται υπό τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 269 του Κ.Δ.Κ., κατόπιν αποφάσεων του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ανεξάρτητα από την διαδικασία, η οποία τηρήθηκε κατά την πρόσληψη τους στις ανωτέρω επιχειρήσεις, θεωρείται νόμιμη από την ημερομηνία λήψεως των σχετικών αποφάσεων των ανωτέρω Συμβουλίων. (άρθρο 64 του Ν.3801/09).

9. Τεκμηρίωση

1) Νόμος 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»

2) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων: Ν.3463/06, σχετική νομοθεσία, νομολογία, γνωμοδοτήσεις Ν.Σ.Κ.», ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., ΚΕΔΚΕ , Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 2006

3) Εγκύκλιοι ΥΠ.ΕΣ. Νο 16, Α.Π. 10819, 22/02/07 και Νο 77, Α.Π. 71245, 19/12/07

4) Υ.Α. 43254, ΦΕΚ 1492 Β΄, 17/08/07 «Κωλύματα, ασυμβίβαστα, συγκρότηση και λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου δημοτικών / κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων του Ν.3463/06»

5) Υ.Α. 43887, ΦΕΚ 1574/Β΄/17-8-07 «Περιεχόμενο διετούς προγράμματος δράσης κοινωφελούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης»

6) Υ.Α. 50891, ΦΕΚ 1876 Β΄ /14.09.07 «Οικονομική διοίκηση και διαχείριση των δημοτικών - κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων του Κ.Δ.Κ. (Ν. 3463/06)»

7) Υ.Α. 61995, «Καθορισμός των ανώτατων χρηματικών ορίων αποζημιώσεων Προέδρων ή Αντιπροέδρων και μελών των διοικητικών συμβουλίων κοινωφελών δημοτικών - κοινοτικών επιχειρήσεων»

8) «Οδηγός συγχωνεύσεων - διασπάσεων των επιχειρήσεων των ΟΤΑ», Κουτσουλιάνος, Χ. εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα, 2007

9) Υ.Α. 53266, ΦΕΚ 1877 Β΄, 03/09/09 «Καθορισμός της διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού των ανωνύμων εταιρειών των ΟΤΑ α΄ βαθμού»

10) «Ο θεσμός των επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης κατά το νέο Κ.Δ.Κ.», Τριανταφυλλοπούλου Α., εκδόσεις Α. Ν. Σάκκουλα, 2009

11) Εγκύκλιος: Α.Π. 55520, 29/12/2010 «Προθεσμία προσαρμογής δημοτικών - κοινοτικών επιχειρήσεων στις διατάξεις του Κ.Δ.Κ.»

12) Εγκύκλιος, Α.Π. 55307, 12/10/2010 «Νομικό καθεστώς των ΔΗΠΕΘΕ»

13) Εγκύκλιος, Α.Π. 56846, 10/11/2010 «Λειτουργία διοικητικών συμβουλίων δημοτικών ΝΠΔΔ κατά τη χρονική περίοδο από 7.10.2010 μέχρι και την 31.12.2010»

14) Εγκύκλιος, Α.Π. 68829, 2/12/2010 «Ρύθμιση προσλήψεων προσωπικού με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και έργου κατά το χρονικό διάστημα των περιφερειακών και δημοτικών εκλογών»

15) Εγκύκλιος: Α.Π. 66984, 28/12/1010 «Διετή προγράμματα δράσης κοινωφελών επιχειρήσεων των ΟΤΑ α΄ βαθμού»

16) Εγκύκλιος: Α.Π. 74513, 28/12/2010 «Διοικητικά συμβούλια ιδρυμάτων, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων δήμων και περιφερειών»

17) Εγκύκλιος: Α.Π. 74531, 29/12/2010 «Διαδικασία διεξαγωγής επιτόπιων ελέγχων Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ»

18) Εγκύκλιος: Α.Π. 74896, 30/12/2010 «Θεσμικές αλλαγές του προγράμματος Καλλικράτης»,

19) Υ.Α. 74712, ΦΕΚ 2043/Β/30-12-2010 «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάσης δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας» και εγκύκλιος Α.Π. 458, 11/01/2011 σχετικά με την υλοποίηση της προηγούμενης απόφασης.

20) Εγκύκλιοι: Α.Π. 74903, 30/12/2010 και Α.Π. 4317, 25/01/2011 «Κοινωνικά προγράμματα ΟΤΑ»

21) Εγκύκλιος: Α.Π. 4569, 27/01/2011 «Θέματα συγχωνεύσεων και προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ. και επιχειρήσεων των δήμων»

22) Εγκύκλιος: Α.Π. 72254/10, 11/02/2011 «Αναγνώριση της προϋπηρεσίας για βαθμολογική εξέλιξη και για προαγωγή, του προσωπικού Ι.Δ.Α.Χ. που μεταφέρθηκε στους ΟΤΑ με τις διατάξεις του άρθρου 269 του ΚΔΚ»

23) Εγκύκλιος: Α.Π. 7950, 17/02/2011 «Διοικητικά συμβούλια συνδέσμων, λιμενικών ταμείων ΟΤΑ και Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)

24) Εγκύκλιος: Α.Π. 7951, 17/02/2011 «Ζητήματα λειτουργίας δημοτικών ιδρυμάτων»

25) Εγκύκλιος: Α.Π. 4745/ΕΥΘΥ/289, 3/02/2011 «Οδηγίες προς τις ΕΥΔ/ΕΔΑ/ΕΦΔ για τις αλλαγές που προκύπτουν από την εφαρμογή του Ν. 3852/10 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΕΣΠΑ.

26) Εγκύκλιος: Α.Π. 9373, 25/02/2011 «Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 39/2011 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναφορικά με την αυτοδίκαιη λύση επιχειρήσεων του Π.Δ. 410/95.

27) «Πρότυπες αποφάσεις σύστασης – συγχώνευσης κοινωφελών επιχειρήσεων, ανωνύμων εταιρειών, Ν.Π.Δ.Δ.», Ε.Ε.Τ.Α.Α. 2011.

28) «Σχέδιο Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου του Δήμου ……», ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ., Ε.Ε.Τ.Α.Α., Ιούνιος 2011

29) «Οδηγός σύνταξης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ) των δημοτικων Ν.Π.Δ.Δ.» ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ., Ε.Ε.Τ.Α.Α., Ιούνιος 2011